

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom. Giriş : Tarih : 7/1/2015 Stenograf : Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 1

7 Ocak 2015 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 11.08
BAŞKAN: İsmail TAMER (Kayseri)

----- 0 -----

BAŞKAN – Sayın Hükümet Temsilcisi, sayın Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, basın mensupları ve sivil toplum kuruluşlarımızla sendikalarımızın değerli temsilcileri; biliyorsunuz, dün ilk toplantımızı yapmıştık, alt komisyona havale etmiştik. Bugün alt komisyonla ilgili Başkan seçimimiz oldu. Sağ olsunlar arkadaşlar, özellikle Cumhuriyet Halk Partisine teşekkür ediyorum, beni Başkan adayı gösterdi.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Evet, aynen öyle.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum, onların önerisiyle Başkan seçilmiş oldum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum önce.

Çok önemli bir kanunu görüşüyoruz. İnşallah burada alacağımız her kararın, daha sonra esas komisyon, sonra da Genel Kurulda kanunlaşarak memleketimize ve milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Gündemimizde (1/1006) esas sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve bu tasarıyla birleştirdiğimiz 15 kanun teklifi bulunmaktadır. Dün verdiğimiz karar uyarınca, görüşmelerimizde kanun tasarısını esas alacağız.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, usul hakkında bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli bürokratlar ve salonda bulunan herkesi saygıyla selamlıyorum.

Dün bir önerge vermiştik, önergemiz reddedildi. O sırada tabii bir konuşmam vardı Mecliste, o yüzden önerge üzerinde görüş bildiremedim. Aynı talebi şimdi alt komisyonda tekrarlıyoruz Cumhuriyet Halk Partisi olarak. Önemli olan niyet. Şimdi, 34’ün üçüncü fıkrasına yasama uzmanlarımızın ve sizin iştirak ettiğiniz görüş “Eğer biz esas komisyon değilsek tali komisyon için görüş vermek için bunu isteyebiliriz.” diye. Ama, daha önce defalarca komisyonlarımızda benzer durumlar oldu. Örneğin, 34’ün birinci fıkrası bir komisyonun kendisinde olan bir kanun teklifini bir başka komisyona yönlendirmesine imkân tanıyor.

Eğer bizim niyetimiz şimdi... Bu konuyla ilgili sağlıkçı milletvekillerinin, sendika kökenli milletvekillerinin, kendi illerinde benzer olaylar yaşanmış milletvekillerimizin konuya ilişkin yapıcı ve işin kapsamı açısından da partiler üstü yaklaşımla kanun teklifleri var. Akıl akıldan üstün. Bugün alt komisyonun kurulma amacı da o. Hep birlikte en doğruyu arayacağız ve bu masada, ümit ediyoruz, meslek örgütlerini, sivil toplum kuruluşlarını da dinleyerek olabilecek ortak katların en küçüğünde buluşacağız. Buna katkı sağlayacak bir şey var; Meclisteki çeşitli komisyonlarda -en başta Plan ve Bütçe Komisyonu olmak üzere- bu kapsama yönelik kanun teklifleri var milletvekili arkadaşlarımızın, her partiden. Şimdi, hani, üçüncü fıkraya göre biz isteyemeyiz diyorsa arkadaşlar, eğer niyet, irade... Biz sonuçta Meclisiz, hani istersek İç Tüzük’ü de değiştiririz 4 parti anlaştıktan sonra, hiçbir sıkıntı yok. Yani, İç Tüzük’ün üçüncü fıkrasının ne olduğuyla bir ilgisi yok. Birinci fıkraya göre mesela şöyle bir yazışma yapabiliriz veya siz zatıalınız veya Komisyon Başkanımız Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanımızı arar “Biz böyle bir çalışma yapıyoruz, mutabakatımız tüm kanun tekliflerinin birden burada harmanlanıp ortak akli aramaktır. 34’ün birinci fıkrasına göre bize yollarsanız iyi olur.” dersiniz on beş dakikada bu iş çözülür. Öbür türlü, yok (C)’nin şurasına aykırı, (A)’nın burasına aykırı... Bunlar, hani, uzlaşma masasının konusu değil. Çelişki masalarında buradaki bir virgülü bile tartışabiliriz ama uzlaşma masası olacaksa burası, herkes bizden doğruyu bekliyorsa, çok rica edeceğim, ister bir telefon trafiğiyle halledin, basit bir yazışmayla, 34’ün birinci fıkrasına göre komisyonlar, bu kapsamdaki, sayın milletvekillerine ait yasa tekliflerini görüşülmek üzere komisyonumuza sevk etsinler, bu kadar basit. Talebimiz budur efendim.

BAŞKAN – Sayın Özel, teşekkür ediyorum.

Dün de konuşmuştuk. Vermiş olduğunuz önergeyi oyladık. Ama, sizin bu iyi niyetli, benim de çok iyi niyetli olarak gördüğüm bu görüşlerinizin arkasında olmak isterim. Ancak, bunu üst komisyonda yine değerlendirmek kaydıyla, koşulluyla biz görüşmelerimize, özellikle STK’ların görüşlerini almaya başlayalım diyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım, buna bir itirazım yok, biz görüşelim. Bu sırada o kanun teklifleri buraya yönlendirilsin. Biz neden Soma Kanunu’nda... Plan ve Bütçe Komisyonu ne yaptı Soma Kanunu’nda? Meclis Başkanlığına başvurdu, bütün komisyonlar Soma ve benzeri durumdaki 200 küsur kanun teklifini yolladı. Burada bizim yapacağımız iş benzer bir şey. Ana komisyon biziz, bu iradeyi biz kullanmalıyız. Bu buradaki görüşmeleri aksatsın, bekleyelim, yarına gelsin demiyoruz ki. Bu görüşmeler sürerken diğer komisyonlar...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom. Giriş : Tarih : 7/1/2015 Stenograf : Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 2

BAŞKAN – Sayın Özel, ben de şunu diyorum: Bunu üst komisyonda halledelim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yine aynı şey olacak.

BAŞKAN – Yok, olmayacak, çok farklı olacak.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Peki, şu doğru mu Sayın Başkan? Sayın Başkan, şöyle bir şey mümkün mü? Biz burada bir konuda bir sürü şey konuşacağız, sonra üst komisyona bir milletvekilinin kanun teklifi gelecek, onu onun içine dercedeceğiz. Yani, hamur burada yoğrulacak şimdi. Bunun içine kattınız kattınız, katmadınız kalır o iş.

BAŞKAN – Zaten üst komisyonda hemen bitmiyor ki. Biz burada, alt komisyonda aldığımız kararları üst komisyona taşıyacağız ama burada daha geniş bir tartışma fırsatı bulabiliyoruz. O açıdan, onu yine görüşürüz sizinle.

Ben Hükümet temsilcisine söz vermek istiyorum.

Sayın Hükümet temsilcisi buyurun.

Önce, kendinizi tanıttın, kayıtlara geçiyor çünkü.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRÜ KASIM ÖZER – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, değerli katılımcılar; İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve diğer kanunlarda yapılan değişiklikle ilgili Komisyon çalışmasının başarıyla geçmesini diliyorum. Bu kanun tasarısı için de malumlarınız, iş sağlığı ve güvenliğini doğrudan ilgilendiren veya dolayısıyla ilgilendiren maddeleri burada görüşeceğiz.

Ben çalışmaların başarıyla geçmesini tekrar temenni ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, STK temsilcilerimize sırayla söz vereceğim.

Aslında, burada hiç kimsenin sözünü kesmek istemiyorum. Herkese gönlündeki, kalbindeki, kafasındaki düşüncelerini rahatlıkla söyleme fırsatı vermek istiyorum. O açıdan sınır da tanımıyorum, istediğiniz kadar konuşabilirsiniz.

Şimdi, ilk sözü... Ayrıca söz talebi var mı arkadaşlar?

Evet, buyurun.

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ CELAL TOZAN – Sayın Başkanım, sayın vekillerim, değerli katılımcılar; Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, sayın vekillerim; 2014 yılı içerisinde yaşanan çok vahim iş kazaları sonrasında hayatını kaybeden işçilerimizden sonra, konunun son derece önemli olduğu bir aşamada yeni bir yasal düzenleme yapılması gereğinin ortaya çıkması iki endişemizin gerçekleştiğini bize görme olanağı sağladı.

Bunlardan bir tanesi, yapılan yasalarda yeteri kadar sosyal tarafların görüşleri alınmadığı için eksikliklerin olması ve uygulamadaki başarısızlıktır. Bu yasal düzenlemede bizim katıldığımız çoğu maddeler olduğu gibi, söz konusu maddelere ek düzenlemeler yapılmasını gerekli gördüğümüz durumlar da var. Madde madde bunları şimdi mi arz etmem uygun olacaktır, yoksa her madde görüşülürken o maddeyle ilgili görüşlerimizi madde bazında sunmak mı daha uygun olacaktır? Onun için, Sayın Başkan, bu konuda siz nasıl uygun görürseniz biz öyle davranalım. Her maddeyle ilgili görüşümüzü madde aşamasında mı sunalım, yoksa...

BAŞKAN – Bence toplu olarak bildirelim, daha sonraki şeylerde söz verebilirim yine sizlere.

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ CELAL TOZAN – Peki.

Sayın Başkanım, söz konusu yasal düzenlemelerin 1'inci maddesiyle, iş sağlığı ve güvenliği uzmanları ile iş yeri hekimlerine iş güvencesi getirilmesi öngörülmektedir ve bu düzenlemede işverenlere de ayrıca, iş sözleşmelerini haksız nedenle feshetmeleri hâlinde ilave yük getirilmektedir. Ancak, biz bu düzenlemeyle de iş güvenliği uzmanları ile iş yeri hekimlerinin özgürce, görevlerini layıkıyla yerine getirebileceklerinden kuşku duymaktayız. İşverenlere de ek yük getirilmesi yerine, biz, İş Sağlığı ve Güvenliği Kurumunun özerk bir yapıda yeniden yapılandırılmasının, sosyal tarafların yönetiminde özerk yapıda olacak bu kurumun bünyesinde bu tür elemanların çalıştırılmasının ve bu tür elemanların işverenlere kurum tarafından gönderilmesinin, kurumdaki görevli olarak orada çalıştırılmalarının, işverenlerin muhatabının kurum olarak kuruma beyanlarının ya da ücretlerini ödemelerinin daha uygun olacağını düşünmekteyiz.

2'nci madde ise işçilerden iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmeyen ya da koruyucu malzemelerini kullanmayan işçinin iş akdinin feshini öngören bir düzenleme. Bu düzenlemenin yeri burası değil. Aslında 4857 sayılı İş Kanunu'nda bu düzenleme var. Buna rağmen buraya böyle bir düzenlemenin getirilmesi farklı birtakım düşünceleri çağırıştırıyor. Yani, işçilerin bir gözlük takmaması hâlinde derhal iş akdinin feshedilmesi gibi bir sonucu doğuracak bir durum ortaya çıkarıyor. Bu maddenin buradan çıkarılmasının uygun olacağı, 4857 sayılı Kanun'un 25'inci maddesinde bu düzenlemenin zaten var olduğu, görevini yerine getirmeyen, yazılı ikaza rağmen getirmeyen işçinin zaten iş akdinin feshedilmesine olanak sağlandığı açık, netken bunun buraya getirilmesi bizce pek uygun değildir. Maddenin çıkarılmasının uygun olacağını düşünümektedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom.

Sayfa: 3

Madde 4'te iş kazası sonucu ölümlü bir kaza var da bunda işveren sorumluydu işverene cezai yaptırım uygulanmaktadır, uygulanması öngörülmektedir ama iş kazası sonucu meslekte kazanma gücünü yüzde 10 ve daha yukarı oranda kaybedip işçinin sakat kalmasına ve kurumun da gelir bağlamasına sebep olan işverenler hakkında böyle bir yaptırım söz konusu değil. Bize göre her iki konuda da yaptırım uygulanmalı ama bu yaptırımların uygulanmasında cezaların ertelenmesi de çok uygun görülüyor bizce çünkü bu tür uygulamalar yaptırılmayıp cezalar uygulanmadığı takdirde özellikle -bizim bütün konumuz bu konuda uygun, tümüyle yükümlülüklerini yerine getiren işverenlerden değil- bazı işverenler daha da burada rahat hareket etme, iş sağlığı güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeme konusunda daha kolay hareket etme durumunu kendilerinde görecektir.

Bir başka madde, 6331 sayılı Kanun'un 25'inci maddesine (a) fıkrası getirilerek, ölümlü iş kazalarında sadece iki yıl süreyle ihalelerden yoksun kalması öngörülüyor işverenlerin. Burada da yine biz iş kazası ve meslek hastalığı sonucu yüzde 10 ve daha yukarı oranda çalışma gücünü kaybeden işçilerden bu nedenle sorumlu olan işverenlere de belli bir süre, en azından bir yıl süreyle ve kusur oranlarına göre bu sürelerin giderek artırılması veya azaltılması şeklinde uygulanmasıyla işverenlerin iş sağlığı güvenliğine ilişkin hükümleri daha etkin uygulayacakları konusunda düşüncemiz olduğunu arz etmek istiyorum.

Yine, madde 6'da 6331 sayılı Kanun'un madde 26'sında belgelerin alınmasıyla ilgili düzenleme yapılıyor. Bu belgelerin alınmasında birden çok iş kazasının olduğu iş yerlerinde idari para cezalarının artırılarak uygulanmasının - zamanında uygulanmaması hâlinde- daha uygun olacağı düşünülmektedir.

Yine, 7'nci maddede 6331 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesinde yapılan düzenlemeyle iş yerlerinde işin durdurulmasına ilişkin kararlar üzerinde durulmuş. Bu çok önemli aslında ama burada önemli olan bir konu var, o da şu: Gerçekten hayatı tehdit edici bir durum söz konusuysa, o anda engellenmesi mümkün olmayan, ölümle sonuçlanabilecek bir kazaya meydan verecek bir durum oluşmuşsa burada işçilerin herhangi bir yerden işin durdurulmasına konu, ilişkin emir almadan derhâl orayı terk edip işlerini durdurması ve güvenli bir alana geçtikten sonra buna ilişkin süreci işletmelerinin uygun olacağı düşünülmektedir. Aksi takdirde böyle bile meydana gelecek kazada bir sürü ölümlü kazaların oluşacağı endişesi taşımaktayız. Onun için, burada hayatı tehdit edici bir durum oluştuğunun kesin olarak belirlenmesi durumunda işçilerin herhangi bir emir beklemeden güvenli bir alana giderek işleri durdurmasının son derece gerekli olduğunu düşünümekteyiz.

Madde 9'la geçici 9'uncu maddeye bir fıkra eklenerek orada da bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda belirtilen iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi görevlendirilme yükümlülüğünü yerine getiren işverenlere idari para cezasının uygulanmaması öngörülmektedir. Yer altı maden iş yerlerindeki ölümlü kazalar göz önüne alınarak, takip sisteminin... Bu altı ayda takip sistemi kurulacak ama bunu altı ay geciktirme söz konusu. Günümüzde artık bilgisayar ortamı var, bu takip sisteminin böyle altı ay geciktirilmesine bizce gerek yok, daha uzun süreli geciktirilmesine gerek yok; en geç altı ay içerisinde bunun gerçekleştirilebileceğini düşünümekteyiz. Ne kadar erken olursa burada da önemli bir şekilde iş kazalarının oluşmasını engelleyecek bir durum, en azından bir vaziyet ortaya çıkmış olacaktır.

10'uncu maddeyle gelir vergisinde yapılan değişiklikle 3 çocuk sahibi işçiden gelir vergisi alınmaması öngörülüyor. Ancak bu yeterli değil, bütün asgari ücretle çalışan işçilere bu konuda yaygın bir hak kazandırabilmek için bu düzenlemenin sadece 3 çocuklu çalışan kısmıyla iyileştirme sağlanmakta olmayarak, ayrıca öncelikle ve başlangıç olarak asgari geçim indiriminin bekâr bir işçi için yüzde 50 olan oranının yürürlükteki asgari ücretin yüzde 60'ına yükseltilmesi uygun görülmektedir. Böylece bütün işçilerin bu haktan yararlanmasına olanak sağlanacaktır.

Madde 19'la İmar Kanunu'nun 28'inci maddesinin beşinci fıkrasında yapılan değişiklikle "...ilgili idarece, etüt ve proje müelliflerinin, fenni mesullerin, yapı müteahhitlerinin ve şantiye şefi mimar veya mühendisin üyesi bulunduğu meslek odasına, üyelik kayıtlarına işlenmek üzere bildirilir." hükmünün maddeden çıkarılması öngörülmektedir. Bu çok önemli bir madde. Biz Türk Mühendis ve Mimarlar Odasının da görüşünün alınmasının gerekli olduğunu düşünümekteyiz bu maddeyle ilgili olarak.

Yine, 22'nci maddeyle 4447 sayılı Kanun'a ek 2 madde eklenmektedir. Bunlardan bir tanesinde Bakanlıkça belirlenecek mesleklerde içinde tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde çalışanların Mesleki Yeterlilik Belgesi için gerekli sınav belgelerinin fondan karşılanması isteniyor. Bu, İşsizlik Sigortası Fonu'nun kullanılmasına çalışanlar olarak, sendikalar olarak biz tümüyle karşıyız. Fonun amacı başka. Böylece fon her seferinde farklı amaçlarla kullanılırsa geçmiş fonlardaki gibi bir sonuç yaşanacağından ve fonun görevini yerine getiremeyecek duruma geleceğinden endişe duyduğumuzu arz etmek istiyorum.

Getirilen ek madde 4'te de yine aynı şekilde, 10 ve daha fazla çalışan, bunların işlerinde üç yıl içerisinde ölümlü kaza olmaması hâlinde iş kazaları, meslek hastalığı sigortasına ilişkin konu doğrudan onu ilgilendiriyor. Onun primlerinin indirilip çıkarılarak ödüllendirilmesi yerine işsizlik sigortası primlerinin ödüllendirilmesinin çok da bu düzenlemeyle uyumadığını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom. Giriş : Tarih : 7/1/2015 Stenograf : Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 4

görmekteyiz. Biz, tam tersine, iş kazaları, meslek hastalığında daha önce kurumda bu tür uygulama vardı, ölümlü iş kazası olmadığı hâlde alt ve üst değerlendirme yapıldı, buna benzer bir uygulamayla doğrudan iş kazası sonucu ölümlü iş kazaları olacak işverenlerin iş kazaları, meslek hastalığı prim oranlarının yükseltilmesi, olmaması hâlinde düşürülmesi veya vergiyle teşvik edilmesi... Örneğin kurumlar vergisinde bu uygulama yapılırsa kurumlar vergisini ödemeye de özendirir işverenleri. Yine aynı şekilde, işçiler için de bu önemli. İş kazalarının çoğunda işçilerin de hatası olduğunu biliyoruz, işçilerin de bu konuda lakayt davrandığını biliyoruz; bu gerçek, bunu söylemekte bir şey yok ama işçilerin de özendirilmesi, onların da en azından belli bir süre gelir vergilerinde indirim yapılması; bütün layıkıyla üç yıl gereken yükümlülüklerini yerine getirmiş olan, tespit edilen işçilerin işverenleri tarafından ödüllendirilmesinin, buna uygun bir düzenleme yapılmasının çok sayıdaki iş kazasının önüne geçeceğini biz düşünmekteyiz.

Yine, madde 23'le 4447 sayılı Kanun'a geçici 13'üncü madde eklenerek, Ermenek ilçesinde meydana gelen kazada da, ölümlü iş kazasında da geride kalan hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanması öngörülüyor ve yakınlarından birisinin istihdam edilmesi öngörülüyor. Bunu da biz doğru bulmuyoruz, sadece Soma veya Ermenek'le sınırlı kalması, bu hiç doğru değil çünkü iş kazası sonucu hayatını kaybeden işçinin geride kalan hak sahiplerinin yaşadığı sorun aynı, hiç değişmiyor. Onun için, bunun kalıcı şekilde düzenlenerek, iş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölen sigortalıların hak sahiplerine aynı hakların tanınmasının ve çocuklarından veya kardeşlerinden birinin kamu kurumlarında istihdam edilmesinin uygun olacağını düşünmekteyiz.

Uzaktan çalışma, bu, işçileri hakikaten örgütsüz olarak çalışmaya itecek ve işçilerin istismarına yol açacak, son derece önemli bir düzenleme. Bu düzenlemenin işçileri çok büyük... Tamamen emeklerinin sömürüleceği bir sonucu ortaya çıkaracaktır. Sendikaların tümü, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu başta olmak üzere, bu tür çalışma ilişkilerine biz karşıyız. Bunun da tasarından çıkarılmasını... Bu tür atipik çalışmalar giderek işçilerin örgütsüzleştirildiği ve giderek işçilerin emeklerinin sömürüldüğü bir düzeni sağlıyor. Buna da karşı olduğumuzu ve maddenin çıkarılmasının uygun olacağını düşünmekteyiz.

İş Kanunu'nun 41'inci maddesinin onuncu fıkrasında yapılan değişiklikle, yer altında çalışan işçilerin haftalık çalışma süresinin otuz yedi buçuk saati aşan kısmının fazla mesai olarak kabul edilmesi; bu çok yerinde, uygun olan bir düzenleme. Bunu bütün maden iş yerlerinde örgütlü işçilerimiz de istiyorlar. Ve yine, günlük çalışma sürelerinde yolda geçen, maden içine girilip çıkılacak saatlerin de yedi buçuk saat olmak üzere düzenlenmesi; bunlar gerçekten gerekli olan, yapılması gereken düzenlemeler. Bunları destekliyoruz. Ve haftada iki gün tatil yapmaları, bu şekilde çalışma uygulaması son derece, işletmelerin daha rahat çalışmasına, vardiya sistemlerinin daha uygun işletilmesine olanak sağlayacak.

İş Kanunu'nun 46'ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi ile 55'inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi değiştirilerek, 104'üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "ve 65'inci" ibaresi yürürlükten kaldırılarak, kanuna ek 2 madde getirilerek İş Kanunu'ndaki mazeret izinleri yeniden düzenleniyor. Bu mazeret izinlerinin düzenlenmesi tamam, iyi, buna taraftarız ancak Türkiye'deki örf ve adetler dikkate alındığında bu sürelerin yetmeyeceğini düşünmekteyiz.

33'üncü maddeyle 5510 sayılı Kanun'un geçici 40'ncı maddesinin (1)'inci fıkrası değiştirilerek ecnebi memleketlerde eğitim gören işçilerin orada resmî öğrenci statüsünde geçen sürelerini borçlanma olanağı sağlıyor. Doğrudur, tamam ama Türkiye'de staja tabi olmuş bir sürü öğrenciler var, işçi statüsünde çalışan insanlar var. Bunların da staj sürelerini borçlanarak o haktan yararlanması çok daha adil olacak, bunun Anayasa'nın eşitlik ilkesiyle de örtüşeceği düşüncesindeyiz.

Madde 39'da Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu'na 13/b, 13/c maddeleri de eklenerek yeni kurulan Denetim Dairesi Başkanlığı ile Türkiye Yeterlilik Çerçevesi Daire Başkanlığının görevlerinin belirlenmesi öngörülmektedir. Biz, Türkiye Yeterlilik Çerçevesinde belirlenmesi gereken kurul ve yapıların oluşturulması görevinin Mesleki Yeterlilik Kurumu tarafından yerine getirilmesi, Türkiye Yeterlilik Çerçevesi Daire Başkanlığına Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi Koordinasyon Kurulunun sekretaryası görevi ile kurul tarafından verilen diğer görevleri yapması şeklinde maddenin düzenlenmesinin üst kurul durumunda olması gereken Türkiye Yeterlilik Çerçevesi Kurulunun statüsüne daha uygun düşeceği görüşündeyiz.

Yine, son olarak madde 44'le Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu'nun 23'üncü maddesinin (a) fıkrası değiştirilerek kalite güvencesi sağlanmış tüm yeterliliklerin Türkiye Yeterlilik Çerçevesine dâhil edilmesi, yeterlilik kalite güvencesi sağlanmasına ilişkin ölçütlerin Merkezî Yönetim Kurumu tarafından belirlenmesi, Türkiye Yeterlilik Çerçevesinin oluşumu ve yürütülmesi için Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Mesleki Yeterlilik Kurumu ve ilgili taraflar temsilcilerinden oluşan kurul, komisyonun ve çalışmaları grupları gibi karar ve uygulama birimlerinin oluşturulması ve kurulun oluşturulmasına ilişkin usul ve esaslar düzenleniyor.

Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Merkezî Yeterlilik Kurumu ve ilgili tarafların temsilcilerinden oluşan bu kurula hangi örgütlerin katılacağı ve bunların nasıl temsil edileceğinin burada kanunda -yönetmelikte değil- belirtilmesi... Yönetmelikler sürekli değiştirilebilir, her gelen yönetici kendine göre farklı temsilciler değiştirebilir, bu yanlış

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom. Giriş : Tarih : 7/1/2015 Stenograf : Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 5

olur. Biz bu kurulda yer alacak işçi temsilcilerinin, işveren temsilcilerinin sayısı ile birlikte kanunla belirlenmesinin uygun olacağını arz ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, bir cümle bir şey soracağım o kadar.

BAŞKAN – Buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Celal Bey 1’nci maddeden hemen 4’üncü maddeye geçti. Bu 2’nci maddeyle ilgili bir eleştiriniz yok mu Celal Bey?

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ CELAL TOZAN – Hayır söyledim 2’nci maddeyi de Başkanım.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ben mi gözden kaçırdım?

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ CELAL TOZAN – Bu maddeden çıkması lazım, kanundan çıkarılmalıdır, gereksizdir dedim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Celal Bey’e Türkiye İşçi Sendikaları olarak.

Evet, başka söz isteyen yoksa buradan sırayla gidelim isterseniz.

Zaman sınırimız yok dedik arkadaşlar, tekrar hatırlatayım çünkü önemli bir kanun. Önemli bir kanunda tüm görüşlerinizi almak istiyoruz.

TİSK GENEL SEKRETERİ BÜLENT PİRLER – Teşekkür ederiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum Sayın Başkan.

Bu iş sağlığı güvenliğine ilişkin -sizin de bahsettiğiniz şekilde- kanunun yürürlüğe girmesinden bu yana -kanun yürürlüğe gireli iki yıl oldu- 2’nci kere bir araya geliyoruz. Biraz şöyle bakmamız gerekiyor diye düşünüyorum: Kanun yürürlüğe girerken o dönemdeki yaptığımız pek çok katkının ve eleştirinin şimdi yavaş yavaş tekrar maddeleştirilerek gündeme getirildiğini görüyoruz. Bu bize göre şunu gösteriyor: Taslaklar hazırlanırken tarafların hassasiyetlerinin biraz daha fazla şekilde metinlere taşınmasıyla önümüzdeki günlerde herhangi bir kaza olduktan sonra -ki bu kazaların önüne geçmek zaman zaman gerçekten mümkün değil- tepki yasalarına devam şeklinde bir yaklaşımın biraz önüne geçeriz diye düşünüyoruz. Çünkü Türkiye’de şimdi şöyle bir şey olmaya başladı: Her tepki yasasından sonra 1 tane iş sağlığı güvenliği... Her kazadan sonra -ne yazık ki oluyor bu kazalar- iş sağlığı güvenliğine ilişkin yeni bir yasa düzenlemesiyle karşı karşıya kalıyoruz. Ve şimdi maddelerin içeriğine de baktığımızda -ki bir önceki çıkan yasada da- Soma faciasından sonra olan torba yasada da- gözlemliyoruz ki hepsi tepki yasası şeklinde çıkıyor.

Şimdi, tepki yasasının şöyle bir şeyi var Sayın Başkanım, bunu hemen burada arz etmem gerekiyor: Endüstri ilişkileri bir denge rejimidir. Denge rejiminde dengeleri bir tarafın lehine bozarsanız gerçekten sistem olumsuz işlemeye başlıyor ve bunların yansımaları da çok farklı oluyor ve bu yansımaları da iyi tespit edip iyi gözlemlemek gerekiyor. Demek ki bir yanlış var yani bunu bir görmemiz gerekiyor ve bu yanlışları da ortaya koymamız gerekiyor diye düşünüyoruz.

Şimdi, ilk önce mevcut yasaya bakmak gerekiyor. Yani, madde önerilerine geçmeden mevcut yasaya bir bakmamız gerekiyor. Mevcut yasanın sistematigi şu: Cezalandırma altyapısı üzerine kurulu bir yasa. Şimdi, iki senelik uygulamaya bakıyoruz, yaraya merhem oldu mu? Hayır. Son yaşanan üzücü olaylar da bunu gösteriyor. Üstüne, sürekli yeni maddelerle bunu düzenlemeye çalışıyoruz. Ne yazık ki maddelerin içeriği tepki öngördüğünden dolayı da dengeyi bir türlü bulamıyoruz ve endüstri ilişkileri -demin de söylediğim gibi- denge rejimi olduğundan dolayı bir noktaya varamıyoruz. Özü bu özetlemek gerekirse.

Şimdi, yine, şunu söylememiz gerekiyor: Mevcut taslaktaki düzenlemelerin yaraya merhem olacağını düşünüyorsanız yanılıyorsunuz, onu da söyleyeyim. Çünkü İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası’nın sistematigi ve içeriği yanlıştır. Üzerinde ne kadar düzenleme yaparsanız yapın yaraya merhem olmayacaktır. Bunu özellikle vurgulamamız gerekiyor. Şimdi, bir de şuna bakmamız gerekiyor: Yeni düzenlemelere baktığımızda, önümüzdeki dönem içerisinde göreceksiniz uygulama daha da güçleşecek çünkü temel bir yasa bu.

Şimdi, mevcut düzenlemelerle şöyle bir yoldan devam etmek gerekiyor: Mevcut düzenlemelere rağmen gerekli iyileşmelerin sağlanamadığını görüyoruz. Şu soruyu sormanın vakti geldi: Sadece cezai yaptırımlar üzerine kurulu bir yapı acaba sistemi kayıt dışına mı itiyor? Çünkü sistem öyle bir sistem ki tüm tedbirleri alan bir iş yeriyle almayan arasında hiçbir fark gözetilmiyor. Çok net söylüyoruz bunu. Bir iş yeri düşünün, bütün tedbirleri almış fakat bir kaza olduğunda aynı cezai yaptırımlara uğruyor; bir iş yeri düşünün, hiçbir tedbir almamış, aynı cezai yaptırımlara uğruyor. Bütün tedbirleri alan işveren de şunu düşünüyor: “Arkadaş, ben bu kadar para harcıyorum, bu kadar şey yapıyorum, bana hiçbir teşvik yok, hiçbir şey getirilmiyor ekstra. O zaman ben tedbirleri almayan iş yeriyle aynı kefeye konuluyorsam niye bu tedbirleri alayım?” Biraz bunları düşünmemiz gerekiyor. Şimdi, baktığımızda... “Teşvikler var.” denilecek de teşvikleri de anlatacağım efendim yeni yasa içerisindeki, teşvik mi ceza mı onu da düşünmemiz gerekiyor.

Şimdi, efendim ben madde bazlı değil, konu bazlı gitmek istiyorum. Madde bazına gelince de gerekli katkıyı sağlamayı düşünüyoruz zaten yazılı olarak arz ettik. Efendim, idari para cezalarından başlamanız gerekiyor. Şimdi, son

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom.

Sayfa: 6

kazalardan sonra idari para cezaları artırıldı. Şimdi, Bakanlık kendisi de hep ifade ediyor “Bütün kazalar KOBİ’lerde oluyor ne yazık ki.” diye kendileri de açıklıyorlar. Evet, şimdi şu denge üzerine yeni cezalar kuruluyor: Ne kadar fazla istihdam sağlarsanız o kadar fazla ceza yersiniz. Sistem bunun üzerinde şimdi yeni yasada. Niye? Şimdi, algılamakta gerçekten çok zorlanıyorum. Mevzuatta yer alan bir düzenlemeye aykırı davranan bir işveren var, bu işveren salt daha fazla kişi istihdam, işçi istihdam ediyor diye daha ağır bir para cezasıyla karşı karşıya kalıyor. Niye? Yani bunun hakkaniyetini sorgulamamız gerekiyor. Çok tehlikeli iş yerinde 10 kişi çalıştıran bir iş yerinin yaptığı bir uygulamada, bir cıva imalatında, o civanın yere dökülmesiyle verilen kaza şeyi de bellidir; 500 kişi aynı şeyi üretiyorsa, cıva üretiyorsa, onun dökülmesiyle ortaya çıkacak zararlar bellidir. Niye ona 3 kat fazla veriyorsunuz da ona 1 kat veriyorsunuz bir türlü algılayamıyoruz biz? Yasanın mevcut hâli doğrudur efendim. Yani, İSG Yasası’ndaki herkese verilen standart cezalar doğrudur, bunun değiştirilmemesi gerekmektedir. Gerçekten algılamakta zorluk çekiyoruz. Daha fazla istihdam yapıyoruz diye ceza görüyoruz. Hakikaten algılayamıyoruz.

Teşvik uygulamasına geleceğim efendim. İşte “Teşvik var.” denilecek şimdi bu şeylerle ilgili. Ben hemen size teşviki arz edeyim efendim: Bir kere, gördüğümüzde, uygulamasının çok dar olacağını gözlemliyoruz, artı, cezaya dönüşeceğini gözlemliyoruz. Sistemi hemen kısaca size açıklayayım: Üç yıl içerisinde bir iş yerinde hiçbir kaza olmazsa işsizlik sigortasından 1 puan indirim veriliyor.

Şimdi, bunun karşılığındaki şeylere bakalım. Bu 1 puanın karşılığında bir kaza olursa, ölümlü iş kazası olursa neler getiriliyor:

1) Geriye dönük olarak ne kadar yüzde 1 üzerinden ödeme varsa faiziyle geri alınıyor.

2) İşsizlik sigortası prim oranı yüzde 3’e çıkartılıyor ve diğer bütün teşviklerden de men ediliyor bu iş yeri.

Haydi! Şimdi, bu teşvik mi, ceza mı? Yani, şunu çok netlikle söylüyorum, Sayın Bakanlığa da dönerek rahatlıkla söylüyorum: Türkiye’de işverenin kusurlu olmadığı hiçbir kaza yok çünkü mevzuat müsait değil. Mevzuat diyor ki “Kusur bulacaksın işverene.” Yani, Batı’daki anlamda baktığımızda, bu kaçınılmazlık hâli Türk mevzuatında yok. Onun için, işveren her koşulda kusurlu. Ve sonuç itibarıyla baktığımızda, çok net olarak söylüyorum Sayın Bakanlığımıza, bu düzenlemeyi lütfen maddeden çıkartın yahut da iş yerlerinin tercihinin bırakın. Çünkü bu bir teşvik değildir, bu cezalandırmadır. Çok net olarak altını çiziyoruz efendim.

Kamu ihalelerinden men efendim. Şimdi, yine bölüm başlığı olarak geleceğim. Şimdi, Türkiye’deki yeni sistemde, yeni modelde -işte diyorum ya “tepki yasası” diye- ölümlü iş kazası eşittir ihalelerden men anlamına geliyor artık bundan sonraki şeyde. Şimdi, bir iş yeri düşünün, ölümlü iş kazası olduktan sonra idari para cezaları var, ceza davaları açılıyor, yakınlarının davaları açılıyor, SGK’nın hukuk davaları açılıyor, iş yeri kapatılıyor, bir de iki yıl men verdiniz kamu ihalelerinden. Bu şirketin yurt dışında da işte bir sürü şeyi var. Bu şirketin prestijinin ne hâle gelebileceğini düşünebiliyor musunuz? Yani bu kadar ceza varken ceza yasalarında, iş sağlığı ve güvenliği yasalarında, bunun yapmanın anlamını bir türlü göremiyoruz. Demin de söyledim, tedbiri almayanla tedbir alan arasından hukuki bir fark olmadığına göre yine bunu uygulamayın. Yani, şunu söylemeye çalışıyorum: Demin, ilk başta söyledim, ilkesel olarak yanlışlıklar var, sistematik olarak yanlışlıklar var. Mesela, hep söylüyorum, “Avrupa Birliği normları” diyoruz, “ILO normları” diyoruz vesaire, hepsinde kaçınılmazlık hâli vardır. Türk mevzuatımız, yasamız şöyle bir şey: Kaçınılmazlık hâlinde yasa kaçıyor, çok net.

Efendim, bir başka konu, iş sağlığı ve güvenliği uzmanları. Sistemi şöyle kurgulanmış taslakta: Bakanlığa yapacakları bildirimler nedeniyle işten çıkartılmaları hâlinde bir yıllık tazminat, artı, mevcut tazminatları, artı, diğer hakları verelim. Ortalama bir hesap yaptığımızda, kıdemine göre iki ile iki buçuk yıllık ücreti tazminat olarak vermeyi öngörüyor sistem. Şimdi soracağım: İki buçuk yıllık ücreti tutarında tazminat hangi yerde var, çok merak ettim. Birincisi bu, bunun ne kadar fahiş olduğu ortada. Birincisi bunu söyleyeceğim.

İkincisi, kötüye kullanım hâli. Önümüzdeki dönemde Yargıtayımız ve iş mahkemelerimiz kötüye kullanım hâllerleriyle oldukça uğraşacak çünkü iki buçuk yıllık ücretle öngörülen bir pozisyonda, Bakanlığa yapılacak bildirimler nedeniyle olduğunda da bunlarla çoklukla karşı karşıya kalacağımızı düşünüyoruz çünkü çok ciddi bir tazminat öngörülüyor. Peki, kötüye kullanıldığı anda bu iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarına ne yaptırımı getiriyorsunuz? Bana yaptırımı getiriyorsunuz işveren kesimi olarak. Kötüye kullanan uzmanın ne yaptırımı var yasada? Hiçbir yaptırımı yok. Yani, en azından bir uzmanlığını askıya alın. Gerçekten yani dengeler bozuluyor burada, hep onu anlatmaya çalışıyorum.

Bir de otomatik ceza sistemimiz geliyor efendim. Bu nedir hemen söyleyeyim: İş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi görevlendirme yükümlülüğünü yerine getirmeyen işverenlere geçmişe dönük idari para cezaları. Artık gidip iş yerinde falan gerek yok, biliyorsunuz bir elektronik sistem var, elektronik sistem üzerinden Bakanlık bakacak, “Bu, uzmanı almamış, ben ona geriye dönük olarak hemen cezayı yazabileceğim.” diyecek. Bu kanunla gelen bir hüküm. Bunu da algılamakta çok zorluk çekiyoruz çünkü bakın, ilk yasa çıkarken de söyledik, bu A, B, C sınıflaması yanlışdır diye.

1) A belgeli iş güvenliği uzmanı bulmakta hâlen iş yerlerimiz çok zorluk çekiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom. Giriş : Tarih : 7/1/2015 Stenograf : Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 7

2) İş yeri hekimi bulmakta hâlen çok zorluk çekiyorlar.

3) İllere göre müthiş bir dağılım sorunu var bu uzmanların. Yine, illere göre burada zorluk çekiliyor ve tehlikeli iş yerlerinde en son olaylardan sonra uzmanlar çalışmak istemiyorlar, çok tehlikeli iş yerlerinde. Şimdi, ben eleman bulamazken, yetersiz bir kapasite varken, Bakanlık da gidip sen şunu hâlen istihdam etmemişsin diye geriye dönük bana ceza yazacak, hem de otomatik bir ceza sisteminde. Bunu da algılamak mümkün değil.

Efendim, yine kanunda şöyle bir şey var: Hep madenlerden bahsediyoruz. Ya, bir kere o şeyi bir düzeltelim. Çünkü açılış konuşmalarında da madenlerden başka bir şey konuşulmadı. İş sağlığı ve güvenliği sadece madenlerde değil, çok tehlikeli iş yerlerinde... Türkiye'nin pek çok da çok tehlikeli iş kolu var, bunları da görmemiz gerekiyor. Yani, sadece madenler üzerinden değerlendirmeler yapılıyor, büyük bir yanılgıya düşüyoruz, onu bir kere vurgulamamız gerekiyor.

İkincisi, yine tasarıda sürekli "maden", "madenler", diye geçiyor. Madenlerin yer altı mı, yer üstü mü olduğu da ayırtılmamış durumda, hiçbir fark gözetilmiyor. Hâlbuki, çalışma koşulları ve yapıları çok farklıdır yer altı ve yer üstü madenlerinin ve bu bakımdan "madenler" diye geçen yerlerde de lütfen bunu "yer altı madenleri" diye düzeltmek gerekiyor. Öbürleri çok tehlikeli iş yerlerine giriyor, maden sınıfından birazcık daha farklı yerlere giriyor. Düzenlemeleri ona göre yapmakta fayda var çünkü yer üstü madenlerdeki uygulamalar gerçekten çok farklı.

Son olarak değineceğim unsur ki çok konu var esasında madde bazlı, onlara da maddeler görüşülürken müsaade ederseniz görüşlerimizi dile getireceğiz Sayın Başkanım. Mesleki yeterlilik konusunda belgesine sahip olma zorunluluğu gerçekten doğru bir yaklaşım. Belki kanundaki en doğru yaklaşımlardan bir tanesi olduğunu söyleyeyim fakat şöyle bir sorunuz var: Meslekî Yeterlilik Kurumu Başkanımızın kendileri de buradalar. Şimdi, çok tehlikeli mesleklerde mesleki yeterlilik deyince işte meslek standardını oluşturmamız gerekiyor, sonra mesleki yeterliliğin oluşması, bunların sınav ve belgelendirilmesinin yapılması vesair diye çok uzun bir süreç mesleki yeterlilik belgesi ve açık söylemek gerekirse -yanılıyorsam da lütfen Başkan beni düzeltsin- çok tehlikeli işlere ilişkin olarak Türkiye'de herhâlde 130 civarında şeyimiz var. Yani, bütün işlere ilişkin mesleki yeterlilik belgesinin verilme ihtimali şu anda çok zayıf. Geçiş süresi olarak verilmiş bir sekiz aylık süre var. Mümkünse bunun da on iki aya kadar uzatılarak bu sistemin... Çünkü, net olarak söyleyeyim efendim şunu: Burada en fazla yatırımı yapan kuruluş TİSK'tir, mesleki yeterlilik konusunda. Hiç şey olarak da söylemiyorum bunu, çok ciddi yatırım gerektiriyor. Bu okulların açılması, meslek belgelerinin verilmesi ve sistemin içinde pek çok sektörümüzde çok ciddi yatırım vardır. Bu belgelerin verilme sürecinde çok büyük bir katkımız olacağına inanıyoruz ve gerçekten doğru bir yaklaşım olduğuna inanıyoruz ama sürenin de çok kısa bir şeyde genişletilmesinde, geçiş süresinin dört ay daha uzatılmasında çok büyük bir fayda görüyoruz.

Arz ettim Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ederim.

Sayın Güler, eğer maddelere geçmeyi... Belki kanuna geçtiğimizde fırsat bulamayabiliriz. Ben genel konuşalım dedim ama o konuda tekrar sizleri uyarmak istiyorum. Eğer ekleyeceğimiz bir şey varsa aynı şekilde Celal Bey'e de söz tekrar verebilirim. Yani, maddeleri baştan burada konuşursak belki yarın veya maddelere geçtiğimizde sizleri dinleme imkânımızı bulamayabiliriz. O açıdan eksiklik kalsın istemiyorum. Eğer söz hakkı isterseniz tekrar vereyim, maddeleri tartışalım. Yoksa diğer arkadaşlara geçeceğim. Siz aslında söylediniz madde madde ama ekleyeceğimiz şey varsa eksiklik kalmasın, hakkınızı yemiş olmayalım.

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ CELAL TOZAN – Sayın Başkanım, ekleyeceğim iki önemli konu, çok daha önemli bir konu var ama burada maddelerde yer almadığı için ek bir önergeyle gündeme getirilmesi gerektiğini düşündüğümüz -Sayın Bakana da dün arz edildi- o da taşeron işçilerin durumu, davasını kazanmış taşeron işçilerin kadroya alınmasına ilişkin düzenleme. Sayın Bakan da bu konuda çalışma yapılacağını ve bunu gündeme getireceğini söylemişlerdi.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanımızın o konuda talimatları var zannediyorum.

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ CELAL TOZAN – Evet, onu maddede olmadığı için söylemedim ama ek görüşmelerde dile getirecektik. Bu çok önemli.

Bir de madde öyle yazılmış ki sadece kamunun ihale ettiği işlerle ilgili sınırlı olarak bir üretim zorlaması yapılacak. Kamunun doğrudan kendisinin üretimde bulunduğu yerlerde yapılmayacak üretim zorlaması. İsteddiği gibi yapılabilir, orada sorun yok. Sadece ihale edilen işlerde üretim zorlaması yapılmıyor ama özel sektörde ve diğer iş yerlerinin hepsinde yapılabilecek gibi bir sonuç çıkıyor. Oysa üretim zorlaması her işte, her iş kolunda -giderek- işçinin iş kazasına uğrama ya da iş kazası meydana getirebilecek şekilde yorulmasına, dikkatinin dağılmasına yol açar. Onun için, bütün işlerde uygulanması gerektiğini düşünmekteyiz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

TİSK GENEL SEKRETERİ BÜLENT PİRLER – Sayın Başkan...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom.

Sayfa: 8

BAŞKAN – Bülent Bey, sizin...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım, çok kısa bir şey söyleyebilir miyim? Özür dilerim yani...

BAŞKAN – Özgür Bey, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yani, usule yönelik olarak şöyle bir şey söyleyeceğim: Şimdi, daha önce de benzer şeyleri tecrübe ettik. Şimdi, giriş konuşmalarında nasıl baktıklarını söylediler. Şimdi, maddelerle ilgili görüş belirtirlerse belki yarına, öbür güne kalacak ve genelde şöyle oluyor: Başta maddelerle ilgili taraflar görüşlerini bildirip de sonra bir daha söz almazlarsa o madde görüşülürken orada çok önemli atlamalarda bulunabiliyoruz. Bence usul olarak şöyle yapalım: Maddelerde, hani, süreyi uzatmadan, öze yönelik katkılarını o anda alalım tarafların. Öyle olduğunda çok daha sağlıklı oluyor diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Yani, daha önceki yapmış olduğumuz kanunlarda da özellikle maddelere geçildiğinde genel anlamda çok söz verilmedi arkadaşlarımıza. Ben o açıdan özellikle söylemek istedim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şunu söylüyorum Başkanım: Bu alt komisyon çalışması ya şöyle olabilir: Mesela, şunu yapalım dersek doğru olmaz. Her maddede her kurum tekrar söz alırsa hakikaten işin içinden...

BAŞKAN – Şöyle yapalım Özgür Bey o zaman.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama ilgili kurum, mesela TİSK'in söyleyeceği bir şey var o maddede. O söz alsın, kısaca katkısını yapsın, daha sağlıklı yasama yaparız diye düşünüyorum öneri olarak.

BAŞKAN – Arkadaşlar ben ikisini birleştiriyorum, Özgür Bey'in de fikirlerine saygı göstererek. Siz geniş olarak maddelerde söyleyebilirsiniz. Maddelere geçtiğimizde katkı yapacaksınız o zaman yine şey yapabiliriz diyoruz, bağlıyoruz.

Evet, buyurun.

TİSK GENEL SEKRETERİ BÜLENT PİRLER – Başkanım, o zaman müsaade ederseniz maddelere geçtiğimizde katkı yapalım.

BAŞKAN – Maddelere geçince siz şey yapın.

TİSK GENEL SEKRETERİ BÜLENT PİRLER – Öyle yapalım.

BAŞKAN – Evet, kendinizi tanıtarak lütfen, buyurun.

TOBB TEMSİLCİSİ AHMET ŞAĞAR – Teşekkür ederim.

Ahmet Şağar, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanlık Özel Müşaviriyim. Saygılarımı sunarak sözlerime başlamak istiyorum.

Odalar Birliği olarak bizim tasarı hakkındaki değerlendirmemiz genel olarak olumlu. Yalnız, ikisi çok önemli olmak üzere... Odalar Birliği olarak üç konuda açıklamada bulunmak istiyorum. Bunlardan ikisi çok önemli gördüğümüz konular.

İlk konu, tasarının 9'uncu maddesi. Bu 9'uncu maddeyle 6331 sayılı Kanun'a geçici madde ekleniyor. Bu eklenen geçici maddeyle de kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra üç ay içinde iş güvenliği uzmanı, iş yeri hekimini görevlendirirse geriye dönük ceza uygulanmayacağını öngörüyor. Bu düzenleme son derece yerinde bir düzenleme, buna katılıyoruz. Fakat, çok eksik bir düzenleme olacak, şöyle ki: Şimdi, bu 6331 sayılı Kanun'un işverenlere getirdiği üç önemli yükümlülük var. Birinci yükümlülük, iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi istihdam etme zorunluluğu ki madde bununla ilgili. İkinci yükümlülük, risk değerlendirmesiyle ilgili. Üçüncü yükümlülük de acil durum planlarının hazırlanmasıyla ilgili bir yükümlülük. Şimdi, geçici 9'uncu maddeyle bu yükümlülüklerden ilkinin bir düzenleme yapılıyor, olumlu. Fakat, ikinci ve üçüncü yükümlülüklerle ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmıyor. Şimdi, ben yürürlükteki mevzuata göre... Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe göre iki sene geçti şu ana kadar. Diyelim ki bir büfe sahibi, yanında bir işçiyle beraber çalışıyor ve bugüne kadar da ne İSG uzmanı görevlendirdi, ne risk değerlendirmesi yaptı ne de acil durum planını hazırladı, iki sene geçti aradan. Şimdi, şu andaki mevzuata göre ne kadar ceza alacağına bakarsak eğer, bu işletmeye -iki yıl için- uzman hekim çalıştırmadığı için 90 bin lira ceza, risk değerlendirmesi yapmadığı için 108.500 lira ceza, acil durum değerlendirmesi yapmadığı için 24 bin ceza olmak üzere toplam 132 bin lira yapıyor ceza. Şimdi, bunlar eğer 50'nin üzerinde... Yani, 1 kişi çalıştırıyorsa; daha yukarıda, 10-49 arasında ise ceza 312.500 lira. Bu rakama gecikme zammı ve şey dâhil değil. Şimdi, bu tasarı böyle geçerse diyelim ki biraz önce örneğini verdiğim, bir büfe sahibi, yanında bir kişi çalıştıran kişi kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra üç ay içinde bir anlaşma yaparsa ve bu hükümden yararlanırsa geriye dönük ceza almayacak. Fakat, geriye dönük cezayı risk değerlendirmesi ve acil durum raporu hazırlamadığı için alacak. Alacağı ceza da 132.500 lira. Bu, gecikme zammı ve şey hariç. Yani, şimdi, uygulamada da şöyle bir konu var: İki yıldır yürürlükte olmasına rağmen Bakanlık bunu denetim konusu yapmadı. Yani, bugüne kadar iş yerlerine gidip de "Niye risk değerlendirmesi yapmadınız?" şeklinde ceza uygulaması yapmadı. Şimdi, bu kanundan sonra, bu imkandan sonra bu denetlemeler yapılacak. Yani, bu maddenin kapsamına mutlaka ve mutlaka İSG uzmanlarını çalıştırma yanında, risk değerlendirmesi, acil durum planlarının hazırlanması konusunun da dâhil edilmesi zorunlu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom. Giriş : Tarih : 7/1/2015 Stenograf : Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 9

İkinci... Ben detaya girmek istemiyorum çünkü acil durum planlarının hazırlanması yükümlülüğü 2013 yılının birinci günü yani başında yürürlüğe girdi. Fakat, acil durum planını nasıl hazırlayacağını belirten yönetmelik 18 Haziran 2013'te çıktı. Yani, ortada... Bir de kanunda da 30'uncu madde çerçevesinde bu acil durum planlarının ne şekilde hazırlanacağını yönetmelikle belirleneceğini söylüyor. Yani, kanunun 11'inci maddesinde "Plan hazırlanır." diyor. Diğer maddesinde "30'uncu madde uyarınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir bu planın nasıl hazırlanacağı." diyor. Kanun 1 Ocakta yürürlüğe girmiş, nasıl uygulanacağını gösteren yönetmelik 18 Haziranda çıkıyor, altı ay sonra. Yani, işin bir de haksız bir yönü var bu açıdan baktığımızda, detaya girmiyorum. Yani, bu şekildeki cezalar, dediğim gibi, son derece yüksek ve mutlaka bu geçici 9'uncu madde kapsamına diğer iki grubun da risk değerlendirmesi ve acil durum planlarının da dâhil edilmesi gerekir.

İkinci görüşümüz, biraz önce açıkladığım rakamlar yine tasarının 6'ncı maddesiyle artırılıyor. Şimdi, artırım oranı yüzde 25 ile yüzde 300 arasında değişiyor. Şimdi, biraz önce verdiğim rakamda eğer 50 civarında işçi çalıştıran bir kişi bu yükümlülükleri yerine getirmemişse -ben 1 kişi çalıştıran için de vermiştim- ödeyeceği iki yıllık ceza bugün itibarıyla 312.500 lira. Şimdi, bu kanunun bu hükmü yürürlüğe girse, yüzde 25 artarsa 390 bin lira oluyor, yüzde 300 artarsa 937.500 lira oluyor. Yani, bu işverenlerin bunları iş yerini satsa karşılaması mümkün değil. Dolayısıyla, şimdi 6'ncı madde neden geliyor ona bakmamız lazım. Zaten, biraz önceki konuşmamda söyledim, şu andaki cezalar çok yüksek fakat uygulanmadığı için sorun yok ortada. Şimdi bu yüksek olan cezaları da dediğim gibi 390 bin-900 bin seviyesine çekiyorsunuz. Neden çekiyoruz? Yani, bizim anladığımız, herhâlde bu maden kazaları nedeniyle İSG tedbirlerine uyulmadığı yönünde bir anlayış var ve bu anlayış nedeniyle cezaları artırırsak bu ölümlü kazalar azalır diye düşünülüyor. Bu maddenin herhâlde getiriliş gerekçesi o. Eğer öyleyse -ve zaten böyle olması lazım- o takdirde, bu cezalarla ilgili düzenlemenin başına bir hüküm konulması lazım. Sonuçta bir idari para cezası verilecek. Verilecek idari para cezası eğer hayati tehlike arz eden bir konuya ilişkin ise o takdirde bu artırımlar uygulansın ama şimdi, bir kasabın "Acil çıkışı şurasıdır." diye oraya bir levha koymamasının cezası bugün bin lira. Şimdi, bu bin lirayı 3 bine çıkarıyorsunuz yani cezadan cezaya bir fark var, onu söylemek istiyorum. Yani, ben daha fazla diğer yönetmeliklere girmek istemiyorum, çok basit bir şey için getirilen cezalar var. Dolayısıyla, amaç burada madenlere yönelik kazaları caydırıcı bir şeyle o takdirde mutlaka ve mutlaka maddenin başına bu artırımların hayati tehlike arz eden eksiklik ve noksanlıklara ilişkin olarak uygulanacağına ilişkin bir düzenleme yapılması lazım. İki önemli dediğim konu bu ve bu konularda mutlaka bir düzenleme yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

Üçüncü konu, kanunun 1'inci maddesiyle ilgili. Bu kanunun çalışmaları 2006 yılında başladı ve biz de Odalar Birliği olarak, bizzat da ben şahsen 2006 yılından beri bu çalışmaların tamamına katıldım. Biz bu konudaki çıkacak yasanın AB normuna uygun olmasını istedik ve "AB normuna uygun tasarımı da sonuna kadar destekleriz." dedik. Tasarının ilk başlangıcı AB normuna uygun oldu fakat daha sonraki versiyonlarında AB normundan uzaklaşıldı. Şimdi, 89/391 sayılı bir Konsey kararı var bildiğim kadarıyla, orada AB normu şu şekilde: "İşveren İSG tedbirlerini yanında çalıştırdığı yani işçilerinden bir veya birkaçını görevlendirmek suretiyle yerine getirir. Eğer yanında çalışanlar bu tedbirleri almaya ehil değilse o takdirde dışarıdan hizmet satın alabilir. Eğer işveren ehilse bu işleri kendisi üstlenebilir." diyor, AB normu bu. Şimdi, biz bu normun esas alınmasını istedik fakat çıkan mevzuatta İSG tedbirleri alma görevi, İSG uzmanları ile iş yeri hekimlerine verildi görev olarak. İşveren İSG tedbirlerini İSG uzmanı ve iş yeri hekimi istihdam etmek suretiyle alacaktır. Yani, burada bir kere işverenin şeyi bu şekilde kalkmış oldu. Şimdi, işverenden konu alınıp İSG uzmanlarına verildi. Bizim kanunun neredeyse yarısından fazlası İSG uzmanlarına ilişkin, iş yeri hekimlerine ilişkin düzenlemeler içeriyor. Şimdi, bu AB normuna en uygun kanun, 2005 yılında çıkan İrlanda kanunu. Komisyon o kanunu bir tetkik ederse şunu göreceksiniz: O kanunda iş sağlığı, iş güvenliği uzmanı diye uzmanın lafı yok, iş yeri hekiminin lafı yok. Kanun baştan sona kadar "O norm dâhilinde işveren şunu yapar, işveren bunu yapar, işveren şunu yapar, işveren yapar, işveren yapar." şeklinde. Bunun mantığı da şu: İşveren bu işten sorumludur, işveren yapar. Ya, işveren nasıl yapacak? İSG uzmanı da çalıştıracak ama onu kanunda düzenlemiyor. Yani, kim şeyse onu bulacak, işverenin yükümlülüğü o, yerine getirecek. Dolayısıyla, buradan da şuna geçmek istiyorum: Şimdi, işverenlerin alması gereken İSG tedbirleri, daha önce, bildiğiniz gibi, 1970'li yıllarda çıkan 3-4 tane tüzük var, o tüzüklerle belirlenmişti ama bu tüzükler yürürlükten kaldırıldı. 2013 yılının Eylülüne doğru tekrar yürürlüğe konuldu. Yani, bu işlemlerde alınacak tedbirlerin bu yönetmeliklerle düzenlenmesi lazım mevzuatta. Yani, böyle bir yola gidilirse o takdirde bu işlerin daha iyi olacağını düşünüyoruz. Kanun uygulamasına, iki yıllık uygulamaya da baktığımız zaman ki kazalar da onu gösteriyor, gerçekçi bir uygulama olmadı. Bunu şunun için söylüyorum: 1'inci maddeyle ilgili olarak bunu söyleme ihtiyacı hissettim. Şimdi, İSG uzmanı sonuçta işverenin yanında çalışan bir kişi ve bizim bir iş hukukumuz var; iş hukukunun da temeli var. Yani, işçi, işveren, arada iş sözleşmesi vardır, şartlarını yaparlar. Şimdi iş güvencesi var ama iş güvencesinde de bildiğiniz gibi işe iade kararı alıyor ama işe iade kararı aldığı takdirde işveren isterse uyguluyor, isterse uygulamıyor. Yani, uygulamadığı takdirde bir cezası var. Yani, işverene istemediği kişiyi zorla, devletteki gibi istihdam etme zorunluluğu getiremezsiniz. Hatta devlet bile artık son zamanlarda... Biliyorsunuz, buralarda geçen

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 10

kanunlarda da var. Yani, idare mahkemesinden göreve iade kararı alınanları bile devletin uygulamak istemediği bir ortamda, özel sektöre “Senin bu kişiyi istihdam etme zorunluluğun var.” dememiz uygun değil. Bu daha önce gündeme gelen konu. Şimdi, bu 1’inci maddede eğer kastedilen şuysa: Maden işletmelerinde birtakım eksikler var ve bu nedenle, özellikle kömür madenlerini kastediyorum, “Bunları düzeltelim.” deniyorsa, bununla ilgiliyse o takdirde bu sınırdaki buna olumlu bakabiliriz. Yani, işte, eksiklik, aksaklıkların acil durmayı gerektirmesi, yangın, patlama, göçme vesaire gibi konulara ilişkin olarak İSG uzmanıyla işveren arasında bir sorun yazılı bir şekilde olursa sadece ona mahsus olarak böyle bir düzenleme yapılmasına karşı değiliz ama madde böyle çıktığında... Şimdi, kapsamını tam anlamadım ben, şu anlamda: Şimdi, İSG uzmanları bildiğiniz gibi iki tür çalışıyor. Eğer çalışan sayısı fazlaysa tam gün çalışıyor, diğerinde saat başı çalışıyor. Şimdi, “iş sözleşmesi” diyor yani saat başı çalışana da işveren iş sözleşmesi yapacak, sonuçta saat üzerinden yani bu onları da kapsıyor. Şimdi, ben öyle anlıyorum, ya da kapsamıyor yani. Dolayısıyla, böyle bir düzenleme bir kere uygulamada çok sorun çıkaracaktır diye düşünüyorum. Yani, burada sonuç olarak bu maddeyle ilgili görüşmeler sırasında da tekrar, eğer uygun olursa söz almak istiyorum. Yani, biraz önce söylediğim gibi, maden işletmelerine yönelik olarak böyle özel bir şey yapılacaksa ona itirazımız olmaz mahiyeti itibarıyla ama böyle bir genel düzenlemenin mutlaka çok netleştirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Diğer konularda Bülent Bey açıkladığı için aynı şeyleri tekrarlamak istemiyorum da son maddeyle ilgili bir görüşüm olacak.

BAŞKAN – Bülent Bey’in görüşleri kendisiyle ilgili.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, ikisi de sermaye grubunu temsil ettikleri için bir paralellik bulunması lazım.

BAŞKAN – Peki.

TOBB TEMSİLCİSİ AHMET ŞAĞAR – Şimdi, bu 52’nci maddeyle ilgili burada Resmî Gazete’de yayımlanmak üzere Başbakanlığa gönderilenlerle ilgili olarak sanıyorum bir de önerge söz konusu olacaktır. Burada “Anayasa’ya, kanunlara, genel hukuk kurallarına, hükümet programına” vesaire diye şey var. Şimdi, anladığım kadarıyla “hükümet programına” falan kalkacak, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları açısından bakıyorum, böyle bir önerge söz konusu olacak bildiğimiz kadarıyla da. Yalnız, o önergeye yönelik olarak, o zaman da dile getirme imkânım olursa dile getireceğim, Anayasa’ya, kanunlara tamam ama genel hukuk kuralları çok şey bir ifade yani ben sırf teknik açıdan söylüyorum. Yani, zaten Başbakanlığa giden bir düzenleme eğer genel hukuk kuralına aykırıysa Başbakanlık iade eder “Şu hukuk kuralına aykırı.” diye yazar, “Şunu şöyle yap, yeter.” Zaten esasında Başbakanlık bu incelemeyi yapıyor. Yani, bir Resmî Gazete’ye yönetmelik gönderdiğiniz zaman inceliyor, “Şurası kanunun şurasına aykırıdır.” diye gönderiyor ya da yayımlamıyor, sonuçta idari mahkemeye gidiyor. Hayır, söylemek istediğim şey, yani, Anayasa’ya, kanunlara uygunluk açısından bir sıkıntı olmaz ama genel hukuk kuralları şeyde... Hayır, sonuçta idari yargıdayız yani Başbakanlık “Senin getirdiğin yönetmelik şu kanuna aykırı.” Derse, eğer siz de aykırı olmadığını düşünüyorsanız dava açarsınız, yazısı iptal olur ya da yayımlanır bir anlamda ama burada Anayasa belli, kanun belli, yani çünkü söyledi ama genel hukuk kuralının ne olduğu belli değil. Şimdi, kanunda genel hukuk kuralları geçtiği için “Düzenlemenize baktım; Anayasa’ya uygun, kanunlara uygun ama genel hukuk düzenlemelerine uygun değil.” diye iade edebilir. Dolayısıyla, ifade itibarıyla “genel hukuk kuralları”nın çıkarılması uygun olacaktır diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şağar, teşekkür ediyoruz verdiğiniz katkılardan dolayı.

Evet, buyurun, sizi dinleyelim.

TMMOB TEMSİLCİSİ MEHMET TORUN – Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği adına geliyorum.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri; sizleri saygıyla selamlıyorum. Konuşmama başlamadan önce, Soma, Ermenek başta olmak üzere tüm iş cinayetlerinde yaşamını yitiren maden emekçileri ve diğer emekçileri saygıyla anıyor, yakınlarına başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Bugün gerçekten çalışma yaşamında köklü sonuçlara yol açacak ve toplumun tamamını ilgilendiren bir konuyu tartışıyoruz ve umuyoruz ki burada bir konsensüsle, gelecekte iş kazalarının yaşanmadığı ya da en aza indirildiği bir yapıyı, bir sistemi kurarız diye düşünüyorum. Ama bu taslağın, tasarının kabulünün de fazla görüşülmeden, herhangi bir ön tartışma yapılmadan hızlıca gündeme getirilmesi de bu düşüncemizi ne yazık ki olumsuz şekilde etkiliyor.

Hepimizin bildiği gibi Türkiye’nin çalışma yaşamındaki karnesi kötü. Uluslararası istatistiklere baktığımızda, bizim gibi ülkelerin çok çok gerisindeyiz iş cinayetleri açısından, bu çok olumsuz bir tablo. 2003 yılında, yine, Hükümetin rakamlarına göre yılda 3 kişi iş kazalarında yaşamını yitirirken bugün ne yazık ki bu rakam ortalama 5 ila 7 arasına çıktı. Şu anda 1.500 ile 1.800 arasında yıllık ölümlerden bahsediyoruz. Bunun mutlaka bir şekilde masaya yatırılması gerekiyor ki burası bir ortamdır bu anlamıyla.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 11

Tabii, bunu yapmak için mevzuatlarda mutlaka değişiklikler gerekiyor. Ama, 2012 yılından beri İş Güvenliği Yasası'na baktığımızda ki daha henüz uygulamaya tam geçmedi çünkü kamu kurumlarında ertelendi sürekli, ona rağmen bu 3'üncü değişiklik, bu yapılan değişiklik 3'üncü değişiklik henüz yasa tam uygulanmamasına rağmen. Demek ki bir sorun var burada yani bizim baştan kurgumuzda bir yanlışlık var, bir sıkıntı var, bunu paylaşmamız gerekiyor.

Ben, tabii, madde madde girmeyeceğim, genel şeyleri söyleyeceğim ama maddelerde mutlaka görüşlerimizi de sizlerle paylaşmak isterim. Birliğimizin görüşlerini başlıklar hâlinde sizlerle paylaşmak istiyorum.

Türkiye'de çalışma yaşamı bütün dünyada ölüm ve iş göremez istatistikleri, insan hakları ihlalleriyle anılmaktadır. İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nda yapılması düşünülen değişiklikler bu tabloyu değiştirmek bir yana, var olan durumu daha da ağırlaştıracaktır diye düşünüyoruz. Gerekçelerimizi söyleyeceğim.

Torba yasa iş güvenliğine uyma yükümlülüğünü işçiye yüklüyor, işvereni ise sorumluluktan muaf tutuyor. Hatta işverene "yasada belirtilen yükümlülükleri yerine getirmedigi" gerekçesiyle işçiye işten atma hakkı tanıyor. Yani, Soma'da, Ermenek'te asansör kazasında işçileri taşıyan araçların devrilmesi gibi cinayetlerde işçiler yükümlülüklerini yerine getirmemiş olmalı ki torba yasaya böyle bir hüküm eklenmesi ertelenmez bir görev oluyor.

Yine, torba yasada, şimdiye kadar bu yasa yükümlülüklerini yerine getirmemiş işverenlerin para cezaları affedilirken işçilerin iş akitlerini sona erdirmeye gerekçesi üretilmesi ise oldukça anlamlı.

Yine, yasada, çok tehlikeli iş yerlerinde (a), tehlikeli iş yerlerinde (b), az tehlikeli iş yerlerinde ise (c) belgeli iş güvenliği uzmanı çalıştırmak koşul olarak düzenlenmiş iken torba yasanın getirdiği değişiklikle 2018 yılına kadar çok tehlikeli iş yerlerinde (b) belgeli, 2017 yılına kadar da tehlikeli iş yerlerinde (c) belgeli iş güvenliği uzmanı çalışabilecektir. Torba yasa kendi içinde kendisiyle çatışan ve yasa hükümlerini erteleyen hükümler içermektedir.

Yine, bu yasada İmar ve Yapı Denetim Yasası'nda teklif edilen değişiklikle şantiye şeflerine ve yapı denetim elemanlarına iş güvenliği uzmanlığı görevi verilmektedir. Bu yolla hem inşaat sektöründe iş güvenliği uzmanı istihdamı zorunluluğu kaldırılmakta hem de iş güvenliği uzmanının işverene karşı bağımsız olma ilkesi yok edilmektedir. Yapı denetim elemanının müteahhidin istihdam ettiği bir eleman olmamasına karşın ve sorumluluğu yapının proje ve ruhsatına uygun inşaa denetimi iken iş güvenliği görevini yasa zoruyla yüklenmesi işin niteliğine ve insan haklarına aykırı bir durumdur diye düşünüyoruz.

Yine, torba yasada, şantiye şefliği görevi mühendislik hizmet alanından çıkarılmış, tanımı ve homojenliği bulunmayan tekniker ve teknik öğretmen mesleklerine de açılmıştır. Teknisyenlik, mühendislik ve mimarlık yeterliliklerinin aynı gruplandırma içinde yer alması uluslararası ve bilimsel ortamlarda kabul edilmiş yeterlilikler çerçevesine ve yetkinlik tanımlamalarına aykırıdır.

Yine, yasanın 52'nci maddesi Başbakanlığa kendi Hükümet programına uymadığı takdirde meslek kuruluşlarına ilişkin yönetmelikleri yayımlamama hakkı tanımaktadır. Bu ise idari özerkliğe sahip olması gereken meslek kuruluşlarını merkezi idarenin doğrudan hiyerarşisine tabi kılmaktadır. Bu yönüyle söz konusu madde Anayasa'nın 123'üncü maddesinde belirtilen "yerinden yönetim" ilkesine, 125'inci maddesinde düzenlenen yargısal denetime aykırıdır. Bu düzenlemeler totaliter rejim inşasına giden yolu döşemektedir.

Genel olarak baktığımızda, bu kanunun kazaların nedenlerini tam irdemeyen ve bunun üzerinden de ihtiyaca yanıt vermeyeceği gibi yeni sorunlar yaratacak bir yasa olarak görüyoruz. Temel sorunları göz ardı etmekte ve buna yönelik çözümler üretmemektedir, üretememektedir. Bu nedenle, aslında ana önerimiz bunun Meclis gündeminden geri çekilmesidir. Ancak, pratikte belki bunun bir karşılığı gözükmüyor şu anda. Burada biz madde madde, geldiğimizde de, mutlaka görüşlerimizi belirteceğiz Sayın Başkan ama bir konuyu sizlerle tekrar paylaşmak istiyorum: Dün, Sayın Bakanımız konuşmasında Edirne'deki maden kazasından bahsederek kapatılmış bir ocakta bir kaza yaşandığını, 77 milyonun başına da 77 milyon müfettiş ya da denetim elemanının konulamayacağını söylemişti. Bu doğrudur, pratikte böyle bir şey olamaz ancak şunu da sormadan geçemiyoruz: Edirne'deki maden ocağı kapatılmıştır Bakanlık tarafından, doğrudur ancak burada yapılan üretim, kömür nasıl sevk ediliyor? Maden Kanunu'na göre bir maden üretildiğinde sevk fişi olmadan, irsaliyesiz 1 metre gidemez. Buradan çıkan kömür acaba nerelere veriliyordu? Fakir Fukara Fonu'na mı dağıtılıyordu? Buradaki sanayi elektriği nasıl bağlanmıştı? Şu anda evimizde kaçak olsa elektriğimizi kesiyorlar ve bağlatmak için de mutlaka diğer işlemi yapmamız gerekiyor. Bu ocaklar sanayi elektriğiyle çalışır yani 380 voltla çalışır en az. Buraya nasıl bağlanmıştı? Bu takip edilmemiş midir?

Şunu demek istiyorum: Devlet istese bu engellenir, önüne geçilir ama oradaki bazı ilişkilerden dolayı bunun yapılmadığını düşünüyoruz. Sayın Bakanımız burada yok ama yetkilileri buradadır, mutlaka bu konu değerlendirilecektir. Sadece "Ben burayı mühürledim, kapattım kardeşim, başka ne yapabilirim?" mantığı doğru ve yeterli bir mantık değildir diye düşünüyoruz ki bugün Şırnak'ta da şu anda yine Bakanlık tarafından kapatılmış, izni olmayan ocaklarda 2 bin kişi şu anda yer altında ölümüne kazma sallıyorlar. Şu anda, hâlen devam ettiğini düşünüyorum ben hava koşulları eğer çok olumsuz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 12

değilse. Bunun da buradan kayıtlara geçmesini istiyorum. Yarın Şırnak'ta da bir kaza olduğunda “Ya, böyle iş yeri mi vardı?” sorusu sorulmaması gerekir. Türkiye'nin çoğu yerinde bu mevcuttur, Zonguldak merkezde de mevcuttur. “Kaçak ocak” tanımı artık yasallaşmıştır, literatüre girmiştir. Bir valimiz, devletin valisi “Şu kaçak ocak sahipleriyle bir toplantı yapalım, çağırın.” diyebilmektedir artık. Yani, bu hırsızlara, uyuşturucu kaçakçılarına “Gelin, oturalım.” demektir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – TTK kömür alıyor ya!

TMMOB TEMSİLCİSİ MEHMET TORUN - Yani, bu anlamıyla bunların böyle irdelenmesi gerekir. Eğer biz bu kazaları önleyeceksek, önlemek istiyorsak -ki inanıyorum kimse bundan, işveren vekilleri dâhil, mutlu değildir, memnun değildir- burada eğer oturup konuşacaksak bu bağlamda konuşmamız gerekiyor. Meslek odalarını yok sayarak, sendikaları yok sayarak ya da “Görüşlerini alalım ama biz bildiğimizi okuyalım.” denecekse ne yazık ki 2013'te başlayan sürecin bugün devam eden bir süreç olacağına ve gelecekte de her büyük maden kazasında ya da bir başka kazadan sonra da bunun devam edeceğini düşünüyoruz.

Yine, “Yer altı-yer üstü maden ayrımı yapılsın.” dendi arkadaşlar tarafından, TİSK temsilcisi tarafından ama Elbistan yer üstü madeniydi. Elbistan'da 11 kişi şev kaymasında heyelan altında kaldı, öldü ve şu anda 9 kişi hâlâ toprak altında, 2'si mühendis bunların, meslektaşımız. Ya, dolayısıyla bunları genel düşünmek gerekiyor. Burada, tabii, bir “denge rejimi”, “endüstriyel ilişkiler” falan dendi ama biz bunu insani bir olay olarak düşünüyoruz, parasal bir olay olarak bakmıyoruz, insani bir olaydır, insan canı vardır ortada. Böyle baktığımızda da Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin, Barolar Birliğinin, sendikaların, Türk Tabipleri Birliğinin görüşleri mutlaka önemlidir. Sadece görüş almak yetmiyor, mutlaka olumlu görüşleriyle bu yasanın çıkması gelecekte uygulamada olumlu sonuçlar doğuracaktır diyorum, şimdilik teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Torun.

DİSK TEMSİLCİSİ ONUR BAKIR – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

DİSK TEMSİLCİSİ ONUR BAKIR – Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına söz aldım. Herkesi saygıyla selamlıyorum.

Ben de genele ilişkin görüşlerimizi dört başlık altında, hızla ve kısaca paylaşmaya çalışacağım.

Öncelikle bir noktanın altını çizmek isterim: Çalışma yaşamına ilişkin yasal düzenlemelere dair daha önceki süreçlerde üçlü danışma kurulu toplanarak daha yasa tasarısı taslağı hazırlanmadan önce sendikaların, işçi-işveren sendikalarının, meslek örgütlerinin görüşlerine başvuruluyordu. Taşeronla ilgili düzenlemede, yine özel istihdam büroları ve benzeri düzenlemelerde üçlü danışma kurulu üzerinden bir tartışma süreci yürüyordu. Ne yazık ki bu düzenlemede böyle bir toplantı gerçekleştirilmedi, dolayısıyla görüşlerimizi daha kapsamlı bir şekilde tartışacağımız bir alan olmadı. Bunu bir eksiklik olarak görüyorum. Ama, yine de Komisyon'da söz hakkı verilmiş olması, en azından genele dair görüşlerimizi ifade etmek bakımından da küçük de olsa bir fırsat diye düşünüyorum.

Hızla, başlık başlık sunmak istiyorum efendim.

Birinci olarak, DİSK olarak görüşümüz...

BAŞKAN – Onur Bey, zamanımız var, istediğin şekilde... Hızlı olmana da gerek yok yani.

DİSK TEMSİLCİSİ ONUR BAKIR – Peki, tamam, teşekkür ederim.

Öncelikle şunu vurgulayalım: DİSK olarak ekonomi ve kalkınma politikalarında köklü ve radikal bir değişiklik olmaksızın Türkiye'de işçi sağlığı, iş güvenliği sorununu çözebileceğimize inanmıyoruz. Bugün Türkiye'de işçilerin yaşamını yitirmesine, sakat kalmasına neden olan işçi sağlığı, iş güvenliği alanında yaşadığımız sorunların temel kaynağı Türkiye'de uygulanan ekonomi ve kalkınma politikalarıdır; rant odaklı, sermaye odaklı, kâr maksimizasyonunu her şeyin önüne koyan ekonomi politikalarıdır. Bu politikalar değişmediği sürece, teknik nitelikteki hiçbir düzenleme ile Türkiye'yi dünyada en çok işçinin öldüğü, iş kazalarında yaşamını kaybettiği ülke olmaktan çıkaramayacağımızı düşünüyoruz.

Bu çerçevede, hızla sıralayayım. Taşeron ve redevans uygulamasına son verilmesi en büyük temennimizdir. Bu yasada, artık Soma'dan sonra, Ermenek'ten sonra bir kez daha hepimizin gözü önüne gelen bu gerçeği yine vurgulamak istiyorum: Taşeron uygulamasına son verilmeli, “redevans” ya da “hizmet alımı” adı altında kamunun kendi eliyle yürütebileceği işlerin özel sektöre devrinden vazgeçilmeli ve işçilerin sağlığı bizzat kamu üretimi eliyle korunmalıdır.

Yine, işçi sağlığı, iş güvenliği alanını belirleyen temel sosyal parametrelerde değişiklik olmadan, sadece yasal düzenlemelerle sorunu çözebileceğimizi düşünmüyoruz. Bunlar neler? Türkiye'de özel sektörde 3,5 milyonu aşkın kayıt dışı işçi çalışırken hangi yasal düzenlemeyi yaparsak yapalım bu kayıt dışı istihdam eden işverenler bu düzenlemelere uymamaya devam edecekler çünkü en temel sigortalı çalıştırma düzenlemesine uymayan bir işveren İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nı da uygulama ihtiyacı hissetmiyor. Dolayısıyla, kayıt dışı istihdam... Tam 3,5 milyonu aşkın işçinin bırakın sosyal güvencesini, yaşam güvencesi olduğundan söz etmek olanaklı değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 13

Yine, Türkiye 52,9 saat ile OECD ülkeleri arasında çalışma sürelerinin en yüksek olduğu saat. Türkiye’de 1,5 milyona yakın işçi haftada 70 saatten fazla çalışıyor. Değerli hazırun, altını çizmek istiyorum, Türkiye’de yaklaşık 1,5 milyon işçi haftada 70 saatten fazla çalışıyor. Bütün bilimsel çalışmalar, çalışma süreleri arttıkça iş kazası riskinin arttığını ortaya koyuyor. Dolayısıyla, çalışma sürelerinin, hani bizim talebimiz vardı 37,5 saat, 40 saat, bırakın talebimizin karşılanmasını, en azından şu 45 saat kuralı uygulansın, yılda 270 saatten fazla fazla mesai yaptırılmayacağı kuralı uygulansın ki bu ağır ve yoğun çalışma temposunun yol açtığı iş kazaları ve meslek hastalıklarının biraz olsun önüne geçebilelim.

Yine, işsizlikle mücadele bizim için işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda alınacak en önemli önlemdir. Çok kısa bir anekdot paylaşayım: Bir iş yeri hekiminin Twitter’da bir “tweet”i vardı, diyordu ki: 75 yaşında bir işçi inşaatta çalışmak üzere iş yeri hekimine gidiyor. İşe giriş muayenesi yapılıyor. Tansiyon hastası, yüksek tansiyonu var, şekeri yüksek. İş yeri hekimi diyor ki: “Ben bu koşullarda sana çalışabilir raporu veremem. İnşaata gitmen senin için çok tehlikelidir, hem kendinin hem başkalarının hayatını tehlikeye atabilirsin.” Bu 75 yaşındaki vatandaşımız dönüyor, kendi oğlu yaşındaki iş yeri hekiminin eline sarılıyor, diyor ki: “Ben acımdan öleceğime bırakın çalışırken öleyim.” Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını çalışırken ölmek ya da açlıktan ölmek ikilemi arasında bıraktığımız sürece biz burada en ağır yaptırımları, en düzgün düzenlemeleri getirelim, yine Türkiye’de bu sorunu çözemeyeceğiz. İşsizliği önleyecek, kamunun yeniden istihdam eden bir istihdam alanı hâline geldiği, Türkiye’de, mesela çalışma sürelerini düşürdüğümüz ya da en azından makul seviyelere çektiğimiz ölçüde istihdam olanaklarını arttırdığımız, Türkiye’de işsizliği düşürdüğümüz bir politikayı tartışmadan, bunu yaşama geçirmeden işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında mesafe kat edebileceğimizi düşünmüyorum.

Bir noktanın daha altını çizeyim, diğer başlıklara geçeceğim. Türkiye’de, benim yaptığım hesaplamalara göre, hanelerin yüzde 60’ı ile 70’i arasına tek ücret giriyor. Türkiye kadın istihdamı bakımından dünyanın en kötü 10 ülkesi arasında yer alıyor. Kadın istihdamı oranı yüzde 25-27 bandında seyrediyor. Türkiye’de birçok haneye tek ücret, hanedeki erkeğin çalışması karşılığında elde ettiği ücret giriyor. Dolayısıyla, bu tek ücretten yoksun kalmak demek o hanenin tüm yaşamsal ihtiyaçlarını karşılama olanağından yoksun kalması anlamına geliyor. Türkiye’de kadın istihdamı artırılmadıkça, kadın istihdamına yönelik olumsuz, bizzat bakanlar tarafından ifade edilen görüşlerden, örneğin annelik kariyeri ve benzeri görüşlerden vazgeçilmediği sürece, Türkiye’de, en azından, hanelere iki ücretin gireceği bir altyapı kurulmadıkça, kadın istihdamının teşvik edilmediği, kadın istihdamı oranının en azından yüzde 25-30’lardan erkeklere yakın, yüzde 50’yi aşacak, en azından 60’a, dünya ortalamasına yaklaşacak bir düzeye çekilmediği sürece tek ücretin girdiği o hanelerdeki erkek işçinin tüm hanesinin yaşamını sürdürebilmek adına hayatını riske atma durumunu ne yazık ki değiştirebileceğimizi düşünmüyorum.

Diğer başlığa geçeyim. İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanında işçileri özne hâline getirecek, emeğin sağlıklı olma hakkı ekseninde işçinin kendi sağlığını ve yaşamını koruyacağı bir işçi sağlığı, iş güvenliği sistemi öngörüyoruz. Bunun temel başlıkları nelerdir? Temel başlıkları Türkiye’de tüm işçilerin özgürce sendikaya üye olabilmeleri, sendika seçme hürriyetlerini kullanabilmeleri ve sendikaları aracılığıyla sağlıklarını ve yaşamlarını koruyabilmeleridir. Soma örneği, sendikalı bir iş yerinde 300’den fazla işçinin yaşamını kaybetmiş olması bu gerçeği değiştirmez. Çünkü, biz sadece işçilerin özgürce sendikaya üye olabilmelerinden değil, aynı zamanda özgürce sendika seçme olanağına sahip olmalarından, özgürce toplu pazarlık yapabilmeleri olanağından söz ediyoruz. Türkiye’de ne yazık ki bugün, Nestle’ye bakalım, Ülker’e bakalım, Maltepe Hastanesine bakalım, Türkiye’de bugün 10’dan fazla iş yerinde, işletmede sendikalı olduğu için işten atılan ya da sendika değiştirme özgürlüklerini kullandıkları için işten atılan işçiler mevcut. Türkiye’de gerçek anlamda sendika güvencesi olmadığı sürece işçilerin sağlık ve güvenlikleri bakımından bir özne hâline gelebilmeleri olanaklı değil.

Bu noktada atılması gereken en temel adımlardan biri de -yine bu yasada da en azından bir maddeyle düzenlenmesini umut ediyoruz- iş kolu barajı. Türkiye’de sendikal hakların kullanılmasının önünde en büyük engel olan iş kolu barajına ilişkin yeni bir düzenleme yapılması, mümkünse barajın kaldırılması, kaldırılmıyorsa da en azından mevcut toplu iş sözleşmesi yapan üyelerinin sağlığını koruyan sendikaların toplu pazarlık hakkının korunması diye düşünüyorum.

Bir diğer mesele, işçilerin gerçek anlamda sağlık ve güvenliklerini koruyabilen bir özne hâline gelebilmeleri için gerçek bir iş güvencesine ihtiyacımız var. Ermenek’ten örnek vereyim: Yasamıza göre, yönetmeliğimize göre işçinin çalışmaktan kaçınma hakkı var. İşçi, hayati bir tehlikenin olduğu koşullarda çalışmaktan kaçınabilir, iş yerini terk edebilir, bu nedenle ücretinde kesinti yapılamaz, sigorta priminde kesinti yapılamaz ama ne yazık ki işçiler bu haklarını bilseler dahi, işten atılma tehdidi karşısında bu haklarını kullanamıyorlar. Ermenek’te, kazanın olduğu zaman aralığında işçilerin bir kısmı ocağı terk etme olanağına sahip oldu. Bilmiyorum hani, bunu da bilme olanağımız olmayacak ama gerçekten işçiler şunu bilseydi: “Bu madende ciddi bir tehlike var, ben bu madeni terk ediyorum, biliyorum ki ücretimde hiçbir kesinti olmayacak, sigorta primimde hiçbir kesinti olmayacak ve işveren sağlığımı korumak için bu madeni terk etmem nedeniyle beni işten çıkaramayacak.” Neye varacağım? Şuna varacağım: Çalışmaktan kaçınma hakkını kullanan, işverenden önlem alınmasını talep ettiği hâlde önlem alınmadığı takdirde üretimi durdurma hakkını kullanan işçinin işten çıkarılması hâlinde dört ila sekiz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 14

ay arasında değişen... Az evvel TOBB temsilcisi bahsetti, dedi ki: “İşe iade davası açar.” Açar. “İşe iade davasını da kazanır.” Kazanır. Mahkeme ne der? Dört ila sekiz ay arasında iş güvenliği tazminatı, dört aya kadar boşa geçen sürelerle ilişkin ücretler... “Al bakalım parayı, kapının önüne koyuyorum.” Çalışmaktan kaçınma hakkını kullanan, sağlığını ve güvenliğini korumak için işverenin karşısına dikilen işçinin gerçek bir iş güvencesine sahip olması gerektiğini düşünüyoruz. Bu noktada da iş yeri sendika temsilcilerine tanınan bir hak var, diyor ki: “İşveren, sendika temsilciliği faaliyetini yaptığı için bir işçiyi işten çıkarırsa, işçi işe iade davasını açar, kazanırsa, işveren iş başı yaptırmazsa çalıştırmış gibi ücretini ödemeye devam eder.” Aynı düzenlemenin işçiler için, işçi sağlığı ve iş güvenliği bağlamında hakkını talep eden işçiler için de uygulanması gerektiğini düşünüyoruz.

Birkaç başlığa değinip toparlayayım. Diğer konuşmacılar da söz alacaklar, kimsenin hakkını da kısıtlamak istemiyorum efendim. Türkiye’de işçi sağlığı ve iş güvenliği sisteminde köklü, radikal bir değişikliğe ihtiyacımız var. Az evvel Mehmet Bey bahsetti, biz sendikalar olarak Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Türk Tabipleri Birliğinin devre dışı bırakıldığı bir işçi sağlığı ve iş güvenliği sisteminin sağlıklı olabileceğine inanmıyoruz. TMMOB ve TTB’nin muhakkak ve muhakkak, daha evvel olduğu gibi, bu alanın esaslı öznelerinden biri olması gerektiği, iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarını sertifikalandırması, eğitmesi ve denetlemesi gerektiğini düşünüyoruz. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarımızın, kâr amacı güden OSGB’lerin ya da sertifikalandırma eğitim kurumlarının değil, kamu yararına hizmet veren kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarımızın TMMOB’un ve TTB’nin bu hizmetleri yerine getirmesi gerektiğini düşünüyoruz. Ortak sağlık güvenlik birimleri sisteminden vazgeçilmesi, işçi sağlığı ve iş güvenliği alanının piyasaya terk edilmemesi, bir kâr ve rant alanı hâline getirilmemesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bir örnek vereyim: Bugün ortak sağlık güvenlik biriminde çalışan bir iş yeri hekimi ya da iş güvenliği uzmanının 2 işvereni var. Bir, ortak güvenlik sağlık birimindeki işvereni var; iki, hizmet vermeye gönderildiği işyerindeki işvereni var. İş yeri hekimi ya da iş güvenliği uzmanı ne hizmet vermeye gittiği yerdeki işvereniyle ters düşebilir ne gerçek yasal işvereni olan OSGB’deki işvereniyle ters düşebilir. 2 işverenli bir iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı gerçek anlamda bir mesleki bağımsızlık ve özerklik içinde hizmetini yerine getiremez efendim, bunun olanağı yok ve bu alan kâr edilebilir bir alan hâline getirildiği sürece, ortak sağlık güvenlik birimleri üzerinden, bir kâr-zarar mantığı üzerinden işçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetleri sunulduğu sürece yine mesafe kat etmemiz mümkün değil. Bu noktada şunu talep ediyoruz: İş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarına ilişkin dünyada farklı modeller var. Bizim DİSK olarak talep ettiğimiz model iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının kamu ajanı olarak, güvenceli, kadrolu kamu personeli olarak bu hizmeti yerine getirmesi ama kamuya karşı da mesleki özerkliğe sahip olmasıdır. Bu model benimsenmiyorsa –İtalya’da, Fransa’da farklı modeller var- en azından iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının üzerinden kimse para kazanamamalı, iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları verdiği hizmetleri, emekleri karşılığında ücret almalı ama araya bir aracı OSGB kesinlikle girmemelidir. Kimse iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının üzerinden para kazanmamalıdır, işçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetleri üzerinden kâr elde etmemelidir ve bu noktada şu yapılabilir: Örneğin Fransa’da –bizde var- deniyor ki: “İş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları tam bir mesleki bağımsızlık içinde görevlerini yürütür.” Peki, görevini yürütürken işverenle ters düşerse, işveren işten çıkarırsa ne yapar? İşe iade davası açar, yine öneriz, dört ila sekiz ay arasındaki iş güvencesi tazminatına. Yasada bir ilerleme var bu metinde, on iki aylık bir tazminat öngörülüyor ama şunu söyleyeyim: Karşısına dikilen iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanını işten çıkarmayı göze alan işveren, bugün altı ay, sekiz ay tazminat ödeyen işveren yarın da on iki ay öder. Gelin, Fransa modelini benimseyelim, diyelim ki: İş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı iş müfettişi gelip “Mesleki işlevini yerine getirdiği için işten çıkarılmaktadır.” dediği sürece işten çıkarılmıyor. Hiçbir iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı Fransa modelinde görevini yerine getirdiği için işten çıkarılmıyor çünkü kamu ajanı geliyor, iş müfettişi geliyor...

MUZAFFER YURTTAŞ (Manisa) – Kanun teklifinde var zaten o.

DİSK TEMSİLCİSİ ONUR BAKIR – Tazminat odaklı bir düzenlememiz var. Dolayısıyla, biz tazminatın ötesinde iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarına gerçek bir iş güvencesi ve mesleki özerklik istiyoruz.

Son noktada şunu söyleyeyim, tamamlayayım: Efendim, geçen yıl, 2014 yılında 2 bine yakın işçi yaşamını kaybetti. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde en çok işçinin iş kazalarında yaşamını kaybettiği yılın arifesinde bu düzenlemeyi ele alıyoruz. Türkiye’de her yıl binlerce işçinin, on binlerce işçinin canı yanıyor. Türkiye’de işverenlerin canını yakacak bir sistem olmadığı sürece işçi sağlığı ve iş güvenliği noktasında istenilen noktaya varmamız mümkün değil. Canını yaktıktan kastım şu: Bile isteye, göz göre göre işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini almadığı için işçileri ölüme, iş kazasına, meslek hastalıklarına sürükleyen işverenler doğrudan kasıtlı adam öldürme suçundan yargılanmalı ve buna uygun ceza almalıdır.

Son bir nokta daha: Türkiye’de iş teftişi sistemini güçlendirmek zorundayız. Dün Sayın Bakanımız ifade etti: Bir ocak var, kapatılıyor, sonra yeniden faaliyete geçiyor. Bütün yetişkin, deneyimli iş güvenliği teknik iş müfettişlerimiz emekliliklerini istedi, ortak sağlık güvenlik birimlerine geçtiler. Türkiye’de işçi başına düşen iş müfettişi sayısı o kadar az ki saygıdeğer iş müfettişlerimizin insan üstü çabayla dahi gerçek anlamda vazifelerini yerine getirmeleri olanaklı değil. Ne

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 15

olursunuz bu yasaya bir madde ekleyelim ve Türkiye’de en azından bir teknik iş müfettişinin derhâl sahaya çıkmak üzere görevlendirilmesine olanak tanıyalım, aksi takdirde o kaçak ocaklar da önlem almayan işverenler de aynı şeye devam ediyor olacaklar.

Ben görüşlerimizi ifade etme olanağı verildiği için çok teşekkür ediyorum ve bu yasal düzenlemede daha kapsamlı, daha radikal bir değişikliğe, dönüşüme gitmemizin olanağını sağlaması için de bir vesile olmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakır.

Şimdi, şöyle bir duyuru da yapayım: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu olarak sizi konuşturup sonra yemek arası vereceğim, daha sonra da Genel Kurulu açıp sonra tekrar kaldığımız yerden çalışmalarımıza başlayacağız.

Bilgilerinize.

Buyurun.

TESK TEMSİLCİSİ YASEMİN ERTEKİN – Teşekkür ederim.

Herkesi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, söz konusu tasarı gerçekten iş sağlığı ve güvenliği bakımından çok önemli bir tasarı. Bu tasarının 48’inci maddesinde Mesleki Eğitim Kanunu’na ilişkin bir düzenleme yapılıyor ve burada “Tehlikeli ve çok tehlikeli işlerden olup kurumca standardı yayınlanan ve bakanlıkça çıkarılacak tebliğlerde belirtilen mesleklerde tebliğ yayım tarihinden itibaren sekiz ay sonra bu kanunda düzenlenen esaslara göre mesleki yeterlilik belgesine sahip olmayan kişiler çalıştırılmaz.” deniyor, hemen devamındaki cümlede de bunun istisnasını koyuyor: “3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu’na göre ustalık belgesi almış olanlar ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı mesleki ve teknik eğitim okullarından ve üniversitelerin mesleki ve teknik eğitim veren okul ve bölümlerinden mezun olup diplomalarında veya ustalık belgelerinde belirtilen bölüm, alan ve dallarda çalıştıranlar için meslekî yeterlilik belgesi şartı aranmaz.” deniyor. Şimdi, bilindiği üzere Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu ile Millî Eğitim Bakanlığının ortaklaşa yürüttüğü ve 14 Ocak 2008 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren, çıraklık eğitimi uygulaması yapılmayan meslek dallarında meslekî belgelerin verilmesine ilişkin yönetmelik kapsamında yürütülen esnaf ve sanatkar mesleklerinde eğitim, sınav ve belgelendirme işlemi şu anda hâlihazırda yürüyen ve işleyen bir sistemdir. Söz konusu sistem, 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu’na tabi odaların Millî Eğitim Bakanlığıyla beraber ortaklaşa yürüttüğü bir iş birliği sonucunda 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu kapsamı dışında yer alan mesleklerde yer alan meslek grupları açısından yapılacak meslekî yeterlilik belgelendirme sisteminin esasları bu iş birliği içerisinde düzenlenmektedir, biraz önce ismini zikrettiğim yönetmelik kapsamında. Ve bu yönetmelik kapsamında, 3308 sayılı Kanun’da sayılan kapsam dışı meslekler açısından meslekî belge alınabilmesi için bu kişinin mesleğinde altı-yedi yıllık bir tecrübesinin olduğunu belgelendirmesi gerekmektedir. Buna istinaden, sadece bu yetmemektedir tabii söz konusu şartı haiz olanların katılabildiği, teorik ve pratik sınav eğitimi de yine Millî Eğitim Bakanlığının, alanındaki yetkin alan öğretmenlerinin yer aldığı bir sınav komisyonu eşliğinde bu kişilerin meslekî belgeleri verilmektedir.

Şimdi, bu tasarı mevcut hâliyle yasalaşması hâlinde tehlikeli ve çok tehlikeli işlerden olup çıraklık eğitim uygulaması yapılmayan meslek dallarındaki kişilerin ustalık belgelerinin hiçbir önemi kalmayacaktır. Bu kişiler yeniden bir belgelendirme sistemine tabi tutulacaktır. Şimdi, bu kişiler sadece, sonuçta 3308 sayılı Kanun’un kapsamı dışında yer alan bir meslek grubu olduğu için bu kişilerin yeniden ikinci bir belgelendirmeye tabi tutulması, hem bu kişilerin şu ana kadar yapılan bir meslekî eğitim... Sonuçta bu işe emek vermişler, belli bir yıllarını vermişler, bu yetmemiş sonuçta bir daha Millî Eğitim Bakanlığının da içinde yer aldığı bir komisyonca bu kişilerin meslekî yeterlilikleri saptanmış, yeniden bir meslekî eğitim sürecine tabi tutulmalarının Anayasa’yla da düzenlenen kazanılmış hak prensibi çerçevesinde de uygun olmadığı değerlendirilmektedir. Bu nedenle, söz konusu bölüme sonuçta kapsam dışı mesleklerin de eklenmesinin daha uygun olacağı düşüncesindeyiz. Bu kapsamda, söz konusu maddeye ilişkin ayrıntılı görüşlerimizi maddeye sıra geldiğinde de yine bu anlamda Komisyonumuza arz edeceğiz.

Onun dışında, şantiye şeflerine ilişkin olarak biraz önce söz konusu kanun tasarısı kapsamında, teknikerlerin ve elektrik teknisyenlerinin de “şantiye şefi” tanımı içerisinde yer aldığı konusunda bir değerlendirme yapıldı. Sonuçta, elektrik teknikerleri ve teknisyenleri de bu kapsamda, yine biraz önce söylediğim kapsam dışı meslekler açısından Millî Eğitim Bakanlığıyla yani yeterliliklerini belgelendirmiş bir meslek grupları. Kesinlikle bunlar “Biz mühendislerle aynı seviyedeyiz, aynı işleri yapıyoruz.” gibi bir değerlendirmeyi zaten bugüne kadar hiçbir platformda da böyle bir şey söylemedik ama bu kişilerin sonuçtaki meslekî yeterliliklerinin de yok sayılması uygun düşünülemez. Çünkü, sonuçta düşünün, bugün evimizde basit bir elektrik arızası olduğunda kimse evine mühendis çağırıp tamir ettirmiyor; en yakın elektrik teknisyenini ve teknikerini çağırıyor ve sonuçta bu insanlar gerçekten alanlarında da uzman kişiler ama sonuçta bu kişiler, hani adları

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom. Giriş : Tarih : 7/1/2015 Stenograf : Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 16

üstünde zaten tekniker, daha açıkçası üst bir seviyede olsalar zaten mühendis olurlar. Bu anlamda aynı kategoride değerlendirilmesini biz zaten uygun bulmuyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Milletvekili arkadaşlarımdan başka söz almak isteyen var mı? Yemekten sonra olursa daha iyi olur, geniş konuşursunuz.

Teşekkür ediyorum.

Birleşime 14.30’a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.42

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 17

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.41

BAŞKAN: İsmail TAMER (Kayseri)

----- 0 -----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, toplantı yeter sayımız vardır, görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

En son olarak Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu yetkilimiz Yasemin Hanım konuşmuştu.

Şimdi sırayla gideceğim. Söz isteyen Türkiye Belediyeler Birliği var, herhâlde yok şu anda. Yapı Denetim Kuruluşları Birliğinden... Türk Tabipleri Birliği en sondu, onlara en son vereceğiz.

Peki, o zaman ben sözü size bırakıyorum Bayazıt Bey Türk Tabipleri Birliği olarak.

Buyurun.

TTB BAŞKANI DR. BAYAZIT İLHAN – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

İş sağlığı güvenliğiyle ilgili yasa, 6331 sayılı Yasa çıkış sürecinde de biliyorsunuz önemli itirazlarımızı dile getirmiştik. Bu yasayla birlikte Türkiye’de işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında önemli problemler yaşanması tehlikesini dile getirmiştik. Görülüyor ki hep beraber de yaşadık, Türkiye’de iş cinayetleri ardı arkası kesilmeden devam ediyor ve bu yasa Türkiye’deki bu alandaki dertlere derman olmamış gibi gözüküyor. O nedenle ki açık biçimde yasadan sonra 3’üncü defa yine bir yasal düzenlemeyle, yeni eklemeler, çıkarmalarla, düzenlemelerle alanı işçi sağlığını, güvenliğini tesis edecek biçimde düzenlemeye çalışıyoruz.

Gerçekten alandaki uzman kuruluşları, Türk Tabipleri Birliğini, TMMOB’u, işçi sendikalarını, tarafları dikkate almadan yapılan bütün bu düzenlemeler ne yazık ki alanda işçi sağlığına, iş güvenliğine katkı sağlamıyor. Yine benzer bir durumla karşı karşıyayız. Evet, bugün geldik burada görüşlerimizi söylüyoruz ama bize bu toplantıya katılmak için davet dün akşam geldi. Bu tasarı hazırlanırken herhangi bir biçimde biz içerisinde müdahil olmadık. Çalışma Bakanlığına değişik defalarda görüşlerimizi iletmıştik, hem Soma’da yaşanan hem Ermenek’te yaşanan hem İstanbul’da Mecidiyeköy’de yaşananlar sonrasında alana ilişkin görüşlerimizi yazılı olarak da ifade etmiştik ancak bu tür düzenlemeler yapılırken herhâlde ta başından itibaren samimiyetle konuyu ele alıp tarafların görüşlerini almakta büyük yarar var.

Şimdi, iş yeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının güvencesi meselesi, geçtiğimiz iki yılda değişik örnekleriyle birlikte bir problem olarak karşımıza çıktı. Belli ki bu problem görülmüş ve burada bir olumlu adım atılmaya çalışılıyor ve bir yıldan az olmamak üzere haksız fesih hâlinde iş yeri hekimine ve iş güvenliği uzmanına ilave bir tazminat yükümlülüğü getiriliyor. Bu maddeye baktığımız zaman amacına ulaşabilmesini engelleyen bazı durumlar var bu maddede.

Şimdi, bunlardan bir tanesi, “riskin yakın ve hayati tehlike arz etmesi” gibi bir hüküm konulmuş. Yani yakın ve hayati tehlike arz eden bir durum varsa, bunu iş yerine bildirmişseniz, gerekli düzenleme yapılmamışsa bunu Çalışma Bakanlığına bildirmekle yükümlü iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı. Çalışma Bakanlığına bildirdikten sonra eğer bir biçimde bundan dolayı sözleşmesinde bir fesih yaşanır, işinden çıkarılırsa böyle bir tazminat öngörülüyor. “Yakın ve hayati tehlike” sınırlaması neden getirilmiştir burada? Bu bir problem olarak duruyor. Örneğin biliyorsunuz, silikozis hastalarını, tozlu bir ortamda çalışıldığını düşünelim. İşçi hemen bir sene içinde değil de iki üç sene sonra ölecekse bu uzak bir tehlike mi sayılacak? Bundan dolayı yaptığı ihbarlardan dolayı iş yeri hekiminin, iş güvenliği uzmanının işine son verilirse bu kapsamdan dolayı faydalanamayacak mı? Bu ciddi bir sorun olarak ortada duruyor.

Tabii, iş yeri hekimlerinin ve iş güvenliği uzmanlarının görev tanımları oldukça uzun bir liste, sadece yakın ve hayati tehlikelerle kısıtlı değil yükümlülükleri, yerine getirmek zorunda oldukları pek çok iş ve işlem var. Bütün bu iş ve işlemlerin bir güvence teminatı altında olması gerekir. Şimdi, işçiler sadece iş kazalarından dolayı hayatlarını kaybetmiyorlar ki, meslek hastalıklarında Türkiye’de çok daha kötü bir durumdayız. Türkiye’de meslek hastalıklarının -bilimsel çalışmalar gösteriyor- yüzde 1’ine dahi tanı koyamaz durumdayız. Pek çok işçinin meslek hastalığına tanı koyamıyoruz, raporlayamıyoruz, tedavisini yönlendiremiyoruz. Bu konuda son derece sıkıntılı bir noktada Türkiye. Şimdi, meslek hastalıklarını takip etmek, olmasını önlemek iş yeri hekiminin en doğal görevlerinden değil mi? Şimdi, ortamdaki gürültüden, kanserojen faktörlerden ya da tozdan, aklınıza gelebilecek bütün o hastalık etmenlerinden dolayı önlemleri almak, bunları tespit etmek iş yeri hekiminin görevleri arasında. Şimdi, “Bunlar yakın ve hayati tehlike değil.” diyerek buradaki teminatın dışında tutulursa iş yeri hekiminin ciddi biçimde görevini yerine getirmesinde sorunlar devam edecek demektir.

Şimdi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına iş yerlerindeki sorunları bildiren hekimlerimiz oldu. Şimdi, Bakanlık yetkililerimiz de burada. Ne yapıyor Bakanlık bu durumda? Bu tür bildirimler yapıldığı zaman, Bakanlık, iş yeri hekimleri bildirimler yapmışsa herhangi bir adım atıyorlar mı, atmazlarsa herhangi bir yükümlülükleri var mı, bu da havada duruyor. Bizim yaşadığımız bazı örnekler var. Çalışma Bakanlığına bildirdiği hâlde Çalışma Bakanlığı hiçbir şey yapmadı, üstelik de iş yeri hekimi arkadaşımızı işinden attılar. Dolayısıyla herhâlde burada Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bildirim hâlinde yapması gerekenleri de netleştirmekte yarar var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 18

Şimdi, alan, biliyorsunuz son derece ileri biçimde taşeronlaştı. İş yeri hekimliği ve iş güvenliği hizmetleri de büyük oranda “Ortak Sağlık Güvenlik Birimi” denen taşeron şirketler üzerinden veriliyor. Şimdi, burada sağlandığı ifade edilen güvence yani bir yıldan az olmayacak tazminat meselesi böylesine taşeronlaşmış bir ortamda havada kalıyor, asıl iş veren mi yoksa alt işveren mi burada sorumludur meselesi havada kalıyor. Bununla ilgili de mutlaka bir düzenleme yapılması gerekiyor. Alt işveren de yani Ortak Sağlık Güvenlik Biriminde çalışan hekimlerin ve iş güvenliği uzmanlarının da bundan yararlanabilmesini sağlamak gerekiyor ve görev tanımı içerisindeki bütün iş ve işlemleri de bu güvence içerisine almak gerekiyor. Takdir edersiniz ki bu tür durumlarda işveren, iş yeri hekimi ya da iş güvenliği uzmanının işine son verdiği zaman, verdiği rapordan dolayı işine son verdiğini söylemeyecektir. Burada ispat yükümlülüğü de getiriliyor iş yeri hekimine ve iş güvenliği uzmanına. Bu konuda da kolaylaştırıcı birtakım düzenlemelere ihtiyaç var. Biz bir madde önerisi biçiminde bunu hazırladık, size de onu takdim edeceğiz.

Şimdi, alandaki en önemli problemlerden bir tanesi de, son yıllardaki düzenlemelerle birlikte, Türk Tabipleri Birliği ve TMMOB da dâhil olmak üzere iş yeri hekimlerinden ve iş güvenliği uzmanlarından koparılmış durumda olmasıdır. Şu anda pek çok iş yeri hekimi, Türk Tabipleri Birliği ve tabip odalarına üye olmadan çalışabilmekte. Tabip odaları, kimin nerede iş yeri hekimliği yaptığını takip edemez duruma geldiler. Bu ciddi bir problem, mesleki denetim açısından da ciddi bir problem, işin layıkıyla yapıldığının takibi açısından da ciddi bir problem. Bunun bilerek yapıldığını biliyoruz biz Türk Tabipleri Birliği olarak ama bunun yapılmasının işçinin sağlığına bir faydası yok. Böyle olmaması gerektiğini bir kez daha ifade ediyoruz. Dolayısıyla, Türk Tabipleri Birliği özelinde söyleyeyim, iş yeri hekimlerinin ilgili mevzuat gereği tabip odalarına üye olma zorunluluğu konusunda bir açıklığa gitmek gerekiyor, tabip odasına üye kaydı olmadan iş yeri hekimliği yapmasının engellenmesi gerekiyor. Bununla ilgili de tek maddelik bir önerimiz var. Şu söylenebilir: “İş yeri hekimlerinin iş yeri sağlık ve güvenlik birimleri ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinde görevlendirilmesinde 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu’nun 5’nci maddesine göre gerekli onayın alınmış olması gerekir.” Bu kadar basit. Bu maddeyi yazdığımız zaman Türk Tabipleri Birliği ve tabip odaları süreci daha yakından takip edebilirler, iş yeri hekimlerinin mesleğini layıkıyla yapıp yapmadığını takip edebilirler, daha da nitelikli bir işçi sağlığı hizmetine ulaşmamıza katkı verebilirler yoksa bu alanda ciddi bir problem var, bu çok açık.

Tabii, sadece üyelikle de iş bitmiyor, yine Türk Tabipleri Birliği ve TMMOB mesleki eğitimlerden de koparılmış durumdadır. Gerek sertifika eğitimlerinde gerekse sürekli mesleki eğitimde, yenileme eğitimlerinde meslek kuruluşlarının yeniden etkili hâle getirilmeleri gerekiyor. Bu yapılmadığı zaman bu alandaki eksiklikleri gidermemize imkân yok. Bu yasa içerisinde bu düzenlemenin de yapılmasında çok büyük bir yarar var işçilerin sağlığı ve iş güvenli açısından.

Sağlık ve iş güvenliği meselesinin taşeronlaştırılması, başta belirtmiştim, alanda ciddi sıkıntılara yol açmış durumda. Artık bir iş yeri hekimi 200-250 tane farklı iş yerinden sorumlu olabiliyor. Bu biçimde bu hizmetin sürdürülmesine imkân yok. İş yeri hekiminin görevleri içerisinde, baktığımız zaman net bir şekilde görüyoruz ki iş yerine daha çok zaman ayırması gerekiyor ve orayı daha çok sahiplenmesi gerekiyor. Bunu alt işverenler üzerinden, taşeronlaşma üzerinden sağlayamıyoruz. Taşeronlaşma işçi sağlığına fayda getirmedi, zarar getirdi. Dolayısıyla, buradaki taşeronlaşmayı kaldırmak gerekiyor, ciddi biçimde sınırlamak gerekiyor.

Tasarı içerisinde işverenlerin iş yeri hekimliği yapması dâhil, iş güvenliği uzmanı olarak görev yapması dâhil düzenlemeler var. Bu çok açık ki işverenin böyle bir görevi üstlenmesi, yani hem işveren hem de iş güvenliği uzmanı ya da hem işveren hem iş yeri hekimi olarak görev alması birtakım problemler kendi içerisinde barındırıyor. Dolayısıyla, tasarıda yer alan “Belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olmayan ancak 10’dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri veya işveren vekili tarafından Bakanlıkça ilan edilen eğitimleri tamamlamak şartıyla işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler hariç iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütebilirler.” şeklindeki cümlelerin metinden çıkartılması gerekiyor.

Çalışanların işçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerine, risk değerlendirmelerine katılımı çok önemli Sayın Başkan. Buna dair düzenlemeler yapmamız gerekiyor. Siz de bir hekimsiniz, hastalanmadan önlem almak her zaman en doğrusudur, koruyucu hekimlik faaliyetlerini yürütebilmek en doğrusudur. Bunu yaparken de kuşkusuz işçileri de sürece katabilmek gerekir. “Risk değerlendirme işlemlerinde işveren çalışanların katılımıyla iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak ve yaptırmakla yükümlüdür.” şeklinde bir düzenleme bu yasaya girmelidir.

Denetimin sonuçlarının paylaşılması önemli bir başlık. İş yerinde yapılan denetim sonuçlarının işçilerle de paylaşılması gerekiyor, sadece işçilerle değil, meslek odalarıyla ve sendikalarla da paylaşılması gerekiyor. Bu yapılmadığı zaman denetim sonuçlarının gereği yerine getirildi mi, getirilmedi mi, başta sendikalar ve işçiler olmak üzere takibi mümkün olmuyor. Yapılan her türlü denetim sonucunun çalışanlarla ve onların örgütleriyle, meslek örgütleriyle paylaşılması gerekiyor ki takibi ve düzeltilmesi sağlanabilsin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 19

Türk Tabipleri Birliği özelinde bir talebimiz var. 6331 sayılı Yasa çıkarıldığı zaman önceden alınmış iş yeri hekimliği sertifikalarının bir yıl içerisinde Çalışma Bakanlığına başvurulması koşuluyla yenilenmesi söz konusu olmuştu ancak pek çok meslektaşımız bu bir yıllık süreyi kaçırdıkları için, ellerinde önceden almış oldukları belgeler olduğu hâlde şu anda iş yeri hekimliği yapamaz durumdadır.

BAŞKAN – Ben de yapamayacağım o zaman.

TTB BAŞKANI DR. BAYAZIT İLHAN – Siz de o durumda olduğunuza göre belki bir adım atabiliriz.

Burada ek bir süre tanınabilirse eğer çünkü alanda emek gücüne de ihtiyacımız var, yetişmiş insan gücünün burada kullanılmasına da ihtiyacımız var, bu sürede, tanımlanan sürede faydalanamayan meslektaşlarımıza da bir imkân daha tanımış olabiliriz. Bu tasarıyla sanıyorum bunu yapmamız mümkün olabilir.

Bağımsız bir konsey kurulması, iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili çok kritik bir başlık. Evet, şu anda mevcut bir konsey var ancak bu konseyin özerkliğinde, bağımsızlığında bizim bazı itirazlarımız var, işlevselliğinde, aldığı kararların uygulanabilirliğinde itirazlarımız var. Dolayısıyla, demokratik katılımı olan, tarafların kendilerini tanımlayabildikleri ve sürece katılabildikleri bağımsız, demokratik bir işçi sağlığı güvenliği konseyine ihtiyaç var. Bu tasarı içerisinde bunun da yasalaşmasını ve bir an önce işçilerin sağlığı, güvenliği açısından hayata geçirilmesini talep ediyoruz.

Bu yasa tasarısı da ne yazık ki başlığının dışında bir torba yasaya dönüşmüş gözüküyor. Torba yasa yapım biçimine yönelik bizim gibi demokratik kitle örgütlerinin öteden beri itirazı var, en tipik örneği bu yasadaki 52’nci madde. Yani, bizim gibi meslek kuruluşlarının, belediyelerin ya da diğer kamu kurumlarının yönetmelik çıkarabilmesi için kalkınma plan ve programları ile hükûmet programına uygunluk denetiminden geçmesi gibi bir düzenleme var bu yasa da. Bu tasarının da mutlaka geri çekilmesi gerekiyor çünkü bağımsız meslek örgütlerinin ya da diğer kamu kurumlarının, üniversitelerin yapacakları yönetmeliklerin Hükûmetin programına uygunlukla test edilmesi gibi bir yükümlülükleri yok. Tabii ki mevcut yasalara, düzenlemelere uygun olması gerekir yönetmeliklerin, onda kuşku yok ama kalkınma plan, programları ile Hükûmet programına uygun olmak gibi bir zorunluluk getirilmesi bizim açımızdan kabul edilemez, bu maddenin de geri çekilmesini talep ediyoruz. Bu aşamada bunları arz edeceğim.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Aslında zamanınız vardı.

Mustafa Bey, eğer konuşmak istiyorsan sana da söz hakkı vereyim.

Buyurun.

TTB TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜLER – Teşekkür ederim.

Bayazıt Bey’den kalan zaman içerisinde birkaç cümleyle...

BAŞKAN – Zaman çok yani sınırlamadık, ondan kalan zaman yok, benim verdiğim zaman var.

Buyurun.

TTB TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜLER – Peki, o zaman size teşekkür ediyorum.

Şimdi birkaç cümleyle bu bütünlük içerisinde olsun diye söz almak istedim.

Öncelikle, Sayın Başkan, sayın üyeler, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi burada şunu söylemek için söz aldım: İş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanıyla ilgili olarak bir şeyden bahsediyoruz, onlardan büyük beklentilerimiz var, 6331’in yasalaşma süreci içerisinde o zaman da Komisyon toplantısında ifade etmiştik, “Bu yasanın bel kemiği olarak görülen şey, iş yeri hekimleri ile iş güvenliği uzmanları; onlar iyi çalışırlarsa, onları çalıştırabilirsek bu yasanın işleme de mümkün olabilir.” diye o zaman da konuşmuştuk. Yine, o zaman “Bu yasanın işleyebilmesi için yani bu meslek gruplarının çalışabilmesi için mesleki bağımsızlıklarının sağlanması gerekir.” demiştik. “Mesleki bağımsızlık içerisinde görevlerini yerine getirirler.” diye yazınca mesleki bağımsızlık içerisinde görevlerine yerine getirecekleri düşünülmüştü o zaman. Şimdi, bir adım öteye geçilmiş olması gayet memnuniyet verici ama bir bütünlük içerisinde bakmak gerekir Sayın Başkan. Bütünlükten kastım şu: 6331’de ne yaptı buradaki düzenlemede? Ana metni belirledi, sonrasına ilişkin olarak hemen her şeyi yönetmeliklere bıraktınız. Yönetmelik düzenlenmesinde ortaya çıkan sonuç nedir? Bakın, şimdi, 10 kişinin çalıştığı az tehlikeli iş yerinde bir iş yeri hekiminin günlük 1,6 dakika gitmesi yeterlidir, 100 kişinin çalıştığı çok tehlikeli iş yerinde günde sadece yarım saat, 32 dakika iş yerine gitmesi yeterlidir. 32 dakika, 100 kişinin çalıştığı çok tehlikeli iş yerinde çalışan iş yeri hekiminden biz şimdi acil, yakın tehlike, hayati tehlike filanı tespit etmesini, bunu bildirmesini, bildirmezse sertifikasını alacağımızı filan, bunların hepsini düzenliyoruz ama düzenlememizin muhatabı olan iş yeri hekiminin, iş güvenliği uzmanının çalışma koşulları bu. Peki, bu 32 dakika içerisinde ne yapacak? Tek tek saymayacağım ama şu 3 sayfayı dolduran görevleri yerine getirecek. Bu 3 sayfayı dolduran görevleri yerine getirirken 32 dakika içerisinde, 100 kişi çalışıyor orada, her birine “merhaba” dese zaten süreyi çoktan bitirmiş vaziyette. Bunu bunun için söylüyorum: Yönetmelikte bunu şimdi düzeltiyorlar, 1/1/2016’dan itibaren 100 kişinin çalıştığı çok tehlikeli iş yerinde 60

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 20

dakikaya çıkıyor günlük çalışma süresi. İyi bir şey oluyor ama 1/1/2016'dan itibaren. 1/1/2016'dan itibaren bunun olup olmayacağını da bilmiyoruz, bugün böyle bir düzenleme yaptılar ama nihayetinde yönetmelik. Önerimiz şudur: Buna ilişkin olarak, iş yeri hekiminin buradaki çalışmasına ilişkin olarak ana düzenlemelerin bu yasanın içerisinde olması gerekir. Bunları yönetmeliğe bıraktığımızda karşımıza işte işçi başına ayda dört dakikanın ayrılmasını yeterli sayan bir düzenlemeyle karşı karşıya kalıyoruz. Bu yetersiz düzenleme içerisinde çalışan kişilerin görevlerini yerine getirmeleri için bu düzenlemeyi yapıyoruz, daha iyi yapabilmeleri için. Bu süre içerisinde imkânsız olduğunu düşünüyorum ama... Yine de daha iyi yapabilmeleri için bu düzenlemeyi getirdiğimize göre, o zaman gerekçesiyle metnin birbirine uyumlu olmasını gözetmemiz gerekir. Kastım şudur, yasa tasarısının gerekçesinde diyor ki: "Bu düzenlemenin iş yeri hekimlerinin görevlerini yerine getirirken herhangi bir etkiye maruz kalmamaları için biz bu düzenlemeyi yapıyoruz." Görevleri sadece acil ve yakın tehlike değil, hayati ve yakın tehlike değil, diğer görevleri de var. Diğer görevlerini yerine getirirken, diğer görevlerini yerine getirdiği için mesela, bir işçiye meslek hastalıkları hastanesine sevk ettiği için işten çıkartılırsa bu tasarıyla gelen güvenceden yararlanamayacak. Oysa iş yeri hekiminin yapması gereken şey bu zaten. Bu tasarıyla getirilen güvence bir tek yere münhasır, o da hayati ve yakın tehlikeyi Çalışma Bakanlığına bildirdiği için iş akdi feshedilirse, sadece bu duruma inhisar ediyor, sadece bu duruma dayalı olarak ortaya çıkıyor bu güvence. O nedenle, eğer gerçekten niyetimiz işçi sağlığı, iş güvenliği önlemlerinin alınmasını sağlamak, bunun içerisinde meslek profesyonellerini herhangi bir şekilde aktif hâle getirmekse bu güvenceyi daha geniş tutmamız gerekir. İkincisi, üç ay, altı ay boyunca bu bildirim yapmayan iş yeri hekimlerini saptadığımızda üç ay ya da altı ay boyunca –daha teknik bir şeyden bahsediyorum– belgesini askıya alacaksınız. Peki, belgesi askıya alınınca özlük hakları ne olacak bu kişilerin? Mesela, hizmet akdi devam edecek mi? Altı ay sonra geldiğinde, işveren tekrar onu çalıştırmaya devam edecek mi? Bunun düzenlenmesi gerekir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İşveren bunu sineye...

TTB TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜLER – Hiç kimse bunu sineye çekmez tabii ki iş akdi feshedilir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – İşveren bildirim yapmazki danışıklı dövüş yaparlar. Üç aylık askıya alırlar...

TTB TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜLER – Ben iyi işlediği varsayımıyla söylüyorum. Haklısınız, iyi işlediği varsayımıyla yürüdüğümüz zaman, kanunun iyi çalıştığını varsaydığımız zaman da çalışmasında, mekanizmasında bir problem var.

Bir üçüncü problem, Bayazıt Bey bahsetti ama altını çizmek adına tekrar belirteceğim ve bununla sözlerimi kapatacağım. Şimdi, işçi sağlığı, iş güvenliği alanında her şey taşeronlaşmış vaziyette. Taşeronluk iyi bir şeyse evet yani doğru bir yolda gidiyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sorar mısınız iyi bir şey mi? Çay dağıtıyor adamlar.

TTB TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜLER – Ben soramam, Özgür Bey, tabii siz sorabilirsiniz, ben soramam.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Meclisin ikramını yapan arkadaş taşeronda çalışıyor.

TTB TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜLER – Şimdi, taşeronluk iyi bir şeyse gerçekten doğru yolda gidiliyor. Ama şu anda olan düzenlemenin uygulamasını söyleyeyim ben size, olan düzenleme şunu söylüyor, diyor ki 6331: Eğer bünyende buna uygun çalışan varsa onu görevlendirebilirsin, yoksa dışarıdan alabilirsin. Yasa çıktığında bünyemde vardı buna uygun çalışmam, onu işten çıkarıyorum, böylece bünyemde uygun çalışmam olmuyor ve taşeronlaştırıyorum bu hizmeti. Ne yazık ki Yargıtay da bunu çok doğru buldu ve buradaki işe iadeleri de kabul etmedi, böyle bir süreç yaşandı. Öyleyse yani saha taşeronlara emanet edildiyse ve bundan bir rahatsızlık duyulmuyor, değiştirilmeyecekse o zaman buradaki getirilen iş güvencesinin taşeronda çalışan iş yeri hekimi bakımından da düzenlenmesi gerekir. Ortak sağlık güvenlik birimlerinde hizmet sunan iş yeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının doğrudan işverenle bir sözleşmeleri yok Sayın Başkan, şirketlerin sözleşmesi var. Şimdi, burada kimin iş akdi feshedilecek? Sözleşmesi feshedilecek ortak sağlık güvenlik biriminin ama buradaki düzenleme iş yeri hekimine yönelik bir düzenleme ya da ortak sağlık güvenlik birimi feshedebilir. Çünkü "Sen burada niye böyle çalışan elemanı istihdam ediyorsun?" dediğinde işveren, sözleşmesinin feshedilmemesi için o, çalışan iş yeri hekiminin sözleşmesini feshedebilir. O noktada da bu düzenleme bir güvence getirmiyor. Taşeronların da bunun içerisine alınmasını ya da taşeronlaşmanın ortadan kaldırılmasını sağlayacak bir düzenlemenin de bunun içerisine alınması gerektiğini belirtiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Yine, STK'larımızdan tekrar şey yapıyorum. Türkiye Belediyeler Birliğinden yetkili var mı arkadaşlar? Yok henüz.

Yapı Denetim Kuruluşları Birliği? Yok.

Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu? Yok.

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği, var mı?

TÜSİAD TEMSİLCİSİ – Var efendim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 21

BAŞKAN – O zaman, şöyle öne alalım sizi. Siz konuşmuş muydunuz?

TÜSİAD TEMSİLCİSİ – Hayır, konuşmadım efendim, henüz görüşümüz hazır olmadığı için bu noktada şey yapamayabiliriz. Sadece dinlemek amacıyla katılım sağladık.

BAŞKAN – Tamam.

Maddelere geçmeyeceğiz daha, burada söz hakkı vermediğimiz milletvekili arkadaşlarımız var, kanun teklifi veren arkadaşlarımız var şimdi onlara geçeceğiz.

Ondan önce Haydar Bey, size söz vermek istiyorum. Sizde de zaman yok, sonuna kadar kullanabilirsiniz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yine bir işçi sağlığı ve güvenliği paketini konuşuyoruz. Biraz evvel, tabii ki arkadaşlarım sadece buna ait bir paket olmasını dilediler, içinde yine bir torba kanuna benzetilmiş, Ceylanpınar'dan tutun başka konularda klasik APK taktiği diyeyim, böyle şeyler içine sokulmuş, onları da çok da önemsiyoruz çünkü işçi sağlığı ve iş güvenliği konusundan hassas bir konu ve tüm toplumun beklediği bir konu olarak düşünüldüğü için arada birtakım şeyler de bununla birlikte kurtarılmaya çalışılıyor diye düşünüyorum.

Ben şimdi bununla ilgili bir kanun teklifi verdim. Ne zaman verdim kanun teklifini? Haziran ayında vermişim, 3 Haziran 2014. Bu arada kendimi de tanıtayım, ben endüstride yirmi üç yıl çalıştım, bu kanun teklifini hazırlayan bürokrat arkadaşlara da kanun teklifini hazırlamadan, bu tür şeyleri hazırlamadan tavsiye ediyorum ki gidip birkaç ay böyle kuruluşlarda zaman geçirmelerini ve realiteyi yani teoriyi pratiğe dökerek gerçeklerle teorinin uyuşmadığını bir görmeleri gerektiğine inanıyorum. Hiçbir işveren günlük yapmış oldukları koordinasyon toplantılarında işçi sağlığı ve iş güvenliğini konuşmaz, açık ve net söylüyorum. Ben uluslararası bir firmada çalıştım. Kendi arasında işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda yarış olmasına rağmen, kendi firmaları arasında, hangi ülkede bulunuyorsa o firmalar arasında, şirketler arasında bir yarış olmasına rağmen, büyük elektronik panolarla “İş kazasız geçen gün sayımız bu kadar.” diye yazmalarına rağmen hiçbir koordinasyon toplantısında işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda çok fazla kafa yorulmaz, yorum yapılmaz. Niye yapılmaz? Çünkü bilir ki ekonomik bir maliyeti vardır bu işin, bu maliyetten de kaçmaya çalışır, ta ki kaza olana kadar. Kaza olduğunda da -bakıyorsunuz kanuna- iş yeri hekiminden işçi sağlığı ve güvenliği uzmanına kadar herkes sorumlu, bir tek işveren sorumlu değil. Üç beş kuruşluk bir para cezasıyla da bunu ortadan kaldıracılıyor, kendi sorumluluğunu ortadan kaldıramıyor.

Şimdi, tabii, bunu niye söylüyorum böyle? Bir defa, Türkiye'deki ekonomik politikalar, uygulanan ekonomik politikalar işverenleri bazı tedbirler almaya zorluyor. Nedir? Maliyetleri düşürme tedbirleri almaya zorluyor. Maliyetleri nerede düşürecek? İşçilik ücretinde düşürecek. Nerede düşürecek? Enerjide düşürecek. En büyük kalemler bunlar çünkü. Nerede düşürecek? İşçi sağlığı ve iş güvenliğinde düşürecek. Bunu Soma'da yaşadık. Eğitimde diye kabul edilen işçilerimizin, eğitimde değil, maden ocağında olduğunu gördük. Yine, iş güvenliği nedeniyle alması gereken tedbirleri, kullanılması gereken maskeleri, çok ucuz, hatta piyasada kullanılmayacak derece kötü olan maskeleri sırf Çalışma Bakanlığının denetiminden kaçırmak için bulundurduklarını gördük. Niye yaptılar bunları? Maliyetleri aşağıya çekebilmek için. Belki madendeki vatandaşın -haklı gerekçeyi hiçbir zaman söylemeyeceğim- bir gerekçesi vardı, neydi? “Ben, devlete standart, fiks ücret üzerinden kömür satıyorum. Ne kadar çok üretirsem o kadar çok kazanacağım.” diyordu Soma'daki vatandaş. Ama hiç kimse bilmiyor ki, hani o iki asgari ücrete itiraz eden özellikle özel sektör bilmiyor ki bu fiyat hesaplanırken içinde işçilik ücreti de var yani belirlenen asgari ücretin bir kalem olarak konduğu, bir faktör olarak konduğu bir sözleşme var. Sözleşme de yanımda, arzu edenlere de verebilirim. Soma'daki sözleşme örneğin, işçilik ücretinin, devlete pazarlanırken, birim fiyat tespit edilirken, maliyeti tespit edilirken içinde olduğunu hepimiz biliyoruz.

Demek ki Türkiye'de uygulanan ekonomik politikalar, enerji politikası, taşeron ve redevans uygulamaları, bunların hepsi birer iş kazalarındaki artışa neden olan kalemler diye düşünüyorum. Bunları çözmeden, siz, devleti en büyük taşeron çalıştıran şirket hâline dönüştürürseniz -ki uygulamalarınız 37 bin taşeronla başlamış, bugün devlette 660 bin resmi rakamlara göre, ki ben daha fazla olduğuna inanıyorum, yaklaşık 2 milyon insan taşeron olarak çalışıyor Türkiye'de- bu uygulama devam ettiği sürece iş kazalarında artış devam edecek. Niçin? Taşeronlar sendikasız çalışıyor çünkü. Onları örgütleyen, onların iş haklarını güvence altına alan, onlar için mücadele eden bir örgütlenme yok ortada. “Kadere kırk beş.” derler ya, çalışıyorlar.

Yine, redevans usulü... Redevans usulü hepinizin bildiği gibi icardır. Daha sonra rüçhan hakkı kullanılma yöntemiyle devlet ihalesiz tüm üretimi... Geçen gün Özgür Bey açıkladı. Taş da olsa içinde, ki tüvenan kömürün içinde taş da vardır, doğrudur ama bunu eğer illegal kullanmak istiyorsanız -ki olabiliyor, taşı ilave edersiniz, devlete öyle satarsınız- redevans uygulamalarıyla daha çok kazanmanın yolunu arar sermaye.

Demin, işverenler sendikasıdan arkadaşımı dinliyorum, her şeyi söyledi, doğru, onun tespitlerine katılıyorum ama hep işveren tarafından bakıyor. Ben hem işveren tarafından bakıyorum hem de emekçi bir arkadaşınız olarak bakıyorum, iki

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 22

tarafından da bakıyorum. Şöyle bakması gerektiğini düşünüyorum: Bir defa toplumsal mutabakat sağlanmalı bu konuda. Bu konunun tarafları, toplumun tüm tarafları bu tasarı hazırlanırken, buraya gelmeden önce, daha hazırlanma aşamasında, komisyonda değil, hazırlanma aşamasında bir araya gelmeli ve ortakta, müşterekte birleşilmeliydi. Şimdi, işveren kendi tarafından bakıyor ama “Türkiye’de iş kazaları sendikasılaşmayla beraber doğru orantılı olarak artmıştır.” diyor. Bunu diyebildiği zaman biz bu problemleri çözeceğiz. Yine, sendika temsilcileri kendi çalışma saatlerinin azaltılmasını talep ederken, bir iş yerinde veya büyük bir iş kolunda 5+2 çalışırken 6+1’e dönerken 3 bin TL’yi cebine koyan işçi kardeşlerimin bunu bir avantaj olarak addetmesine karşı çıkmıyor. İşte bunları çözdüğümüz zaman gerçekten hem işçinin hem de sermayenin veya işverenin problemlerini birlikte çözmüş olacağız.

Eğer tek taraftan bakarsak olaya, emek yönünden bakarsak müthiş şeylerle eleştirebiliriz, sermaye tarafından bakarsak eleştirilebiliriz. Aslında bakılması gereken şu: “İşveren ve emeği birlikte daha verimli hâle nasıl getiririz?”i birlikte düşünmek zorunda. Bir işletmede nasıl sermayedar daha çok kazanmak veya daha çok üretmek, kaliteli üretmek için çaba sarf ediyorsa emek örgütleri de aynı şekilde onun daha çok üretmesi, kaliteli üretmesi, işçi güvenliği ve iş sağlığı tedbirlerini alarak üretmesi için çaba sarf etmeli.

Benim çalıştığım iş kolunda sendika eğer güvenilir değilse oraya işçiyi sokmuyordu, orada üretimi durduruyordu. Tümüyle durdurmuyor. Bir makinede eğer iş güvenliği tedbirleri alınmamışsa sendika gidiyordu, “Burada benim elemanım, burada benim işçim, burada benim emekçim çalışamaz.” diyordu ve çalıştırmıyordu. Demek ki sendikaların önemi çok açık ve net ortaya çıkıyor. Ama Soma’daki gibi bir sarı sendika olduğu zaman, işveren tarafından temsilciler seçildiği zaman sonuçta 301 canı kayıp veriyorsunuz. Böyle bir durumla karşı karşıyayız.

Bir de dedik, Türkiye’de uygulanan politikalar mutlaka gözden geçirilmeli. Enerji fiyatları... Şimdi, işveren nereden kazanacak, bir de o tarafına bakmak lazım olayın. Enerjiden tasarruf yapamıyor, ne yapıyor? Hep işçilikten tasarruf yapıyor ve ne yapıyor? İşçiyi asgari ücretle çalışmaya mahkûm ediyor. Bir yeni model çıktı, yaz aylarında kadrolu işçi yerine geçici işçi statüsü getirdiler. Bunlar beş, altı ay bu işçileri çalıştırıyorlar, daha sonra sendikalı yerlerde sendikayla anlaşarak -bakın arkadaşlar, sendikalı olan yerlerde söylüyorum, sendikasıız yerlerde zaten sonuç felaket- bunu sekiz aya, dokuz aya, daha sonra bir seneye uzatıyorlar ve tüm yıl boyunca ve yıllar boyunca geçici işçi çalıştırıyorlar. Bir tarafta kadrolu işçi iyi, yaşanabilir bir ücret alırken, sendikanın sağlamış olduğu ve onlar adına yapmış olduğu mücadeleden kazanç sağlarken diğer taraftan ona yakın geçici işçi, üretimde çalışmaması gereken geçici işçi üretim işçisi olarak çalıştırılmakta büyük şirketlerde, büyük üretim tesislerinde. Bunların hepsi çözülmesi gereken problemler. Dediğim gibi, eğer siz dünyanın en pahalı elektriğini satıyorsanız işveren bir yerden tasarruf yapacak kardeşim, o da kazanmak istiyor. Siz dünyanın en pahalı vergisini bunlara veriyorsanız, dolaylı vergisini alıyorsanız, yine asgari ücretliden en az işçinin aldığı kadar ücretle bir vergi alıyorsanız sonuçta işveren başka tedbirler almak zorunda kalacak. En kolay bulduğu tedbirler de işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda alması gereken tedbirler. Bana göre en hızlı gözden kaçırdığı tedbirler bunlar. Bunların hızlı çözülmesi gerekiyor.

Dedim ya, ben hazırda verdim bu kanun teklifimi. Niye verdim? Açık ve net söyleyeyim: Kozlu’da yaşanan faciada, çıktım Meclis kürsüsünde bir şeyler söyledim, KİT Komisyonu üyesiyim, dedim ki: Çok uzun sürmeyecek yeni facialar yaşamamız çünkü o Sayıştay raporlarının tümünde Kozlu’da ve diğer maden şirketlerinde meydana gelebilecek iş kazalarını Sayıştay denetmenleri tespit etmişlerdi. Ama ne yapılmıyordu? Bir şey yapılmıyordu. Tabii, sonuçta bunları iyileştirecek, bu iş kazalarının önüne geçebilecek tedbirler alınmıyordu. Hemen sonra Soma’yı da yaşayınca kendime vazife edindim ve tuttum, mevcut yasa üzerinden özellikle 8’inci ve 26’ncı maddelerde... Çünkü biliyorum ki 8’inci madde işvereni devreden çıkartıyor, 26’ncı maddede getirilen cezaların da işveren için çok önemsenebilecek maddeler olduğunu düşünüyorum. Orada değişiklik yaparak bir kanun teklifi hazırladım ve verdim. Niye? Daha büyük tehlikeler yaşanmasın diye.

İşveren sendikasıından arkadaşlarımız şöyle söyledi... Dediğim gibi, bu kanun, sadece cezaya ve ödüle dayandırılan ama ödül kısmının da eksik bırakıldığı, her iki tarafında eşit tutulduğu yani bütün tedbirleri alan ile almayanların eşit tutulduğu bir kanun. Gerçekten kanunun ne işveren tarafına ne de işçi tarafına hizmet ettiğini düşünmüyorum ben. Sadece Avrupa Birliği normlarına uydurulmak için çıkarılmış ama sürekli her gelen torba kanunda değişikliklere uğramış, her kazadan sonra değiştirme ihtiyacı duyduğumuz bir kanun hâline dönüşmüş bir kanundan bahsediyoruz. Bu nedenle bunu aslında -yine bir arkadaşım önerdi- geri çekip, taraflar bir araya gelip, burada, Komisyondaki taraflar yani sivil toplum örgütleri ile bu kanun teklifini hazırlayan, tasarımı hazırlayan bürokratlar bir araya gelip bu kanun teklifini asgari müştereklerde birleşerek hazırlamış olsaydılar belki de daha büyük mesafe, daha büyük adım atmış olacaktık diye düşünüyorum.

Aslında anlatılması gereken çok şey var ama maddeler üzerinde de tek tek konuşacağız. Bir kez daha geneli üzerinde söyleyeceğim şudur ki önce Türkiye’de uygulanan ekonomi politikalarını değiştirmeliyiz. Buradaki taşeron ve redevans uygulamalarını hızlıca kaldırmamız gerekiyor. Türkiye’deki örgütlenmenin önünü açmalıyız. Böyle bir İş Yasası’ndan, İşçi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt : Sağlık Kom. Sayfa: 23

Sağlığı ve İş Güvenliği Yasası'ndan önce İş Kanunu'nda değişiklikler yaparak bütün iş kollarında, kolların ağırlığının, güvenliğinin tehlikeli olmasına bakılmaksızın sendikal faaliyetlerin yapılmasına izin verilmeli. Diyeceksiniz ki belki: "Yapılmasına izin veriyoruz." Benim kentim sanayi kenti, ben Kocaeli'nden geliyorum, Kocaeli Milletvekiliyim. Çalışma Bakanlığını Pakmayaya yolladım, orada örgütlenmeye çalışıyordu insanlar. Daha sonra örgütlenmeye çalışan iş yeri temsilcilerinin -resmi seçilmemiş, henüz örgütlenmeye çalıştıkları için- hepsini işten attılar, sonra dediler ki... Çalışma Bakanlığına geldim, Faruk Bey'le görüştüm, buraya müfettiş yollayın dedim. Evet, müfettiş gitti, orada ne kadar fazla mesai yaptıklarını tespit etti geldi, taraflarla görüşmedi. Yine, orada iki tane Yıldız Sunta, Yıldız Entegre diye ağaç kolunda faaliyet gösteren şirketler sadece -bu da işverenden kaynaklanan bir şey değil, sendikadan kaynaklanan- sendika genel başkanıyla şube başkanı arasındaki muhalefet nedeniyle şube başkanı da dâhil olmak üzere 49 tane iş yeri temsilcisi ve genel merkez delege işverenle anlaşarak işten atılıyordu. Demek ki herkes çuvaldızı bir kendine batıracak, işveren tarafı da, emek tarafı da, sendika tarafı da kendine batıracak ve doğru yapılması konusunda bir defa çaba sarf edecek. Herkes kendi geleceğiyle ilgili, istikbaliyle ilgili endişeleri ortadan kaldırmaya çalışırsa böyle kanunlar ortaya çıkıyor ve hiçbir amaca da hizmet etmiyor diye düşünüyorum.

Maddeler üzerinde tek tek konuşacağız dediğim gibi, daha fazla uzatmak istemiyorum. Arkadaşlarım, sivil toplum örgütleri zaten buradalar, fikirlerini açıklıyorlar ama şöyle bakmaları gerektiğine inanıyorum: Sadece kendi cephelerinden bakmasınlar, burada gerçekten kanun maddelerini doğru zemine oturtturabilmemiz için ve gerçekten hizmet edebilmesi için sadece kendi taraflarından bakmasınlar, ortak akli burada üretebilirsek ben inanıyorum iş kazalarını da önleyebiliriz diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, yine, kanun teklifi veren milletvekili arkadaşlarımız varsa onlara da söz hakkı vereceğim.

Şu anda göremiyorum.

Bunun yanında, sendika temsilcilerimiz var mı acaba?

Buyurun.

MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, değerli katılımcılar; az önce sayın milletvekilim de "sarı" derken ben önce ülkedeki sendikal anlayışın ve sendikal bakışın, sendikal örgütlülüğün nereye gideceği çünkü sendikal örgütlülük... Bizim hep eleştirildiğimiz nokta Soma'da tepeden bir sendikal örgütlenmenin önünün açıldığı... Türkiye Maden İşçileri Sendikası gerçekten Türkiye'nin belki en sıkıntılı, en uzun süreli mücadelesini Yatağan'da verdi dört yüz kırk beş gün. Yine Kütahya'da Eti Gümüş'te örgütlendik, 600 tane maden işçisi sokağa döküldü. Yine, 13 Mayıs'ta kaza oldu, 15 Mayıs'ta Adularya'da tabandan örgütlenme 21 tane arkadaşımızı kaybettik, Eskişehir Mihaliççik'ta. Yine, Aydın Doğan-Necati Kurmel ortaklığı Niğde Ulukışla'da 21 arkadaşımızı, METAMAR'da 45 arkadaşımızı... Tabandan örgütlenme ile toplu sözleşme yetki alma ve mücadele anlayışı mümkün değil, bu ülkede iki buçuk-üç yıldan önce yetki alamazsın itiraz edecek olurlarsa. Yasaya yazmışsınız, Parlamentomuz çıkarmış, iki ay. İki ayda sonuçlanıyor mu? Yani bizler eleştirilirken, doğrudur, iş yeri temsilcilerimiz müdahil olmamıştır, çalışan temsilcileri farklı davranmıştır ama gerçekten o maden işletmesinde 30 tane maden mühendisi var. Yer altında 5 tane maden mühendisi arkadaşımız kalıyor. Bir tanesi iş sağlığı, iş güvenliği uzmanı. Benim temsilcim itiraz etmedi, doğrudur, bilgisi, birikimi, kültürü, entelektüel anlayışı belli, bu işin eğitimini yapan insanlar gerçekten orada üretimi durdurabiliyor mu? Önce farklı bir anlayışı değiştirmemiz gerekiyor. Bu anlayışı değiştirmeden sendikal örgütlülüğün önünü düzgün bir yapıyla, olabilecek bir yapıyla açmadan, gerçekten açmadan; ikinci bir şey, iş sağlığı, iş güvenliğinin çalışan temsilcilerine iş yeri temsilcileri gibi iş güvencesi vermeden... Çünkü ben üretim durduracağım, sabahleyin bana ne diyecek? İşi gelme diyecek. Dava açsam iki yılın altında bitecek mi? Bunun mümkünü var mı? İki-iki buçuk yıl. Yani biz çözüm isterken bu yasaların, 6331... Bu değiştirileceklerin hepsi 6331'de var. Şayet biz uygulama ve denetlemede yerine getiremiyorsak, dünyanın en mükemmel yasasını çıkaralım... ILO 176'yı geçtik, ulusal bazdaki kanunlarımızı, yasalarımızı, yönetmelikleri ILO 176 seviyesinde düzenleyip kendimize bakmamız gerekiyor. Yani Parlamento gerçekten çıkan yasaların uygulanabilir, denetlenebilir, uygulama ve denetlemenin doğru gelişmesi noktasında bize katkı sağlamalı, gerçekten örgütlülük, taşeronlaşma, redevans...

Ermenek... Ermenek göz göre göre gelen bir şey, bu Soma için de ayırmıyoruz. Ama yapı, benden önce gerçekten eğitimini almış teknik nezaretçinin, iş güvenliği uzmanının olabilecek ve olamayacak riskleri değerlendirerek sokmaması gerekiyor. Hep televizyonda konuşuyoruz, diyoruz ki: Niye yemek saatinde kaza oldu? Ya, Türkiye'nin bir gerçeği bu... Yemek saatinde dinamit atılır, patlayıcıyı yaparsın, yemek yerken zaman kaybı olmasın diye tozu dumanı o arada dağılır ve yemekten sonra direkt iş başı yaparsın. Türkiye'de madenlerin hiçbirinde yer üstünde yemek yenmiyor, yani televizyonlarda da görüyoruz, yani yer üstüne çıkmaz. İşte Bakanlarımız gidiyor, Başbakanımız gidiyor, Cumhurbaşkanımız gidiyor, yer

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 24

altında iftarlar açıyor. Yani bizim sendikal olarak talebimiz, gerçekten diyorum, örgütsüz maden işçilerinin olduğu her yerde sendikalar örgütlenmeli, buna katkı sağlanmalı ama örgütlenmenin önünü açacak tek nokta yasal müeyyidelerin seri davranılması. Yani çoğunluğu aldın, yetki süreci geldi, itiraz yaptı, iki yıl. Yani bunun mükemmelini çıkarsak... Burada da 19'u değiştiriyoruz, 25'te var aynı madde. 19'da diyoruz ki: "İşçi şayet iş güvenliği malzemelerini kullanmayacak olursa ihbar, kıdem tazminatı ödenmeden iş akdi fesholur." Bu zaten 25'in (E)'sinde var. TMMOB'un da bir önerisi var, TMMOB diyor ki: "Bizim yaptığımız işlemlerin hepsini –TMMOB'un da Başkanını da buradan kutluyorum, açık beyan etmiş- kâğıt üzerinden yapıyoruz."

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ederim.

TMMOB TEMSİLCİSİ MEHMET TORUN – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tabii, buyurun Mehmet Bey, söz hakkı sizin.

TMMOB TEMSİLCİSİ MEHMET TORUN – Sağ olun.

Sayın sendika temsilcimiz "Maden mühendisleri de var, önce onlara önlem alınmalıdır." deyince bir açıklama yapma gereği hissettim yanlış anlaşılma olmasın diye, suçlama anlamında yaptığını zannetmiyorum, söylemedi ama.

Şimdi, orada, doğrudur, 30 tane maden mühendisi arkadaşımız çalışıyordu meslektaşımız ve 5 tanesi de yaşamını kaybetti. Bugüne kadar, 1980 yılından itibaren de 40 maden mühendisi iş cinayetlerinde yaşamını kaybetti, 40 arkadaşımız. Şimdi, oradaki arkadaşlarımız, denetim yapanlar "teknik nezaretçi" dediğimiz maden mühendisleri, daimi nezaretçiler hariç, bunlar da aynı iş güvenliği uzmanları ya da iş yeri hekimleri gibi işverene bire bir bağımlı, ücretini işverenden alan ama işvereni sözde denetlemeye çalışan yapılar. Böyle bir yapıdan çok olumlu bir sonuç bekleyemezsiniz. Biz yıllardır "teknik nezaretçi" dediğimiz maden mühendislerinin, denetim yapan maden mühendislerinin ocaklarda işverenden bağımsız olarak çalışmaları gerektiğini, özgürce görevlerini yapmaları gerektiğini ısrarla vurguladık ama ne yazık ki onların ne özlük haklarında, ne iş güvencelerinde hiçbir iyileştirme yapılmadı ve geline sonuç ortada. Bunun düzeltilmesi yerine şimdiki Maden Kanunu değişikliği... İşte dün sayın vekillerimiz de birleştirilmesini önerdi, keşke birleştirseydik, birlikte olsaydı en azından burada benzer şeyleri tartışacaktık. Şu andaki Maden Kanunu değişikliğinde bu denetim tamamen kaldırılıyor, tamamen özelleştiriliyor, "yetkilendirilmiş tüzel kişiler" diyerek aynı şu anda OSGB'ler benzeri yapılara devrediliyor. Maden Kanunu'nda bunları tartışacağız, konuşacağız. Yani benim söylemek istediğim, oradaki mühendis de, maden işçisi de eğer örgütlü değilse, eğer iş güvencesi yok ise hepsi, emekçidir, maden emekçisidir. bütün olumsuzlukları beraber yaşarlar; yoksa orada bilgi eksikliğinden kaynaklanan bir şey değildir bu. Biliniyor yani şimdi, Ermenek'teki suyun patlayacağı da biliniyor, Soma'da yangınlı bir ocakta nasıl çalışılacağı da hem bilimsel olarak hem de bizim yıllardır deneyimlerimizle biliniyor. Burada bilinmeyen, gözden kaçan şu var Sayın Başkan: Devletin bakanı gidiyor, burayı örnek ocak kabul ediyor, diyor ki "En güzel ocak burası, bu ocaktan güzel ocak yok Türkiye'de." Pekâlâ, bundan sonra gidecek müfettişin orada ne yazmasını beklersiniz, nasıl bir rapor vermesini beklersiniz?

BAŞKAN – Normal verecek raporunu, vermesi lazım.

TMMOB TEMSİLCİSİ MEHMET TORUN – Efendim, vermesi gerekir de işte bir çıkıp bakan "En örnek ocak, güzel ocak." diyorsa, işvereni medyada abartıp "Türkiye'nin en iyi işvereni." diyorsa...

BAŞKAN – Bakanın sözlerin müfettişi bağlamaması lazım.

TMMOB TEMSİLCİSİ MEHMET TORUN – Hayır, lazım ayrı, ben de inanıyorum ama sonuçta bir realite var. Ve oradaki maden mühendisi, benim meslektaşım da... Birkaç kez bizi de aradılar "Burada şartlar kötü diye." Ya bırakın, ayrılın dedik çünkü yapamıyorsunuz bir şey. Ekmeğinizden olun, bırakın, ölmektense ayrılın dedik birkaçına samimi olarak bunu ama herkese de bunu söyleyemiyorsunuz.

Geline nokta şu Sayın Başkan: Eğer biz sistemi kurmayacaksak, eğer gerçekten bu sistem üzerinde ayakları yere oturan bir yapı kurmayacaksak umarım yaşamayız ama gelecekte daha büyük bir kazadan sonra da biz yine burada oturup bunları konuşmak durumunda kalırız, bu bizi de ciddi anlamda rahatsız eder.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ederim.

Sayın Torun, zaten saatlerce, günlerce burada oturup konuşuyoruz, tartışıyoruz; herkesin amacı insanlar ölmesin, bundan sonra çok daha iyi şartlar altında çalışsın ve özlük haklarını da sonuna kadar kullansınlar, amaç bu. Dolayısıyla, siz şimdi "hemen olmayacaksa" falan, lütfen o gibi şeyleri bırakın. Güzel şeylerden bahsediyoruz, inşallah iyi de bir kanun çıkaracağız. Bundan sonra olmasın diyoruz.

Haydar Bey, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, belki sendikacı arkadaşım yanlış anladı benim söylediklerimi ama ben birinci şey olarak bu İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Yasası'ndan önce sendikal hakların iyileştirilmesi, sendikal hakların artırılması,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt : Sağlık Kom. Sayfa: 25

örgütlenme hakkının güvence altına alınmasını daha çok önemsiyorum. Eğer biz sendikal veya örgütlenme haklarını güvence altına alabilir, bütün iş kollarında, ayırım yapmaksızın, ağır hafif fark etmez, 3 kişi, 5 kişi, 10 kişi, mutlaka yöntemleri bulunur, sendikalı hâle getirirsek bir defa iş kazalarında da doğru orantılı olarak bir azalma olacağına inanıyorum.

Şimdi, bunu söyledikten sonra söylüyorum bu söylediklerimi. Farklı iş kollarından da örnekler verdim, sadece madenden vermedim, örneğin ağaç iş kolunda örnek verdim ve sendikal uygulamayı verdim; Lastik-İş'ten örnek verdim, lastik sektöründen, benim çalıştığım firma da o. Şimdi yine bir örnek vereceğim: Son bir ay içerisinde iki tane büyük lastik firması, uluslararası firma taşeron işçilerini -bunlar üretimde çalışan işçiler değil bakın, hizmet aldıkları taşeron işçilerini- sendikalı yaptılar, taşeronluğu kaldırdılar, direkt kadrolu işçi hâline dönüştürdüler. Adlarını da vereyim: Pirelli ve Brisa. Hani "Pirelli'de 620 kişi falan atıldı." dendi ama atılma değildi, onu sendikalı hâle dönüştürme ve o arada da işte 620 kişiden 500 kusuru daha verimli çalıştığı için, şefleri ve müdürleri tarafından onay aldığı için onlar sendikalı ve artık şirketin bir elemanı olarak işe devam ediyorlar, özel sektörde bu yapılıyor. Ama çıktı Sendika Başkanı şunu söyledi orada, bunlar dışarı çıktığı zaman: "Bir tane işçi atılırsa üretimi durdururum." Yani, üretimden gelen gücünü kullandı.

Şimdi, yine benim bu konuda, üretim kısmında da çok deneyimim var. Bilirim ki sendikacı arkadaşlar en ufak tehlike gördüğünde oraya bırakın kendi işçisini, mühendisi de sokmuyorlardı çünkü benim aynı gün işe başladığım bir mühendis arkadaşım yirmi dört saatin üzerinde bir sürede çalıştığı için kendi kurduğu makinede hayatını kaybetti. O sendikacı arkadaş, hani biraz evvel dediniz ya, iş güvenliği uzmanı kadar belki teknik bilgisi olmayan o sendikacı arkadaş aslında birçok iş kazasının önüne geçmekte ve önlemekte, insanların hayatlarını kaybetmesinin, uzuvlarını kaybetmesinin önüne geçmekte. Ama ne yapıyorlar? Üretimden gelen güçlerini kullanıyorlar. Bunu yapmak zorundalar. Tamam, sendikalaşmanın, örgütlenmenin önündeki engelleri kaldıralım, bu konuda sizinle hemfikirim çünkü Türkiye'de bir sendikalaşma yok, örgütlenmenin önünde de ciddi anlamda, hele özellikle son yıllarda, AKP Hükümetleri döneminde müthiş bir şey var. Hani "12 Eylülde sendika" falan dediniz ya, Türkiye'de bir eşi benzeri, örneği yok. Hadi verebilir misiniz örnek? Yok. Milleti oynattırdınız, "İki sendikalı olacak artık herkes iş yerlerinde, bir tanesi üretimde çalışanların sendikası, bir tane de sosyal özlük haklarıyla ilgili sendikalar." gibi ayrımlar yaptınız. Bırakın iki tane sendikayı, sendikalı olmak isteyenleri işten atıyorlar ve bir iş güvencesi yok. Bir defa bu yasak getirilmeli. Kesinlikle hiçbir işveren örgütlenme faaliyetlerinden dolayı hiçbir işçiyi işten atamamalı. "Bırakın, bu, mahkemeye geri döndürülür." Döndürülüyor. Ben yirmi üç sene çalıştım, atılan bir işçinin -şartlar ne olursa olsun- geri döndüğüne şahit olmadım. Bir tane işçi geri dönse kimseyi atamazlardı işten. Biliyor bunu işveren. Bildiği için de ne kadar tazminat, ne gerekiyorsa, sekiz aydır, on iki aydır, iki senedir, parasını veriyor ve yolluyor sayısına bakmaksızın. Bunları düşünerek yapmalı bu kanunları. Onun için, sevgili arkadaşım, sizi sarı sendikacılıkla falan suçlamadım.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, o da öyle demedi zaten.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sendikacılık doğru yapılırsa... Çeşitli örnekler verdim, Soma'dan da verdim, ağaç iş kolundan da verdim, lastik işinden de verdim. Bunlar doğru yapılırsa...

Bak şimdi, biraz evvel dedim ki "Üretimden gelen gücümüzü kullanırsanız, bir tane taşeronu atamazsınız, hepsi kadrolu olacak." diyen aynı sendika, yine örnek verdim, 5+2'den 6+1'e dönerken ses çıkartmadı, işçinin de talebi böyleydi çünkü bir on-on iki sene önce 3 bin TL'lik artı kazançları vardı, ceplerine girecekti ve kabul ettiler. Şimdi, durumu ne biliyor musunuz işçinin? Yüzde 30'undan fazlası bel fıtığından şikâyetçi. Ve o tarihten sonra, 5+2'den 6+1'e döndükten sonra da oradaki muayene sayısı artmış, hastalık sayısı artmış ve daha da verimsiz hâle gelmiş. Aslında belki işveren nasıl bir kazanç hesaplıyorsa bilemiyorum ama işçi daha verimsiz hâle dönüşmüş 5+2'den 6+1'e dönünce.

Şimdi, bunların hepsi sendikaların çözmesi gereken problemler. Ben sendikasız yerleri hiç konuşmuyorum zaten, mutlaka oralar da sendikalı olmalı ama sendikalı olan yerlerde de sendika üretimden gelen gücünü kullanmalı diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ederim.

MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Ben o noktada bir tek söz istiyorum, lütfen. Karşılıklı tartışmayacağız, yalnız bir anekdot olarak söyleyeceğim.

BAŞKAN – Peki, oldu, vereyim.

MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Şimdi, bizim ülkemizde gerçekten dünyanın en ağır işini yapıyoruz, madencilik olarak dünyanın en ağır işi ve en zor işi. Tarımı bırakmış yani köylülükten kopardığımız insanlarla madencilik yapıyoruz, üstüne basa basa diyorum, köylülükten kopardığımız çünkü madenciliği bilmeden yer altına sokuyoruz yani işte ne monoksitin, ne dioksitin, ne gazı. Vereceğimiz eğitim yasa gereği kırk saat, bunun on dört saati neredeyse teorik, yirmi altı saati fiilî. Yani, sen köyünden kopardığın, tarımdan, işte Soma'daki tütününden, bağından bahçesinden, üzümünden kopardığımız adamı getiriyoruz. Biz Türkiye Maden İş olarak son dönemde gerçekten iş sağlığı, iş güvenliği konusunda farklı sözleşmelerde farklı maddeler getiriyoruz. Yani, iş sağlığı, iş güvenliğini biz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 26

istediğimiz kadar teorik çıkaralım, şayet sanayi işçisi değil, proleter değilse tabandan gelen gücü başka türlü yönlendirmek gerekiyor. Şayet sıfır iş kazasında gerçekten uluslararası firmalarda toplu sözleşmeye madde koyup diyoruz ki: İşte, sıfır iş kazası varsa üç ayın içerisinde 5 yevmiye, 10 yevmiye; çevresel olarak mazottur, atıktır, siyanürdür dökmediyse 5 yevmiye, 10 yevmiye ve bunları koyduğumuz yerlerde de yüzde 90 başarılıyız. İş güvenliği kültürü zorunlu çünkü biz geleneksel olarak Türk toplumu, ben ekonomik bir kaybım yoksa çok okuyup da görmüyorum, bakmıyorum. Yine, toplu sözleşmelerde iş sağlığı, İş Teftiş Kurulunun hazırlamış olduğu raporların muhakkak bir nüshasının -tabii bunu elbette asrın faciası açısından ne adına koyarsak koyalım Soma'dan sonra koyuyoruz- sendikamıza veya ilgili şubemize verilmesini talep ediyoruz.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Cemalettin Bey'e vereceğim de önce sendikalardan arkadaşlarımız varsa onlara söz vermek istiyorum, başladık çünkü.

Evet, var mı başka sendikadan konuşacak olan arkadaşlarımız, yoksa tekrar milletvekillerine döneceğim.

Bir de Jeoloji Mühendisleri Odası burada herhâlde. Burada mı arkadaşlar? Konuşacak mısınız?

TMMOB JEOLojİ MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Evet, ben de birkaç şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – O zaman önce size, sonra Cemalettin Bey'e, kusura bakmayın.

TMMOB JEOLojİ MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HÜSEYİN ALAN – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli katılımcılar; öncelikle hepinizi şahsım ve Oda Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

TMMOB Yönetim Kurulu Üyemiz Mehmet Torun genele ilişkin düşüncelerini açıkladı. Ben özellikle maddeler üzerindeki düşüncelerimizi açıklamak istiyorum.

Öncelikle bu 1'inci maddeyle getirilen, sektörel düzenleme çerçevesinde iş güvenliği uzmanlarının istihdam edilmesini olumlu bir adım olarak görmemize rağmen özellikle bunun Bakanlık tarafından belirlenmesinin yetersiz olduğunu düşünüyoruz. Bu konuda özellikle ilgili meslek odalarının olumlu görüşü alınarak Bakanlık tarafından belirlenmesinin yararlı olduğunu ifade edeyim.

Yine, bu kanun kapsamı içerisinde, İmar Kanunu'na ilişkin 3 maddede değişiklik öngörülüyor. Bir tanesi, şantiye şefi tanımı getiriliyor. Şantiye şefi kavramı bugün Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinde nitelikli bir hizmet alanı olarak değerlendirilerek her mühendisin dahi bile yapmaması gereken bir iş olarak tartışılırken teknikerlere ve teknik öğretmenlere de şantiye şefi olmanın önündeki engeller kaldırılmış oluyor.

Şimdi, İmar Kanunu'nun yine aynı maddesindeki yapı tanımına baktığımızda Sayın Başkan, yapı; karada ve suda, daimi veya muvakkat, resmî ve hususi yer altı ve yer üstü inşaatı ile bunların ilave, değişiklik ve tamirlerini içine alan sabit ve geçici tesisler olarak tanımlanmış durumda. Bugün herhangi bir teknik bir öğretmenin gidip üçüncü havalimanının şantiye şefi olmasının önündeki bütün engeller kaldırılmış durumda. Türk toplumunun büyük bir kısmı, Türkiye coğrafyasının büyük bir kısmı bugün afet tehlikesiyle mücadele ediyor. Nüfusun yüzde 92'si deprem bölgeleri içerisinde yaşıyor. Yine nüfusun yüzde 75'i birinci, ikinci derece deprem tehlikesiyle karşı karşıya olan bir coğrafyada yaşamamıza rağmen nitelikli bir hizmet alanının herkese açık bir iş alanı hâline dönüştürülmesinin yanlış olduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle tasarının 18'inci maddesinin yeniden düzenlenmesi gerektiğini ifade ediyoruz.

Yine tasarının 19'uncu maddesinde İmar Kanunu'nun 28'inci maddesinin 5'inci paragrafının sonuna gelen bir cümle kaldırılmış durumda. Burada kaldırılan cümleyi müsaade ederseniz sizlerle paylaşmak istiyorum. “Yapıya ilişkin bilgiler, ilgili idarece, etüt ve proje müelliflerinin, fenni mesullerin, yapı müteahhitlerinin ve şantiye şefi mimar veya mühendisin üyesi bulunduğu meslek odasına, üyelik kayıtlarına işlenmek üzere bildirilir.” Kaldırılan cümleyle aslında meslek örgütleriyle üye arasındaki bağ tamamen koparılmak isteniyor. Daha doğrusu, eğer düzenleme gerçekleşirse tamamen koparılmış olacak. Bu şekildeki bir düzenlemenin madde metninin içerisinden çıkarılmasının yararlı olacağını sizlerle paylaşmak istiyorum.

Yine 20'nci maddeyle 18'inci maddeye paralel olarak şantiye şeflerinin önündeki “mühendis” ve “mimar” kelimelerinin kaldırılarak bu düzenlemenin de yine aynı şekilde korunduğu görülüyor. Yapı Denetim Kanunu'na ilişkin yapılan düzenleme söz konusu. Özellikle yapı denetim kuruluşlarının aynı zamanda iş güvenliği uzmanı da olması da isteniyor 25'inci maddede. Bunun da yanlış olduğunu düşünüyoruz. Çünkü eğer iş güvenliği uzmanlarının bir sistem üstlenecikse her yapı denetim kuruluşunun ayrı ayrı bir de iş güvenliği uzmanı olmasına gerek olmadığını ifade ediyoruz.

Yine 26'ncı maddede yapılan düzenleme gerçekten çok uzun bir düzenleme olmuş, tek maddeyle dört sayfalık bir madde metni düzenlenmiş durumda. Yani maddenin başını okurken sonunu unutup insan, bunun hukuki anlamda yeterli

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 27

olup olmadığını bilmiyorum düzenleme açısından ama şimdi buradaki bir maddeyi de sizlerle bir paragrafı, daha doğrusu, paylaşmak istiyorum. İlgili meslek odaları, yapı denetim ve laboratuvar kuruluşlarına bu madde uyarınca idari yaptırım uygulamasına sebep olan denetçi mimar ve mühendisler ile diğer mühendisler hakkında kendi mevzuatına göre cezai işlem yaparak neticesini merkez yapı denetim komisyonuna bildiriyor. Bakanlık yaptığı bu düzenlemeyle aslında TMMOB ve bağlı odalarını kendisinin bir şubesi olarak değerlendiriyor. İçinde yer almadığı ama yapı denetim komisyonu tarafından bir şekilde cezai sorumlulukla sorumlu hâle getirilmiş yapı denetim kuruluşundaki ilgili mühendis ve mimarlara emir veriyor. Siz de kendi mevzuatınız çerçevesinde mutlaka cezai bir sorumluluk verin. Şimdi, bu açıdan da bakıldığında aslında bir taraftan meslekle üye arasındaki bağı koparan bu düzenlemeyle 26'ncı madde arasında da önemli bir çelişkinin olduğu söz konusu gibi görülüyor. Eğer gerçekten bakanlık mesleki etik ilkelere aykırı bazı düzenlemeler öngörüyor ve bundan dolayı sorumlu tutuyorsa mühendisleri bunun mutlaka ilgili odaların da kişinin sicillerine kayıtlı mesleki ürünler üzerinden gerçekleştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. O yüzden de en azından bu paragrafın yeniden düzenlenmesine ihtiyacın olduğunu ifade edeyim.

Yine birçok konuşmacı burada ifade etti, 52'nci maddede. Özellikle kamu tüzel kişiliğini haiz birliklerin ve meslek örgütlerinin düzenleyecekleri yönetmeliklerle kalkınma planı ve hükümet programına uygun olarak yönetmeliklerini düzenlemekle ilgili bir görev ve sorumluluk verilmiş durumda. Bunun da yanlış olduğunu ifade edeyim. Bu şekilde bir düzenlemenin de en azından bu düzenleme içerisinden çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz. Bunun temel nedenlerinden bir tanesi de şu: Mesela 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 28'inci maddesi bundan dört yıl önce yine aynı Hükümet tarafından bir bütün olarak değiştirildi. Bu Kanuna göre yaptığınız düzenleme bugün geçersiz hâle geliyor. Demek ki her hükümet değişikliği veya her hafta bizler de yönetmeliklerimizi bir şekilde uyumlu hâle getirmek için çaba sarf etmek zorunda kalmış durumda olacağız. Bu nedenle Anayasa'ya veya mevcut düzenlemelere aykırı olduğunu düşündüğümüz bu düzenlemenin de yasa maddesi içerisinden çıkarılmasını talep ediyoruz.

Benim şu anda ifade edeceğim konular bunlar; teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

BAŞKAN – Sayın Alan, biz de teşekkür ediyoruz konuşmalarınızdan dolayı.

Ahmet Bey, bir şey mi var?

TOBB TEMSİLCİSİ AHMET ŞAĞAR - Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

TOBB TEMSİLCİSİ AHMET ŞAĞAR - İş veren sendikalarıyla ilgili olarak bir konu gündeme geldi. Şimdi, kanunu çıkarılı iki buçuk yıl oldu, her kazadan sonra buraya toplanıyoruz, bir ilave yapıyoruz. Şimdi bu toplantıların hepsine de ben katıldım.

BAŞKAN – Her kazadan sonra olmaz Ahmet Bey.

TOBB TEMSİLCİSİ AHMET ŞAĞAR - Geldiğimiz noktada bu sefer iş güvenliği uzmanlarına iş güvencesi getiriyoruz. Şimdi, ben şunu merak ediyorum, hep gündeme geldi bugüne kadar: Eğer bunların iş güvencesi olsaydı bu kazalar bu şekilde olmazdı diye eleştiriliyor ve şimdi getiriyoruz. Şimdi, bugün getirdiğimiz hükmü zaten şu anda 1'inci maddedeki hükmün yüzde 90'ını şu andaki, yürürlükteki kanunda var. Yani işveren yazılı olarak bildirir “Hayati tehlike arz edenlerin işveren tarafından yerine getirilmemesi hâlinde, bu hususu Bakanlığın ilgili birimine bildirir.” diyor. Şimdi, burada getirilen ne? Burada “bildirir” diyor. “Eğer işveren işine bundan dolayı son verirse bir yıllık tazminatını alır.” diyor. Şimdi, ben şunu merak ediyorum, özellikle de mesela Soma örneğinde: Şimdi ben maden mühendisiyim ya da iş güvenliği uzmanıyım, Soma'dayım. Tespit ettim ki maden içten içe yanıyor ve bu yanma devam ediyor ve bu yanma bir şekilde yangına dönüşecek ve burada ölümlü bir olay olacak. Ben bunu tespit etmişim, maden mühendisi ya da iş güvenliği uzmanı olarak. Şimdi, ben bunu iş verene bildirmiyorsam ya da sendikaya bildirmiyorsam ya da bakanlığa bildirmiyorsam. Neden? “İşimi kaybederim” diye bildirmiyorsam, eğer ben bu kişilik yapıdaysam, bu kanun çıktıktan sonra niye bildireyim ki? Çünkü bu kanunun getirdiği “bir yıllık tazminat” diyor gerçi bir yıl değil iki buçuk yıla kadar uzuyor, madenin yazılı şeyiyle... Yani söylemek istediğim şu: O nitelikteki bir insana bu şekilde getirilecek şey hiçbir şey yapmaz ama bu düzenleme böyle çıkarsa çok büyük mahzurları olacak o da şundan kaynaklanıyor. Yani aslında bu kanun sizleri de bağlıyor yani kamu olarak söylüyorum, kamu kesim, özel kesim yok. Siz de bir işverensiniz. Şimdi iş sağlığı ve güvenliği uzmanı size diyecek ki: Şurası geçebilir burayı değiştir. Değiştireceksiniz ya da değiştirmeyeceksiniz. Sizi şikâyet edecek yani on tane şey söyleyecek şuranın camı kırık bunu şey yap... Şimdi söylemek istediğim şu: Kötüye kullanım olabilir.

BAŞKAN – Var zaten, onu dün Bakan Bey izah etti, kapattığımız madenlerde düzgün çalışan insanlar var dedi.

TOBB TEMSİLCİSİ AHMET ŞAĞAR - Bu madde böyle çıktığında son derece iş güvenliği uzmanlarıyla işverenler arasında büyük sıkıntılar ortaya çıkacak. Bence burada hanı diyor ya “Aksi takdirde işveren hakkında bir yıllık ücret tutarından az olmayacak şekilde tazminata hükmedilir.” dedikten sonra ve “İş yerinin anahtarı kendisine teslim edilir.” demek lazım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom. Giriş : Tarih : 7/1/2015 Stenograf : Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 28

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Onu yapacağız zaten. İş yerinin anahtarını teslim edeceğiz.

TOBB TEMSİLCİSİ AHMET ŞAĞAR - Yani ben tabii işçiler açısından bakarsam, yani başka bir açıdan bakmak lazım.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Yok yok sen orada bakma zaten.

TOBB TEMSİLCİSİ AHMET ŞAĞAR - Dolayısıyla, söylemek istediğim şu: Yani bu açıdan bakılmasından yarar var. Yani sonuçta bir yıllık tazminat şeyi getiriyoruz. Yani o işi yapmayan adam bu tazminatı aldığı zaman yapacak mı?

BAŞKAN – Evet.

TOBB TEMSİLCİSİ AHMET ŞAĞAR - Bence yapamayacak ama bu şekilde düzenlenen madde başka sonuçlara yol açacak. O nedenle bunun yine yer altı madenle sınırlandırılmasının hiç değilse uygulamanın başlangıcı açısından uygun olacağı kanısındayım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Ahmet Bey.

TMMOB TEMSİLCİSİ AHMET TURAN – Sürekli cevap hakkı doğuyor diye düşünüyorum, işte, maden mühendisi üzerinden bir örnek veriyor Soma’da Ahmet Bey. Ben bir maden mühendisiyim, kamuda çalışıyorum, on yedi yıl da yeraltı kömür işletmelerinde bilfiil çalıştım, şu anda müşavir olarak görev yapıyorum. Soma TKİ’deyken yani devletin elindeyken çalışan mühendisler ile şu anda mühendislerin, üst düzeydekilerin çoğu aynı kişiler. Yani burada kişilerin karakteri üzerinden bir yorum yapmak doğru değil. Soma’daki her türlü kaza kamuda Kömür İşletmelerinde bilfiil çalıştığı dönemde önleniyordu, engelleniyordu, ben de bilfiil içindeyim bunun. Neden engelleniyordu? Burada çok aşırı bir kâr hırsı yoktu, aşırı bir üretim zorlaması yoktu. Bakın, Soma’da 1,5 milyon tonluk proje var, yılda 3,5 milyon ton üretim yapılıyor orada. Yani, burası 100 kişi alıyorsa siz buraya 500 kişi doldurursanız ne olacağını düşünün. Yani, geline durum budur. Yoksa, orada mühendisin kişiliğiyle ilgili bir sorun olmaz. Ben kamuda çalışırken aynı kişiyim, özelde aynı kişiyim ama reflekslerim değişebiliyor. Burada önemli olan, sistemi kurmaktır. Yoksa, burada biz kişi üzerinden, o kişinin kişiliğini tartışırsak ben bir sürü işveren kişiliğini burada ortaya koyabilirim. Bu, başka bir şeydir.

Yapmamız gerekeni tekrar söylüyorum: Eğer, bir sistem kuracaksak bunu düzgün şekilde kuralım, yanlış yerlere gitmesin diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Mustafa Bey, size söz vereyim.

Buyurun.

TTB TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜLER – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, işin mantığına ilişkin bir farklılık var. Yani, burada konuştuğumuz şey 6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası yani “işçi sağlığı ve iş güvenliği yasası” olarak daha düzgün ifadesinin olduğunu düşünüyoruz ama.

Şimdi, burada meslek profesyonellerinin işverene düşmanca bir tutum alacağı gibi bir yaklaşımla Ahmet Bey’in ifadesi var. Burada yapılmaya çalışılan şey, yasanın da yapmaya çalıştığı şey, meslek profesyonellerinin, çalışanların sağlık ve güvenliğine ilişkin alınması gereken önlemleri söylemek. “Çatı düşer.” diyorsa çatının düşme ihtimalinin olduğunu gözetmek lazım, mesele odur.

BAŞKAN – Zaten var yani çatıya kurulmuşsa düşecek.

TTB TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜLER – Onun ötesindeki bir yaklaşımı hâkim kılarsak o zaman bu yasa külliyen kaldıralım, olsun, bitsin.

BAŞKAN – Tabii.

TTB TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜLER – Çünkü, özü itibarıyla önlemin doğru kişi tarafından doğru bir biçimde ifade edilebilmesinin güvencesini konuşurken tekrar çok geriye düşüğümüzü düşününce söz alma ihtiyacı hissettim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Güler, aslında olay şu: Şimdi, ben bir cerrah olarak ameliyat riski var diye hastayı ameliyat etmeyeceğim anlamına gelmez yani bir sürü tedbirler alarak gireceksin ama tedbirleri alarak girmene rağmen hastaya bir şey olacak mı? Olacaksa da oluyor yani olacaktır.

Buyurun size söz vereyim, kendinizi de tanıtırınız. Düünden beri susuyorsunuz, size özellikle de söz verecektim zaten.

Buyurun efendim.

TMMOB TEMSİLCİSİ AV. NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Teşekkürler Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 29

Bu yasa öncesi 4857 sayılı Yasa'nın içerisinde yer alan sanayiden sayılan ve 50 kişinin üzerinde işçi çalıştıran iş yerlerinde iş yeri hekimi ve iş güvenliği mühendisi istihdamı var idi İş Yasası içerisinde. Onu Bakanlık... On yıl boyunca yürürlükte kaldı ama on yıl boyunca uygulanmadı, bir türlü yaşama geçmedi. Kasım Bey de bilirler, gitmişler Kasım Bey...

BAŞKAN - Yetkili arkadaşlarımız var.

TMMOB TEMSİLCİSİ AV. NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ - ...neredeyse İş Yasası'yla ve 6331 sayılı Yasa'yı tartışarak ömrümüzü tamamlayacağımız gibi geliyor.

Şimdi, iş güvenliği mühendisliği ve iş yeri hekimi üzerine tartışılıyor ama bunun bir anlamı yok aslında. ILO sözleşmesini Avrupa Birliğine entegre sürecinde çıkartılmış, Avrupa Birliğine olumlu bir iş olarak sunulmuş ve bunun için de milyon dolarlarca hibe yardımı alınmış bu sistemi kurmak üzere, Bakanlık onu ne yaptı, nerede kullandı onu da bilemiyoruz.

Şimdi, yasanın içerisinde yönetmelikle şu getiriliyor: "İş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi istihdamı zorunlu." Şimdi, siz zaten az tehlikeli iş yerlerinde 2 bin, tehlikeli yerlerde 1.500, tehlikeli iş yerlerinde 1 tane iş güvenliği istihdamını ön görmüşünüz. Bu 1 kişinin istihdamı... Diyelim ki o iş güvenliği mühendisi de kötü niyetli, hayati tehlike yok, böyle bir rapor hazırladı, Bakanlığa bildirdi, bunun maliyeti ne olur işverenlere? Tehlikeli iş yerinde 1.000 kişiye 1 iş güvenliği uzmanı. Soma örneğinde, Bakanlık diyor ki: "Az tehlikeli yerlerde C sınıfı, tehlikeli yerlerde B sınıfı, çok tehlikeli yerlerde de A sınıfı sertifikalı iş güvenliği mühendisi ve iş yeri hekimi istihdam edeceksin." Soma'da ölen iş güvenliği mühendisinin sertifikası neydi? C sınıfı. Yeni mezun bir iş güvenliği uzmanı istihdam edilmişti. Oradaki, yer altındaki aletlerin gösterdiği o göstergeler için günlük defterlere işlenmiyordu? Bir hafta aynı göstergeler. Alttaki aletlerin ısı göstergeleri farklıydı. Şimdi, bunu iş güvenliği uzmanına atarsak olur mu? Çalışma Bakanlığı da "Gidip orada iş müfettişleri denetim yapmış ve hiçbir sorun yok maden ocağında." demiş. Şubat ayından mayısa kadar periyodik olarak yükselen bir ısı var orada, 50 derecede çalışmış insanlar. Burada, iş güvenliği mühendisini sen eğer güvenceleyemiyorsan bu yasada, bence böyle bir görevlendirmeye ve yasaya da ihtiyacımız yok aslında. Burada, Mustafa Güler arkadaşımız da belirtti, sistem yanlış kurgulanmıştır, iş yeri hekimi ve iş güvenliği mühendisi burada bir çalışandır, işverenle ilişkisi burada tanımlanmamıştır ve yasada sendika yoktur, işçilerle iş güvenliği uzmanları arasında ilişki yoktur. İş güvenliği mühendisi eğer iş yerinde bir sıkıntıyı tespit etmiş, bunu işverene bildiriyor ise bunu aynı zamanda işçilerle de paylaşmak durumunda. Eğer, bir iş güvenliği mühendisinin iş akdine son veriliyorsa burada işveren son vermeden önce işçilerin ve sendikanın görüşünü almak zorunda. Orada istihdam ettiği iş güvenliği mühendisine eğer siz denetim, kamu hizmeti görevini veriyor iseniz sizin burada sendikayla ve iş yerinde çalışan işçilerle birlikte çalışacak bir uzman tariflemeniz gerekiyor ve paylaşmanız gerekiyor. İş akdini kurarken de sona erdirirken de oradaki işçilerin rızasını almak zorundasınız. Aksi hâlde bu sistem yürümez, sendika yoksa iş güvenliği uzmanı da yoktur, işçi sağlığı hekimi de yoktur. Eğer, bu sistemi doğru kurmuyor isek aslında biz burada bir yıllık tazminatı tartışacaksak hiç tartışmayalım, bunun hiçbir anlamı yoktur. Bu iş akdini de güvenceleyen bir şey de değil zaten. Bugün zaten 30 ve üzeri çalışanı olan iş yerlerinde bir sürü işçi kapı önüne konuyor, dört ila sekiz aylık tazminatını da veriyor, bir daha da almıyor. Buradaki ülke gerçeklerini göz ardı ederek yeniden palyatif görünen, hatta palyatif bile değil, böyle tekliflerle, yasa tasarılarıyla bu işi götüremeyiz.

Bir de şunu sormak isterim Çalışma Bakanlığı temsilcilerine: Şimdi, Yapı Denetim Yasası'nda ve 3194 sayılı İmar Yasası'nda 4 maddede bir değişiklik önergesi var. Bu değişiklik önergesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 3194 ve -işte, o da bir torba yasa- diğer yasalarda değişiklik yapılmasına ilişkin bir yasa teklifi var, onun içinde de var. Yani, eğer o çıkmazsa bu mu çıksın deniyor? Hükümetin kendi bakanları arasında bir iletişim mi yok? Böyle kopuk bir Hükümet midir?

BAŞKAN - Siz ne anlıyorsunuz?

TMMOB TEMSİLCİSİ AV. NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ - Ben hiçbir yere koyamıyorum. Ben şunu, hani, kurnaz tüccar gibi davranıldığını düşünüyorum yani teklif sahipleri açısından.

BAŞKAN - Son şeyiniz size yakışmadı yani boş verin, başka şekilde ifade edin lütfen. Yani, gerek yok öyle şeylere, kurnazlık diye bir şeye gerek yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Hele, Komisyon Başkanının Kayserili olduğu bir yerde farklı bir manaya geliyor.

BAŞKAN - Yok, yok.

Biz size saygılıyız yani gerek yok öyle şeylere.

TMMOB TEMSİLCİSİ AV. NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ - Bunu saygısızlık olarak nitelendirmeyin. Yani, şimdi, biliyorsunuz, Kayserilileri de çok överler bu nedenle.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Faydacı bir tüccar gibi kabul edin o kurnaz kelimesini.

BAŞKAN - Peki, biz öyle değerlendirelim.

TMMOB TEMSİLCİSİ AV. NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ - Siz yanlış anladıysanız ben alırım onu çünkü ben o niyetle söylemedim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 30

BAŞKAN – Peki efendim.

TMMOB TEMSİLCİSİ AV. NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Bu da yanlış çünkü 3194 sayılı Yasa’da yapılacak değişiklikler orada ana komisyonda tartışılacaksa daha sağlıklı bir şey ortaya çıkar. Burada buraya eklememesinin bir anlamı yok. Bu maddelerin tümünden çıkarılmasını istiyoruz. Eğer tümünden geri çekilme de hakikaten ciddi eleştirilerimiz var. O maddeler, mühendis ve mimarlar açısından kabul edilebilir maddeler değil. Burada keşke Yükseköğretim Kurulundan temsilciler de olsaydı, dün varlardı, bugün yoklar.

BAŞKAN – Bundan sonraki toplantıya çağırırız, hiç önemli değil, siz isteyin yeter ki.

TMMOB TEMSİLCİSİ AV. NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Çünkü, Jeoloji Mühendisleri Odamız Başkanının belirtmiş olduğu o maddeler hakikaten uzmanlık ayırımına, kariyer ve liyakat ilkelerine tümüyle yanlış yani alınan eğitime de aykırı ve İmar Yasası’ndan mühendis ve mimarların silinmesiyle eş anlamlı. O zaman gerçekten bu ülkenin gerçekten mimar ve mühendislere de ihtiyacı yok, ustalar bu işi yapsınlar.

Şimdilik söyleyeceklerim bunlar.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Nurtan Hanım’a da.

Değerli arkadaşlar, başka söz hakkı yoksa özellikle STK’lardan şimdi sözü yine milletvekili arkadaşlarıma vereceğim.

Cemalettin Bey’e söz veriyorum.

Buyurun.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Hükûmet, değerli milletvekili arkadaşlarım, sivil toplumun değerli temsilcileri; burada tabii, önemli bir yasa görüşülüyor gerçekten. Çünkü, ben Türkiye’de yapılan işlere bakıyorum da hakikaten bütün yapılan işlerde ama insan sağlığı ve iş yeri sağlığı öncelenmeden insan sağlığını geriye bırakacak tarzda işler hakikaten öyle yürüyor. Yani, insanın bir değeri yok gibi. O bakımdan, çok önemli bir yasa. Bu, ücretten de önemli insan sağlığı ve güvenliği yani ücretler bir yerde tabii, verilebildiği kadar alınabilir, karşılıklı anlaşma, sözleşme, toplu sözleşme vesaire bunlar değerlendirebilir ama hakikaten insan sağlığını önceleyen bir yasa olması bakımından önemli. Hep söylediğimiz bir şey var yasaların geliş biçimiyle ilgili Sayın Başkan, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim. Yani, böyle bir önemli yasanın da torba yasayla gelmesi hakikaten biraz abes gibi geliyor bana yani artık her şey torbada geliyor da bu bari torbada gelmeseydi.

BAŞKAN – Muhalefet torba olarak nitelendirdiği için “torba” diyorsunuz.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Bakın, teklifte ne var? Diyor ki: “Bazı Kanun ve Kanun Hükmündeki Değişiklikler...” Yani “şu kanun” demiyor ki, torba yani bu.

BAŞKAN – “Torba yasa” diye bir yasa yok.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – “Torba” denilmesinin nedeni, sadece iş sağlığı ve güvenliğini içermediği, bazı kanun ve kanun hükmündeki kararname var mı bilmiyorum ama...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – 19 kanun ve kanun hükmündeki kararnamede değişiklik yapıyor.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Bir defa, bakın, böyle önemli bir konunun hakikaten tek başına değerlendirilmesi, muhakkak sosyal taraflarla daha da olgunlaştırılması bir refleks olarak değil...

Soma’da bir olay oldu, bir tane kanun çıktı Soma’yla alakalı. Efendim, Ermenek’te olduktan sonra yine tekrar bir araya geliyoruz. Bizim de iki tane kanun teklifimiz var Soma’daki verilen hakların Ermenek’te de verilmesi konusunda ama esas teklifimiz şu: Bunun kapsamlı olarak genişletilerek bütün buna benzer olaylara şamil edilmesi, daha kapsamlı olması, kanunun öngörülebilir olması, öngörülü olması gerekir yani bir refleks olarak getirilen yasaların burada sosyal tarafları da dinledikten sonra çok faydası olmadığı ve sürekli tartışıldığı ve tekrarlandığı konusunda kaygılarımız var. Elbette, olgunlaşması gereken taraflar, tartışılması gereken şeyler var ama en önemlisi, biraz evvel de ifade ettiğim gibi, hakikaten, tarafların daha fazla dinlenilerek sosyal tarafların... Burada hiç kimse birbirinin rakibi değil, paydaşı yani. Çünkü, bir iş yerinin yaşaması, işveren kadar işçi tarafından da önemli bize göre yani işyeri yaşamazsa orada işçi olur mu? İş yeri yoksa işçi de yok demektir.

BAŞKAN – Sayın Şimşek, zaten, bakın, ben toplantıya başladığımdan beri söz vermek istiyorum, “Konuşacak varsa söz vereyim. Zaman yok.” diyorum, başka varsa daha fazla dinlensin diyorsanız söyleyin, onları getirin, onları da dinleyelim yani.

Buyurun.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Muhakkak yani.

Burada, tabii, bir buçuk iki saatlik tartışmayla bunun sonuçlandırılabilceğini düşünmediğim için öyle bir şey söyledim.

BAŞKAN – Anladım, peki efendim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 31

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Yani, tabii ki, buraya herkesi çağırmışsınız herkesi, sosyal taraflar gelmiş, ona bir diyeceğim yok.

Lafım yarım kaldığı için tekrar ediyorum, o bakımdan şunu ifade etmek istiyorum: Hakikaten, kimse burada birbirinin rakibi değil, sosyal paydaşı. Hepimizin menfaatine ve karşılıklı görüşler ifade ediliyor. Elbette, bunu konuşurken Türkiye şartlarını da değerlendirmek lazım. Burası bir başka ülke değil, Türkiye. Bu şartları, bu, birçok yönleriyle etkili bir olay çünkü. Onun için, ben, bizim Ermenek’le alakalı iki tane kanun teklifimiz olmasına rağmen, genel manada bu kanunun şamil olmasını söylüyorum ve daha genel kapsamlı çıkması için yani her maden kazasından sonra toplanmamak için genele şamil edilmesini istiyoruz. Buradaki değerli arkadaşlarımızın çok değerli görüşlerine notlar yazdım ama maddeler üzerinde de konuşulacak herhâlde, dün de söylemiştim Milliyetçi Hareket Partisinin görüşünü, kapsamlı bir şekilde değerlendirmesi konusunda.

Teşekkür ediyorum ben.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Sayın Cemalettin Şimşek Bey’in görüşleri böyleydi.

Şimdi, görüşlerini almak üzere Özgür Özel Bey’e söz veriyorum.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tekrar salondaki herkesi saygıyla selamlarım.

Öncelikle, tabii, Sayın Bakan yok ama temsil ediliyor alt komisyonda. Kendisiyle ilgili gensoruda da söyledim, defalarca da ifade ettim, onun için gıyabında söylemekte de bir sıkıntı yok. Sayın Bakanın halef-selef, selef-halef olduğu bir önceki Bakandan önemli bir farkı var ve o şekilde yönetiyor Bakanlığı da. Önceki Bakan ön son söylenecek sözü hatta hiç söylenmeyecek sözü en başta söylerdi, derdi ki: “Güzel öldü madenciler.” Bu, öyle yapmıyor. Sayın Bakanımız bir facia yaşandığında, bir kaza yaşandığında olması gerektiği gibi bir bakan hâline dönüşüyor birden ve diyor ki mesela Soma faciasından sonra: “Taşeron sistemi emek sömürüsüdür mutlaka kaldırmalıyız.” Hatta, Haydar Akar’ın yer altı çalışmalarında taşeronu kaldıracak teklifine AKP Grubunun gündeme almasında onay vermesine de katkı sağlayacak kadar o günlerde, bir Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının da beklediğiniz gibi “Taşeron sistemini kaldırmalıyız, redevans da ne demekmiş, hizmet alımı dediğiniz şey kanunun arkasından dolanmak, devlet işletirken kaza olmuyor...” Sonra zaman geçiyor, Sayın Bakan aslına rücu ediyor yani AKP politikalarını uygulayan bir Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı nasıl davranırsa öyle yapıyor. Taşeronla ilgili “İşte, biz birtakım çalışmalar yaptık.” diyor, söylediği sözlerin bir kısmını inkâr ediyor, bir kısmını Türkiye gerçeklerini, bir kısmını Sayın Bülent Arınç gibi farklı bir ses tonuyla, farklı bir yerden konuşarak devam ediyor ama verdiği hiçbir sözü de tutmuyor. Ne zamana kadar? Ermenek faciasına kadar. Ermenek faciasında bir tepenin üstünden Ermenek’teki madenin girişine buğulu gözlerle bakarken diyor ki: “Kardeşim bir tane madeni kapatıyorsun 50 kişi geliyor, araya giriyor bunun açılması için.” Sayıyor, valisinden milletvekiline, Soma Komisyonu Başkanına kadar. Ve “Bunun değişmesi lazım, böyle olmaz, bu şartlar altında kimsenin gözünün yaşına bakmamak lazım, insan hayatı önemli.” diyor. Şimdi, onun üstünden zaman geçiyor, Plan ve Bütçe Komisyonuna geldiğinde bir bakıyorsunuz Sayın Bakan bu fikirlerinden vazgeçmiş -bundan yirmi gün önceki konuşması için söylüyorum- hatta “Ya, bu 50 kişinin AKP’li olduğu gibi bir imaj oldu, sözlerim çarpıtıldı.” falan diyor. Zaten keşke o 50 kişinin hepsi AKP’li olsa o zaman mesele siyasi bir mesele olur ama sistemsel bir sorun var. Sistemsel bir soruna siyasi çözümler üretemezsiniz ama ortaya koyacağınız her türlü yaklaşım, çözüm, öneri, kanun teklifi, kanun tasarısı da siyasetin bizatihi ilgi alanı içindedir, siyaset üstü ele almak, partiler üstü ele almak başka bir şeydir ama sizin dünyaya nasıl baktığınızla çok ilgili bir durumla karşı karşıyayız. Ama, faciadan sonra emekten yana, emekçiden yana, ezilenden yana bakıp da sonra aslına rücu etme meselesi, aslında mevcut siyasi iktidarın durduğu, güç aldığı yer ve hizmet ettiği yer, hayatını kolaylaştırdığı grup arasındaki makas meselesinden kaynaklanıyor. O makas facia günlerinde toplumsal vicdan, ortak, bütünleşik, eleştirel söylem ve biraz da bu dünya işlerine değil de gerçekten insana insan olarak değer verme noktasına geldiğinde -Çalışma Bakanısın tabii- onu oraya doğru çekiyor. Ama, AKP öyle değil, AKP oyu yaygın kitlelerden alıyor ama yaygın kitleleri memnun edecek, işçi sınıfını memnun edecek, sömürülenleri memnun edecek işler yapmak yerine başka şeyler yaparak, başkalarını memnun ederek, başkalarıyla istişare ederek buralara geliyor.

Ben burada bir tane işveren temsilcisinin gelip de “Ya, bu, bizlerle istişare edilmedi!” diye şu masaya vurduğunu görmedim. İstisnası Plan Bütçe Komisyonunda TİSK’in değerli avukatının küçük bir eleştirisiydi “Bundan bizim haberimiz yok.” dedi, bayağı da sitem etti zaten ara verdiler, görüşünü aldılar.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – “Bize sormadan nasıl yaparsınız? dediler.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama bir tane de şey duymadım şu masaların etrafına gelip yani düşünün Türk Tabipleri Birliği bugün davet edilebildi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 32

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çağırılmışlar, geçen STK’lar bir ilan verdiler ya.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Platformlar.

Şimdi, bir kere bir meslek örgütü, bir sendika, bir işçi temsilcisi gelip de “Arkadaşlar, biz bu işleri müzakere ettik, ortak akılla bir yere geldik, tasarıların şuralarına katılıyorum ama buralarından farklı düşünüyorum.” noktasında gelmiyor. O zaman bu işleri birileri bir yerlerde konuşuyor, hazırlıyor, pişiriyor, buraya getiriyor. Sabahki konuşmalardan tepki yasası eleştirisine TİSK’in değerli temsilcisinin katılıyorum, hakikaten biraz böyle dalgalı, rüzgârlı bir denizde, böyle sürekli revizyon yasaları yapmak falan bu özellikle 24’üncü dönemin en büyük zaaflarından bir tanesi. Hatta şöyle ki Süleyman Çelebi o konuda bir çalışma yapsa bence hepimiz için çok öğretici olur, iş sağlığı, iş güvenliğiyle ilgili muhalefet neler söylemiş, iktidar hangi gerekçelerle reddetmiş, sonraki revizyonda onlar ne getirmiş, biz geliştirici neler söylemişiz, inanın aramızda sadece şöyle bir fark var: Biz neyi eleştirdiysek, o gün şiddetle karşı çıkıyorsunuz, kuvvetli argümanlarınız var ama maalesef ölümler, facialar, yaşananlar, pişmanlıklar hep muhalefetin ve sayısal olarak büyük bir kitleyi temsil eden ama siyasal ağırlık olarak Hükûmette temsilcileri bulunmayan geniş kitlelerin, emek cephesinin uyarıları hep facialardan sonra haklı çıkıyor, ondan sonra bir revizyon yasasıyla karşımıza geliyorsunuz.

Şimdi, Soma’da dünya kadar söz verildi, tek tek hepsini saymayacağım ama üç ana kategoride irdelenecek olursak Soma’da kayıpların ailelerine verilen sözler nispeten tutuldu, eksiklikleri var, isyan ediyorlar, bir sürü örnek verebilirim ama nispeten tutuldu. Mevcut çalışanlara verilen sözler kısmen tutuldu ama esas tutulmayan söz, en başta ne demiştik; madenler güvenli olana kadar iş, işçi sağlığı, iş güvenliğiyle ilgili bütün tedbirler alınana kadar, hatta Recai Berber dedi ki: “Biz gerekirse gireceğiz milletvekilleri olarak madene, burası güvenlidir diyeceğiz sonra evlatlarımızı sokacağız.” İş güvenliğiyle ilgili, işçi sağlığıyla ilgili verilen sözlerin hiçbir tanesi tutulmadı, bunlar tartışılmadı da. Ne oldu sonra? Ermenek oldu, Ermenek olunca tekrar yeni bir tartışma başladı. Şimdi elimizdeki yasanın kamuoyundaki algılanışı yani bu torbanın ne kadar gün süreceği, bundan birkaç ay sonra ne şekilde biteceği, belki 250 maddelik bir torbaya dönüşeceği falan filan doğru ama bu kanunu kamuoyuna nasıl servis ediyoruz? Bir önceki Soma kanunuydu, bu da Ermenek’e Soma’daki hakların verilmesi ve ayrıca Sayın Başbakan Davutoğlu’nun verdiği sözlerle yeni, daha güvenli bir iş güvenliği yasası yapmayla ilgili bir kanun diye sevk ediyoruz, göreceğiz bakalım nereye gidecek.

Peki, Soma’yla Ermenek arasında -dün söyledim ama dünkü katılımı bir de alt komisyon bir karar verecek- 42 tane daha madenci öldü. Soma’dan sonra 60 tane madencimiz öldü. “Soma’da verilen sözleri Ermenek’e vereceğiz.” demek aradaki 42 kişiye bu sözleri vermemek demek, bana Soma’da İmbat Madencilikte Haziran ayında oğlunu kaybeden bir anne karşına çıktı -iktidar-muhalefet ayırmaz madencinin annesi, milletvekili değil misin yapıyor yakana- dedi ki: “Benim oğlum maden kazasında öldü, komşumun oğlu da maden kazasında öldü, onlara bunları bunları verdiniz bize nasıl veremiyorsunuz?” Bunun bir izahı yok, bunun bir tane izahı var, bunun şöyle bir şeyi var.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Toplu ölün.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İşçi sınıfı, bu ölenler kendi sınıflarına şunu söylüyorlar, yaşayan kardeşlerine: “Ey sınıfım, eğer bir hak elde edecekse bunu omuz omuza ve birbirinden ayrılmadan talep etmelisin, gerekirse ölümler bile.” Bundan işçi sınıfının çıkaracağı bir ders var ama böyle bir siyaset olmaz, şöyle bakamazsınız bu meseleye: Ben diyeceğim ki Somalı madenciye veya ölen bir madencinin kızına, oğluna, annesine, babasına: Senin oğlun ölmekte geç kaldı anneciğim. Böyle bir laf var mı veya evladım, senin baban erken ölmüş o yüzden bu hakları almadı. Soma’dan, Soma’dakilerle beraber ya da Ermenek’tekilerle beraber öleydi veya Soma’dan önce ölmeyeydi Zonguldak’ta, devletimiz sana şefkatli elini uzatacak. Şimdi, karşı karşıya kaldığımız durum şudur, şunu çok net bilelim. Eskiden böyle iptidai şartlarda çocuklar sünnet edilirken fevkalade yanlış bir iş olarak ağlamasın diye ağzına lokum tıkarlardı.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Bu işin uzmanıyla konuşuyorsun.

BAŞKAN – Evet, doğru söylüyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ağzına lokum tıkarlardı. Sıcacık bir oda, 50 tane erkek, kolundan bacağından tutulmuş çocuk, tam bağırarak çocuk ağzına güllü lokum. Bizim bu yaptığımız işin 301 Soma kaybı ya da 18 Ermenek’teki kaybın anasının ya da çocuklarının hüngür hüngür ağlarken açtıkları ağzına para tıkmaktan bir farkı yok. Eğer ki siz, bu yaptığınız işi samimiyetle yapıyorsanız, AKP Hükûmeti samimiyetini gösterecekse önce masaya şunu koyacak: “Biz öyle bir şey yapacağız ki bundan önce ölenleri de kapsayacak, bundan sonra olabilecek kazalardakileri de kapsayacak.” Bunu yapmazsanız çok ciddi bir samimiyet testinden ilk başta kalmış olur. Birisi söz alsın desin ki: “Arkadaş, Soma’yla Ermenek arasındaki 42 kişiye veya Zonguldak’ta ölenlere veya Afşin Elbistan’da hâlâ “Bana kemiklerini verin evladımın.” diyen anneye Soma’daki hakları vermememizin gerekçesi şudur.” Eğer makul bir gerekçe varsa ondan sonrasını konuşmayalım. Bunu fevkalade önemsiyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Belki bir dahaki seçime inşallah.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 33

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, buradan önemseydiğim bir diğer şey, dün bahsettim, Soma Komisyonu herhangi bir komisyon değil, 4 partinin uzlaşısıyla kurulmuş, devletin parasını harcamış, yurt içinde birçok gezi yapmış...

BAŞKAN – Tüm komisyonlar öyle aslında, değil mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama yani tam bir uzlaşıyla kuruldu, daha doğrusu biz önce “Soma komisyonu kuralım.” dedik faciadan önce, ben 29 Mayıs’ta o konuşmayı yaptım, iktidar partisi milletvekilinin elinde bir bilgi notu vardı, Enerji Tabii Kaynaklar Bakanlığı bürokrasisi tarafından hazırlanmış. Neden diyorum bir bilgi notu vardı? Öyle cümleler kurdu ki, Soma’da biraz önce Sayın Maden Mühendisleri Odası önceki dönem başkanımızın ifade ettiği, Sayın Torun’un ifade ettiği, Bakanın iftar sonrası yaptığı madencilere konuşmayla aynı cümle var, diyor ki: “Burası dünyanın sayılı Türkiye’nin en güvenli madeni.” 29 Mayıs günü iktidar partisinin kürsüdeki temsilcisi de onu söylüyor ve aynı...

BAŞKAN – Sayın Özel, Titanik de aynıydı ama battı yani onu eleştirmek çok yanlış ya.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başka bir şey anlatıyorum.

BAŞKAN – Peki.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, bunu sizin uyarınız üzerine anlatıyorum.

BAŞKAN – Tamam.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dediniz ya “Bütün komisyonlar öyle.” Şimdi, oradaki iktidar partisinin milletvekiline Enerji Tabii Kaynaklar Bakanlığının yolladığı bilgi notu bizim karşımıza üçüncü bir yerde daha çıktı, bundan önceki Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül’ü Soma Komisyonu olarak ziyaret ettik, adam dedi ki: “Enerji Tabii Kaynaklar Bakanlığından bana facia gecesi bir not ulaştırıldı, o notta şey yazıyordu...” dedi. Hepimiz içimizden tekrar ettik, hep aynı şeyler çıkıyor ya, Enerji Tabii Kaynakların notu standart: “Burası dünyanın sayılı Türkiye’nin en güvenli madenidir.” demişler Abdullah Gül’e. O da Soma Komisyonuna şöyle dedi: “Arkadaşlar, en güvenlisi böyle ise Türkiye’deki 49 bin madencinin hayatından endişe ederim, bir şey yapın lütfen.” Biz bir şey yaptık, Soma Komisyonu briket gibi bir rapor yazdı, yeterli görmedik, Cumhuriyet Halk Partisi olarak tuğla kadar bir muhalefet şerhi yazdık ama o briket kadar raporun önemli bir kısmında ortaklaştık biz 4 parti. O ortaklaştığımız hiçbir şey Hükûmet tarafından şu anda buraya sevk edilen kanun tasarisının içine konmamış. Ben şimdi onunla ilgili dün Sayın Bakan sordu, ben onunla ilgili bilgiler vereceğim hatta isteyenlere bunu yazılı olarak da vereceğim ama öyle her fırsatta “millî irade, Meclise saygı” falan diyorsanız Soma Komisyonu dediğiniz şey millî iradenin ta kendisidir, daniskasıdır. 4 partinin oy birliğiyle kurulmuştur, öyle yüzde 48 oyla Parlamentonun yüzde 70’ine sahip olup parmak çoğunluğuyla da geçmemiştir, 4 partinin birlikte oluşturdukları bir şeydir. Orada ortaklaşılan önerileri bu bakanlıklar ciddiye almıyorlarsa o zaman hiç biz araştırma komisyonu falan bundan sonra kurmayalım.

Şimdi, millî irade ve vesayet demişken bunun içinde olmasaydı konunun vesayete falan gelmesi mümkün değil ama önce geçen sene Gezi olayları sırasında Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin göstermiş olduğu demokratik hak ve tavır yüzünden.

Bir gece yarısı Şehircilik Bakanlığıyla ilgili bir kanuna bir madde eklenerek TMMOB’a Bakanlığın vesayeti getirildi. O sırada Sayın Bayraktar’a eski bir meslek örgütü temsilcisi olarak açtığımız usul tartışmasında üç dakikalık sürede şunu anlatmıştık, kendisine dedim ki: “Kamu kurumu niteliğinde meslek örgütü bütün dünyada vardır.” Önemini de çok uzun uzun anlatırız. Bu salon bunun anlatılması için en gereksiz yer. Çünkü kamu kurumu niteliğinde birçok meslek örgütünün temsilcileri var. Hem içimizden pek çok kişi oralardan geliyor ya da hâlihazırda üyesiyiz oraların. Bu meslek örgütlerinden demokrasi geliştikçe sivil toplum refleksi göstermesi beklenir. Bu meslek örgütleri ve sivil toplum örgütleri, demokratik kitle örgütleri iktidarın kimde olduğundan bağımsız olarak muhalif örgütlerdir. İktidarın yaptıklarını anlatacağı ve bunların övüleceği yeteri kadar alan vardır. Meslek örgütü alanı, sivil toplum alanı iktidarın övüleceği, yaptıklarının peşinden destek açıklanacağı bir alan değildir. İktidar sağdan sola geçer, TMMOB sol partiye de muhalefet eder. Zaten orada sizin turnusol kağıdınız yani kendi iç demokrasiniz ve kendi üyenize karşı sorumluluğunuz orada ölçülür. TMMOB ve Türkiye’deki diğer meslek örgütleri, Türk Tabipleri Birliği, Diş Hekimleri Birliği, Eczacılar Birliği ve kamu kurumu niteliğinde pek çok meslek örgütü bu sınavdan on yıllardır alınlarının ağıyla geçmişlerdir. Bir ülkenin demokrasisi bunların eleştirilerine ne kadar tahammül ettiğiniz, hatta yararlanıp, değerlendirip ona uygun davrandığınızla ölçülür. İktidar eğer bundan rahatsız oluyorsa o iktidar otoriterleşen bir yoldadır ve her geçen gün ülkeyi demokrasiden biraz daha uzaklaştırır. Eğer iktidar bunları susturmaya, hele hele yetkilerini elinden almaya, -biraz önce Sayın meslek odası temsilcisinin söylediği gibi- üyesiyle yapı arasındaki bağı ortadan kaldırmaya yönelik işler yapıyorsa bu o iktidar açısından...

Meslek örgütleri bunu atlatır. Bugüne kadar sayısız darbe atlattılar. 12 Eylül bu meslek örgütlerini yok edemedi, hiçbir iktidar da yok edemeyecek çünkü başka bir kültürden geliyorlar. Bu meslek örgütleri devlet kültüründen, devlet geleneğinden gelmiyorlar, tam, pür bir demokrasi kültüründen ve geleneğinden geliyorlar. Bu yüzden de darbeler gelir geçer, bu sendikalara da meslek örgütlerine de diğer gerçek anlamdaki sivil toplum örgütlerine de bir şey yapamazsınız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 34

Geriletebilirsiniz, zarar verebilirsiniz, üyelerine acı çektirebilirsiniz, üyeleri üzerinden onların hakkını yiyebilirsiniz ama onları yok edemezsiniz. Ama siz onlara karşı takındığınız tutum ve tavırla siyaset tarihinde karnenizde bir not alırsınız, o not sizi, eğer sürerse siyasi takipçilerinizi, sürmezse evlatlarınızın peşini bırakmaz. Bunu çok net olarak bilmesi lazım iktidar partilerinin. Bunu bugünkü AKP iktidarından bağımsız, genel olarak söylüyorum ama bu konuda en sıkıntılı iktidarın da cumhuriyet tarihi boyunca da AKP iktidarı olduğunun da altını çizmek isterim.

O gün Sayın Bayraktar bu sözlerle karşılık “Neyse, müzakere edelim falan.” deyip arkamızı dönünce “Devam, devam.” deyince ona demiştim ki: “Bak, bu yaptığın iş genel olarak bizim terminolojimizde kekliklik olarak değerlendirilir. Keklik kendi sınıfına ihanet eden tek varlıktır. Bunun bedelini hiç ummadığın anda ödersin.” Başına gelenler ortada. Ha, adalet bu kadar hızlı her zaman tecelli ediyor mu? Her zaman etmiyor. Ama bugün şimdi bu kanunun içine bu sefer bütün meslek örgütlerinin çıkaracakları yönetmelikleri Resmî Gazete’de yayımlanmadan önce Başbakanlık tarafından incelenip Hükümet programına uygunluk açısından denetlendikten sonra yayımlanıp yayımlanmama kararını önerebiliyor olmak demokrasi açısından bırakın, vicdan açısından, içinde bulunduğumuz bu yüce makamın saygınlığı açısından inanılmaz tartışmalı bir şey. İngilizceye tercümesi yok bunun, bunu yapamazsınız İngilizceye.

BAŞKAN – Gerek yok İngilizceye.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunu İngilizceye çevirirsiniz, bunu bir İngiliz anlamaz; bunu Almancaya çevirirsiniz, bir Alman anlamaz; Fransızcaya çevirirsiniz bir Fransız anlamaz. Hiçbir meslek örgütü kendi iç işleyişine yönelik olarak çıkaracağı yönetmelikleri Resmî Gazete’de yayımlatmadan önce Hükümet programına... Biraz önce söylediğim konuya bir kez daha dikkat çekiyorum, kuruluş amaçları gereği muhalif örgütlerdir zaten. Senin Hükümet programıyla bağdaşık örgüt olsa o örgüte ihtiyaç yok. O, sana karşı da bir şey söyleyecek.

BAŞKAN – Muhalifse nasıl kabul edecek bunun sözlerini?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Asla ve asla bir meslek örgütü üzerinde yapamazsınız. Yaptığınız iş maddi, idari ve siyasi vesayettir. Şimdi, tutacaksınız geleceksiniz, küçük bir kısmı doğruluğu da yansıtabilir ama algısında, yansımasında... Yani gölgeniz mağduriyetinizin 30 katı olacak, devamlı askerî rejimlerden, ne bileyim işte, ülkeyi yöneten vesayet rejiminden şikâyet edeceksiniz, en son hiçbir şey bulamayacaksınız, döneceksiniz, kendi içinizde birçok haksızlıkla hukuksuzlukla işini alt işveren olarak verdiğiniz, taşere ettiğiniz, birileriyle kavga çıkarıp onların üzerinden bir mağduriyetle bir düşmanlık yaratıp yine bir vesayetten bahsedeceksiniz, sonra geleceksiniz, üyeliğin anayasal olarak zorunlu olduğu, kamu kurumu niteliğinde olan, bugüne kadar yaptıkları bütün işlerle bu ülkeye inanılmaz katkılar sağlamış ve içinde her siyasi görüşten insanın olduğu meslek örgütlerine bir vesayet getireceksiniz. Bunu da bu yasayla yapacaksınız. Bunu yapamazsınız, bunu size yaptırmayacağız. Bunu anlatacağız, bunu bütün dünyaya anlatacağız, bunu Türkiye’ye anlatacağız ama bunu yapamayacaksınız. Bunu yaparsanız, bu, Anayasa Mahkemesinden dönecek; bunu yaparsanız bu, kamu vicdanından dönecek. Bu yaptığınız iş bu masanın etrafında oturup -şahsınıza inanılmaz saygımız var- “Biz meslek örgütlerine istedikleri kadar söz vereceğiz...”

Aytuğ Hocam oradan bana diyor ki -biraz geç gelmiş- “Ya, bugün salonda bir şey var. Bu inanılmaz hoşgörü, sınırsız zaman tanıma ne oluyor?” Ne oluyor? Bunu yapacaksınız ya, şimdi vicdanlara su serpiyorsunuz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hazırlıyorlar bizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Diyeceksiniz ki: “Biz onları sınırsız...” Sakalı köpürtüyorsunuz. Tıraş edeceksiniz ya, biçeceksiniz ya onları kökünden, diyorsunuz ki: “İstedğiniz kadar konuşun.” Bunlar otururlar...

BAŞKAN – Özgür’e saygı duyuyorum. Sadece dinliyorum, saygım sonsuz, dinliyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz de sizi dinleyeceğiz Sayın Başkan.

...kimi iki yılda bir, kimi üç yılda bir, kimi dört yılda bir kendi örgütlerinde yaptıkları seçimlerle seçilmiş kurullarıyla toplanırlar, bir sürü alt kurulları vardır, yönetmeliklerini belirlerler, o yönetmeliklerini yayınlarlar ve bu şartlar altında onlar bu yönetmelikleriyle konuşurlar. Gelirler, burada fikirlerini söylerler. Onlara burada “Size istediğiniz kadar süre veriyoruz.” demekle demokrat olamazsınız. Onların kendi demokratik mekanizmalarıyla ürettikleri yönetmelikleri, edindikleri mal varlıkları veya maddi varlıklarını ve siyasi kararlarını vesayet altına almaya çalışıyorsanız....

Burada, hani, benim şahsen takdir ettiğim bir insansınız ve kasten siz şu anda orada oturuyorsunuz. Mesela Necdet Ünüvar’ı oraya oturtamayız. Dün de siz orada oturdunuz çünkü Necdet Ünüvar eninde sonunda bir şekilde patlayacak. Patlamayacak birini bulmuşlar. Oturdunuz. Bunu şeyde de bulmuşlardı, 4+4+4, Nabi Avcı. O beyaz pos sakalı, ortalamanın üzerinde demokrat bir AKP’li tavrı, herkese saygılı yaklaşımı falan. Ne yaptı sonra? İlk 7 maddeyi doksan altı saat görüştü, 19 maddeyi yedi dakikada tekme tokat çıkarttırdı.

Şimdi, bakın, “Biz size söz veriyoruz.” diyorsunuz ya, o sözü verip vermediğinizi burada, alt komisyon metni toplanırken bu idari, maddi ve siyasi vesayet maddesini buradan çıkarırsanız, metinden, o zaman üst Komisyonunda teşekküle başlarım. Aksi takdirde, bu konu bu kadar kısa özetlenecek bir konu değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 35

Şimdilik kesiyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi diğer birkaç maddeye değineyim. Madde değil de geneli üzerinde madde ilintili fikir belirtmeye devam edeyim.

BAŞKAN – Peki.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Verilen sözlerden, tutulmayan sözlerden biri, bu Komisyondan önemli bir beklenti, Uyar Madenciliktir. Siz Uyar Madenciligi Ermenek havzasındaki 18 kişilik kazayla tanıdınız. Biz Soma’da Uyar Madenciligi 24’üncü dönem milletvekilliğimiz boyunca yaşanmış olan 9 ölümlü kazadaki 11 maden şehidiyle tanıdık ve Uyar Madencilik, hileli bir iflas yaparak 23 Ekim 2013 günü yapmış olduğu son iş kazasından sonra aralık ayında Soma’daki varlığını bitirip 786 tane madenciye iki ila sekiz yıl arasındaki kıdem tazminatlarını ödemedi -iki gözü kör olmuş, iki ayağı kopmuş dinamit atışından dolayı ve bunlardan dolayı tazminat hak etmiş olan birçok kişiye, mesela bir tanesi Ali Kandemir’dir, iki gözü görmeyen kardeşimiz- haklarını vermeden ve Soma esnafını dolandırarak kaçtı. Söke’deki Uyar Madencilikle ilgili Çalışma Bakanı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı o işçilerin hepsine söz verdiler faciadan sonra, “Gerekirse alacaklarınızı biz ödeyeceğiz ve gideceğiz, onlardan tahsil edeceğiz.” dediler ama bunu yapmadılar. Şu anda Soma’da bu mağduriyet devam ediyor, aynı ara dönemde kaybettiğimiz işçilere haklarının verilmesi gibi bu da bu Meclisin ve bu Hükümetin önemli bir borcudur bu işçilere karşı.

Gelelim getirmiş olduğunuz yasaya. Bu teklifte, işçilerin derhâl fesih hakkı yani iş güvenliğini aksatmaları durumunda, geçmişte 2 kere uyarıdan daha sonra 2 kez yazılı olarak uyarıldıktan sonra tazminatları ödenerek çıkışı verilirken, birinci uyarı, ikincideki fesih hakkı belki de Türkiye’deki iş barışını ve çalışan işçilerin, işveren tarafından çok kısıtlı olarak kullanılması gereken 25’inci maddenin kapsamının içine sokularak çok önemli bir hak verilmesi beklenirken çok önemli bir hakkın geri alınması noktasındadır, bunun mutlaka geri çıkarılması lazım. Aldığı eğitime uygun yükümlülüğü yerine getirmemenin fesih hakkına girmesi, kendisine sağlanan koruyucu donanımı kullanmama ya da korumama... Ya düşünün, yüksekte düşme tehlikesinde olan bir işçi baret kafasına takmazsa suçlu, takarsa baret kırılacak yine suçlu; iki durumda da iş akdini feshediyorsunuz. Korumama ve kullanmama, böyle yükümlülükler inanılmaz derecede tehlikelidir. Bu üstündeki iş güvenliği araç, gerecini koruma gibi bir görev onu dolaplara saklattırır, dolaplara.

Mahkeme kararı ile ölümlü iş kazasına sebebiyet verenlerin mahkeme kararı ispatlandıktan sonra, daha doğrusu mahkeme kararıyla ispatlananların iki yıl kamu ihalesinden men meselesi bu yasa tasarısını hazırlayanların bizi tamamen yanlış anlamalarından kaynaklanıyor. Biz hep şunu söyledik, söylemeye devam edeceğiz: Soma AŞ’nin sahibi bir futbol maçını izlerken sahaya bir pet şişe atsa hakeme, bir daha ömrü boyunca futbol maçlarından belli bir süre boyunca men olacak, yasa öyle, sporda şiddetle mücadele. Bu arkadaşımız bir kamu ihalesine girse ve kamuyu 301 lira zarara uğratsa, 301 TL, kamu ihalelerinden belli bir süre men olacak, KİT Komisyonu üyemiz burada, tasdikliyor ama 301 tane civciv değil ki, civciv olsa yüreğimiz sızlar, 301 tane evladımız ölüyor, bu adam haziran ayının sonunda Amasya’da yeni bir enerji ihalesi alıyor. Biz dedik ki: “Bu olmaz.” Bu birilerini etkilemiş olacak, bir talimat verecekler “Bunu da koyun.” diye. Arkadaşlar bunu alırken ben kamu ihalesinden örnek verdim ya 301 TL diye, tutmuş buraya şöyle yazmış: “Eğer ölümlü iş kazasına sebebiyet verirsən kamu ihalelerinden iki yıl men edeceksin.” diyor. Arkadaş adam kamu ihalesine fesat karıştırırsa kamu ihalesinden men edersin, maden iş kolunda ölümlü kazaya sebebiyet veriyorsa madencilik faaliyetinden, inşaatla ölümlü kazaya sebebiyet veriyorsa inşaatla men edersin. Kamu ihalesinden men etmek sadece örnek olsun diye size söylenmiş bir söz, bunu bir tehdit enstrümanı olarak kullanamazsın, adamın hatalı olduğu iş kolundan men etmeniz gerekir. İlla “Kamudan da ihale almasın.” diyorsan, o zaman o iş kolundan ve tüm iş kollarındaki kamu ihalelerinden yazmanız lazım. Ayrıca, mahkeme kararını beklerseniz temyiz süreci de gündeme geleceği için bir yandan yeni ihaleler almaya, işçiler öldürmeye, bir yandan da faaliyet göstermeye devam edecek. Şöyle bir örnek verelim: Buradan Soma AŞ’nin bir hava yolu şirketi olduğunu düşünün. 13’ünde yaptığı son seferde 301 yolcusuyla okyanusa saplandı, şimdi yeniden uçuş izni istiyor kuleden. Aynı model uçak, aynı eğitim düzeyinde personel, her şey aynı. Sayın milletvekilleri, sayın bürokratlar, sayın bakanlar; bu uçağa çocuklarınızı, yakınlarınızı bindirir misiniz? O yüzden, bu Soma AŞ aynı kurum kültürü, aynı iş güvenliği anlayışı, bütün aynı yaklaşımlarla ve aynı denetim mekanizmalarıyla yeniden havalandırılması için başka bir şey yazın oraya. Yaptığımız iş başka bir şey, yanlış anlamışsınız.

Yükseköğretimde iş sağlığı ve iş güvenliği dersi, doğru, bunu çok dile getirdik, CHP olarak kanun tekliflerimiz var. Ama -bu konunun uzmanları cesaretimi affetsinler- Almanya bu konuda en üst düzeyde olan ülke, onların sistemine bir bakın. Diyor ki: Okul öncesi eğitimde iş kazalarına karşı çocukları bilinçlendirmeye başlayarak bu iş başlar, ortaokul ve lisede iş kazalarına yönelik olarak, bunun için de trafik güvenliği, osu busu, işte emniyet kemeri takma alışkanlığı falan, sonra iş kazaları ve yükseköğretimde spesifik, kendi yetiştirdiği, mühendislikteyse o meslek alanına yönelik... Üniversitede yapmak yasak savmaktır, Sayın Davutoğlu yanlış anlamış. Bunu okul öncesinden itibaren çocukların ev kazalarına karşı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 36

bilinçlendirilmesiyle başlayacak derslerle başlatın, eğitim hayatları boyunca sürsün, yükseköğretimde dediğiniz noktaya varsın, yoksa yükseköğretimde bu işi yapmak mantıklı değil, doğru değil, yeterli değil.

Sonlara doğru gelirken bunlardan önemli bir sıkıntı, Soma Komisyonunun neler söylediğine şöyle çok kısaca değineceğim. “Soma’da bir kara delik oluştu.” dedik, “Sermaye, siyaset, sendikanın oluşturduğu kara delik evlatlarımızı yuttu.” dedik. Haydar Akar’ın biraz önce söylediği “sarı sendika” tanımlaması kaza öncesi Türkiye Maden İşleri Sendikasının Soma temsilciliği için yapılmış doğru bir tanımlamadır, yapmadıysa ben üstüme alarak yapıyorum, bunu her yerde de yaptım. 3 tane şube kurulacak yere tek şube kurmak, patronların istediği “Başkan dursun, geri kalan 4 yöneticinin 2’sini İmbat, 2’sini Soma AŞ belirleyecek.” demek, kapalı zarfın içinde verilen oyları maden çıkışında dağıtıp İmbat’ı ve Soma AŞ’yi orada zarfa attırmak, bu yapılan işlerin sonucunda aşağıda iş güvenliğiyle ilgili hiçbir şey yapmamak, bir sürü şey çıktı. Bunların hepsi o döneme ait ve o sendikanın o şubesinin altından kalkamayacağı işler. Peki, bu böyle diye sendikaları mı kötüleyeceğiz? Hayır, en doğru sendikayı... Bu sisteme sendika yöneticilerini mahkûm eden sistemi eleştireceğiz. Türkiye Maden İşleri Sendikasının sıkıntısı demokratik bir örgütken öz eleştiri verme erdemini göstermemiş olmasıdır. Çıkacak, diyecek ki: “Biz Soma’da yanlış yaptık.” Ben de biliyorum sizin Yatağan’daki örgütlenmenizin Soma’daki örgütlenmenize göre daha demokratik, daha olması gereken bir şey gibi olduğunu. Çıkmı şunu söyleyin: “Soma’daki örgütlenmemiz kötü bir sarı sendika örneğiydi ama başka yerlerde doğru yapanlar var.” Ayakta sizi alkışlarız. Bunun dışında, mahkeme kararıyla görevden almalara genel merkez eliyle yaptığınız itirazlar dahi kendi tezinizi çürütüyor ve sürekli tekrar geriye gelmek, tekrar o yetkiyi almaya çalışmak falan, falan, falan işin bu tarafı.

Onun dışında, elbette ki en kötü sendika sendikasızlıktan iyidir ama bu hep en kötü sendikayla yönetilmemiz gerektiğini doğuramaz ki. O yüzden de demokratik örgütlerin en muhtaç olduğu ve bizim tarafımızdan en hızlı kabul görececek şey, hızlı bir öz eleştiri mekanizmasını ve kendi iç disiplin mekanizmasını işletiyor olmaktır. Bize seneye yapacağınız seçimlerdeki sandığı göstermeyin, onu yapanlar var aramızda. Sandık sadece siyasi meşruiyet kazandırır, hukuki sorumlulukları ve öz eleştiri verilmesi gereken konulardaki öz eleştiri yükümlülüğünü ertelemeyiz ya da öne çekmeyiz ve gereken yeter şart sizin oradaki iç disiplin mekanizmanızı çalıştırıp çalıştırmadığınızla ilgilidir.

Soma’da verilen sözlerden bir tanesi, Türkiye Golf Federasyonu Soma’ya golf sahası inşa ediyor arkadaşlar, golf sahası. Devlet arazi tahsis ediyor, golf sahası inşa ediyorlar. Soma’da yanık ünitesine ihtiyacımız var, Soma’da yanık hastanesine ihtiyacımız var, bu havzada, yangınlı madenlerin olduğu bir yerde biz her gece, on gecede bir, bir yanıklı maden kazasından sonra uğraşıyoruz. Soma Devlet Hastanesinin yanık ünitesine ihtiyaç var. Manisa’da da yok ama yapılacağı söyleniyordu. Eğer Türkiye Golf Federasyonu gerçekten bir katkı sağlayacaksa Soma’ya golf sahası değil, o parayla bir tane yanık ünitesi yapsın, bunu koordine etsin iktidar partisinin şeyi. Gidip de Yırca’da ağaçları kesenlerle birlikte günah çıkarma ayinlerine katılmak yerine bu tip işleri koordine edin.

Bunun dışında, Soma Komisyonunun önerilerinin hızla buraya dercedilmesi gerektiğini düşünüyoruz. En önemli aksaklık, en önemli kusur Maden Yasası’yla bu yasanın ayrı ayrı komisyonlarda ayrı ayrı zamanlarda tartışılıyor oluşudur. İkisinin birbirinden ayrılmaz parçaları var. Hiç değilse, bir komisyonda, ki bu komisyon onun için son derece müsaittir, İç Tüzük’ümüz de buna uygundur, 2 bakanlık da gelinir burada temsil edilebilir ve birbirini tamamlayacak, birbirinin eksikliklerini giderecek ve denetimden kimsenin kaçamayacağı şekilde bu işi götürmemiz lazım. Nedir o denetim? Hükümetin verdiği sözler, Soma Komisyonunun yazdıkları, Devlet Denetleme Kurulunun Cumhurbaşkanlığı tarafından yazdığı rapor, bunları önümüze alacağız, bu sözler, bu gereklilikler yerine geliyor mu diye bir elden kontrol edeceğiz. Öbür türlü, burası Maden Kanunu’na atacak topu, Maden Kanunu buraya atacak topu, araya seçim girecek ve bir şey geriye kalmayacak. Bu, bizim açımızdan son derece önemli. Mevcut düzende iş güvenliği uzmanlarının ve iş yeri hekimlerinin mesleki olarak örgütlenmeleri için gerekli yasal düzenlemenin yapılmasını önermiş Soma Komisyonu.

Türk Tabipleri Birliği bütün iş yeri hekimleri için meslek örgütüdür. Siz bir iş yeri hekiminin bir tabip odasına kaydının zorunlu olmasını istemiyorsanız en büyük güvenlik açığını orada veriyorsunuz demektir. Maden mühendisleri odasına, TMMOB’a, Türk Tabipleri Birliğine ve ilgili diğer meslek odalarına, bu Komisyon ilgili maddelerde mutlaka yetki tanımlamaları yapmalı, denetime ortak etmeli ve onların üyesi olmayan kişilerin bu alanlarda çalışmasına kesinlikle izin vermemelidir. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bir ulusal iş güvenliği kurulu kurulmasını, bunun bağımsız meslek odalarından, akademiden ve kamudan beslenen ama özerk yapıda bir kurul olarak ulusal iş güvenliği kurulunun derhâl kurulması gerektiğini öneriyoruz, bununla ilgili tekliflerimiz olacak.

Bir uygulama maden ocağının olmaması Türkiye’nin en büyük eksikliğidir. Bütün dünyada üç ay gibi teorik eğitimlerden sonra madencilik yapılmaktadır. Uygulama maden ocakları, maden mühendisleri, maden teknikerleri ve maden işçileri açısından gerçek bir maden görülerek çalışılan bir ocaktır bu. Şu anda Soma’da 2.800 işsiz madenci var, 600’ünün işe gireceği, 2.200’ünün işsiz kalacağı öngörülüyor. Soma’da, aynı TTNET’in İnternet sloganında olduğu kendi gibi kendi malımıza ricacı oluyoruz burada. Bütün madenler devletindir ve TKİ’nin aslında orada. TKİ kendisine bir ruhsat alanı tahsis

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 37

etsin. TKİ otuz yıl boyunca kazasız işlettiği Soma'daki madenler gibi –tek ölümlü kaza- oraya bir tane örnek maden ocağı yapsın. Açıcağı örnek maden ocağı geçen hafta... ILO 176'yı bir yıl içinde mevzuatımıza uyumlaştıracamız; oradaki bütün standartları, meslek odalarının bütün önerilerini, Soma Komisyonunun önerilerini ve tüm tenkitleri göz önüne alarak örnek bir uygulama maden ocağı açılsın. O maden ocağında işsiz kalan 2.700 tane kardeşimiz çalışsın, öbürlerine “şehit” diyorsanız, bu kardeşlerimiz de bu kazanın gazileridir, onlara da sahip çıkmak zorundayız. Onları apaçık da ortada bırakamayız, bu konuda verilmiş devlet sözü vardır. Devrin Başbakanının, şimdiki Cumhurbaşkanının o işçilere verilmiş çok net sözleri vardır. Bu uygulama maden ocağı fevkalade önemlidir.

Bunun yanında, redevans sözleşmeleri ve taşeron uygulamalarına ilişkin vermiş olduğunuz tüm sözlerin bu Komisyonunda takipçisi olacağız, önergelerimizle üzerine gideceğiz, aksinin uygulanması durumunda bunu teşhir edeceğiz.

Komisyonunun başladığı gibi, sizin yumuşak üslubunuzla... Ama bunların sonuçta çıkacak alt komisyon metnine sözle değil de –söz uçar yazı kalır- yazıyla da dercedildiği ve özellikle de 21'inci yüzyılın en büyük vesayet girişimi olan meslek örgütlerine karşı maddenin de derhâl metinden çıkartıldığı bir şekilde çalışmalarımızı sürdüreceğimizi umuyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Özel.

Tabii, şahsım adına söylemiş olduğunuz her şeyi ben bir ağabeyiniz saygıyla karşıladığımı ifade etmek istiyorum, ben de o açıdan size teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sağ olun.

BAŞKAN – Ama olmayan bakanın adına yalancılıkla suçlamanızı...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Yalancı” demedim, “aslına rücu ediyorum” dedim.

BAŞKAN – Yani şöyle dediniz, söylediklerini yalan diyor, farklı şekilde şey yapıyor... Hoş olmadığını belirtmek istiyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben bunu şeyde de söyledim, yüzüne karşı da söyledim, tam tutanak var, arkadan konuşmuyoruz.

BAŞKAN – Neyse ayrı olay. Orada o şekilde anlaşıldı, ben de öyle ifade etmek istiyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kesinlikle “yalancı” demedim, “aslına rücu ediyorum” dedim.

BAŞKAN – Peki, ben yanlış anlamış olayım orada da yine, o şekilde ifade edeyim.

Ama ayrıca şunu ifade etmek istiyorum: Yanık ünitesinin çok önemli olduğunu ifade ediyorum, bir an önce Manisa Devlet Hastanesine... Eğitim araştırma var mı?

MUZAFFER YURTTAŞ (Manisa) – Manisa Merkez Devlet Hastanesi...

BAŞKAN – Merkez Devlet Hastanesine bir an önce kurulması gerektiğine bir doktor olarak ben de katılıyorum size ama Türk Tabipler Birliğinin özellikle iş sağlığı hekimlerinin, iş yeri hekimlerinin üyeliğiyle ilgili burada onlara üye kazandıracağımız bir olay Komisyonun şeyi değil. Sadece şunu ifade edeyim: Türk Tabipler Birliğinin tabiplerin özlük haklarıyla ilgili çok daha fazla çalışmalarını ben öneriyorum burada, ona biraz daha farklı şeylerden değil ama... Tabiplerin gerçek anlamda haklarını koruyabilecek bir seviyede olmalarını özellikle Mustafa Güler'den rica ediyorum.

Arkadaşlar, çok teşekkür ederiz. Yalnız şunu ifade etmek istiyorum: Ben burada dünden beri bir Komisyon Başkanlığı yapıyorum. Hiçbir şekilde burada yumuşak bir tavır göstererek sizleri farklı yönlere çekmek gibi bir amacımız da yok, tam tersi benim yapımı biliyorsunuz, ben hepinizi seviyorum. Yani burada iki gündür beraberiz, herkes birbirine karşı saygılı, birbirine sevgiyle yaklaşıyor, ben de çok memnunum. Hepsinize teşekkür ediyorum bu açıdan da.

Yalnız, vereceğim zamanın, sürenin kesinlikle Nabi Bey'le karıştırılmamasını özellikle rica ediyorum, çünkü alakası yok yani. Benim tavrım bu, yapım bu, beni eskiden beri tanıyan arkadaşlarım da ifade ederler ama kesinlikle bir rol değil. Sadece sen bir rol yazdın, oynadığını ifade ediyorum, yanlış anlama ama.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Estağfurullah.

BAŞKAN - Çok teşekkür ediyorum.

Aytuğ Bey'e söz vereceğim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Daha sonra size söz vereceğim.

MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Benim mevcut eleştirimdir, pardon, özür diliyorum.

Özgür Bey'in konuşmasının üzerine 1-2 dakikanızı istiyorum.

BAŞKAN – Aytuğ Bey eğer müsaade ederseniz arkadaşımız konuşsun, ben size söz verdim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Neredensiniz siz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 38

MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Türkiye Maden İşçilerinden, Genel Başkan Yardımcısı Mahir Yiğit.

BAŞKAN – Başka şey olsa vermeyecek misin, ver de konuşsun arkadaş.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Madem sendikasıdır...

MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Yani birkaç şey...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Hangisi bu, sarı sendika dediğin mi?

BAŞKAN - Yoksa vermeyecek bak.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – O mu değil mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ak sendika mı sarı sendika mı?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kendileri değil, şubeleri.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Oradaki şube öyle.

MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Bakın, ben bir şey söylüyorum: Türkiye Maden İşçileri Sendikası siyasal partilerden daha demokratik seçim yapıyor, yasa ve tüzükleri siyasal partilerden daha demokratik. Biz şubelerimizin hiçbir seçimine müdahale etmiyoruz. Kendi şubemiz demokratik bir şekilde kararını alıyor, delegesini seçiyor, Genel Kuruluna gidiyor. 13 Mayıs asrın katliamına, asrın felaketine kadar oradaki şube siyasetçilerin ve mevcut bölge milletvekillerinin en gözdesiydi, Türkiye MADEN-İŞ'in de en gözdesiydi. Doğrudur, 13.500 tane üyemiz var orada. Ama 13.500 üyeyi bölmeye bizim tüzüğümüz gereği Genel Kurul kararı gerekiyor. Bizim son Genel Kurulumuzdaki üye sayımız 6.500, biz 13.500'ü bölebilmemiz için Genel Kurul kararıyla bölmek zorundayız. Biz orada ona rağmen kazadan sonra 3 tane şube açtık.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Nasıl yaptınız Genel Kurul...

MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Onu biz nasıl yaptık? Şu tür yaptık: Bir felaket var, ortada gerçekten idare edilemeyecek bir yapı var. Disiplin Kurulu kararıyla da Yönetim Kurulu üyelerini görevden aldık ama aldığımız doğru bir karar değildi. Niye doğru bir karar değil? Daha mazbatasını almamış Yönetim Kurulunu görevden alıyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Seçilmişleri de görevden alıyorsunuz.

MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Tabii, seçilmiş. Siz diyorsunuz ki: İşveren oy verdi. Ya, çok özür dilerim, şuradan oy pusulalarını alıyorsunuz, normal oy pusulasını. Beni perdenin arkasına gittiğim zaman birileri takip mi ediyor? Kamera kaydı mı var?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sizin dünyadan haberiniz yok, dünyadan haberiniz yok.

MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Bak, dünyadan haberimiz var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Siz Soma Komisyonunu bir dinleyin, tutanaklarını okuyun, işçiler ne anlattı.

BAŞKAN – Neyse ikili konuşmayalım Özgür Bey. Siz cevap verecekseniz ben size söz veririm, öyle verin cevabınızı.

MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – 50 sefer, 100 sefer dinleyeyim, işçiye 100 sefer özerklik verelim, bak, işçiye 100 sefer özerklik verelim. Gittik, 2 tane şube için müteşebbis heyetlerde seçim yaptık. Ya, seçimde bir şey fark etmiyor. Neyi değiştiriyorsun, biliyor musun? Oyu alıp gidiyor, yine aynı yere, nereye verecekse oraya veriyor. İstedğimiz kadar fark yaratalım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Demek ki iyi eğitememişsiniz.

MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Ya, eğitim nedir biliyor musun? 2.500-3.000 temsilci taşındık. 1.500'e yakın Soma'dan işçi taşındık eğitim seminerlerine.

BAŞKAN – İfade ettiyseniz teşekkür ediyorum.

MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Ben teşekkür ediyorum. Ben sarı olarak kabul etmiyorum. Önce şunu söylüyorum: Siyasal partiler kendi içlerinde tabanlarından ön seçimlerle getirebilsinler.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) - Bize söyleme onu ya, başkalarına söyle.

MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI MAHİR YİĞİT – Mücadelelerle atamaları yapsınlar, ondan sonra bize sarı derken herkesin kendine bakıp sararıp sararmamasını göürsünüz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım...

BAŞKAN – Evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii, şimdi, Sayın Başkan, böyle söylüyor. Soma Komisyonu tam tutanak altında çalıştı, sayısız yani 130-140 tane de işçi dinledi, tutanakları var, kendileri hemen ona erişebilirler. Tutanaklarda işçiler birbirlerine

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom. Giriş : Tarih : 7/1/2015 Stenograf : Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 39

söylüyorlar, “Arkadaşlar, biz elimize yer altından çıkarken verilen zarfları içini bile açmadan gidip de atmadık mı? İşverenin söylediği kişileri seçmedik mi?” diyorlar. Sıkıntı burada.

BAŞKAN - Özgür Bey, onu daha sonra şey yaparsanız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Öbür dilerim, şunu söyleyelim, kayda geçiyor.

Ayrıca, bir demokratik örgüt, bir sendika “Biz şubemizin işleyişine karışmıyoruz.” diyemez. Bir üst kurul şubelerindeki seçimin demokratik yapılmasının izlenmesinden de sorumludur. Orada işçiler kendilerine işverenin dayattığı kişileri seçiyorlarsa ve bu, seçimden on beş gün önce bütün Soma tarafından biliniyorsa sizin “Alt şubenizin işine karışmıyoruz.” demek yönetimdeki demokrasiyi değil, aşağıdaki faşizme göz yummanızı gösterir.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Eğer üst yönetim olarak o ayıba sahip çıkarsanız sizin üstünüze yapışır bu. Eleştirirseniz, öz eleştiri yaparsanız, disiplin işlemi yaparsanız, orada demokrasiyi egemen sağlarsanız size kimse sarı demez, başımızın üstünde yeriniz olur.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Aytuğ Bey, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öyle anlaşıyor ki sarı sendikaları bile artık rahmetle anacağız, hürmetle anacağız, ak sendikalar herhâlde giderek giderek çoğalacak, öyle görünüyor vaziyet, gidişat. Bir de herkesin kendi işine bakması lazım.

BAŞKAN – Aynen öyle.

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Siyaset kurumunun nasıl işleyeceği, nasıl işlediği herkes tarafından biliniyor. Elbette antidemokratik uygulamalar çoktur siyasi partilerde. Siyasi partilerdeki antidemokratik uygulamaların varlığını sendikalar ve sivil toplum örgütleri bir şekilde bizim yüzümüze vurmak durumundadırlar, vurmaya lütfen devam etsinler ama bu, onların da antidemokratik olacağı anlamına gelmez.

Allah kimseyi ahlakla terbiye etmesin. “Eğer benim istediğim adam çıkmaz ise hepinizin işine son veririm.” tehdidiyle bir seçim yaparsanız oradan ne çıkacağını hepimiz çok iyi biliriz. Bizler de kendi mesleklerimizin ötesinde siyasetle uğraşıyoruz. Siyasetçi demek biraz belki zor olur ama siyasetle uğraşıyoruz, insanla uğraşıyoruz ve açık, net bir şekilde insanlar bize nasıl zorlandıklarını, hangi seçim olursa olsun -sendika veya siyasi seçimlerde- nasıl zorlandıklarını, nasıl Kur’an’a el bastırıldıklarını, nasıl oyların fotoğrafının çekilip gönderildiğini tek tek anlatıyorlar ama bunların hepsi düzelecek, bunların hepsi inşallah demokratik bir Türkiye’de tarih olacak ama bunların hepsinin hesabı sorulacak. Kimse öyle “Ben yaptım, oldu.” diye hiçbir şekilde rahat olmasın.

Şimdi gelelim konumuza. Değerli arkadaşlar, siz ne dersiniz deyin, bir torba yasayla karşı karşıyayız. Bu, kanun yapma tekniğini bir kenara bırakın, böyle bir yasayı torbaya çevirmek tek kelimeyle ayıptır. Ha ama bu ayıplar artık vakayiyadiye hâline gelmiştir. Soma kanunu dediniz, Soma’da yaşamını yitiren, acı çeken insanlara “Bir nebze olsun rahatlatacağız sizi.” dediniz, öyle bir torba yaptınız ki 150’den fazla Soma’yla ilgisi olmayan maddeyi içine soktunuz. Şimdi kalkmışsınız “Bu yasa torba yasa değil.” diyorsunuz. Maalesef, muhalefet partilerinin önerilerini dikkate almayarak, çeşitli, katliam düzeyindeki ölümlü kazalara çanak tutarak âdeta suç işliyorsunuz.

Bu dönemde sadece, 24’üncü Dönemde size geldik, dedik ki: “Hekimler dövülüyor, şiddete uğruyor. Gelin, komisyon kuralım.” Kurmadınız. “Hayır, halk bizi, hekimleri çok seviyor.” dediniz. Ne zaman bir hekim öldürüldü, komisyon kurdunuz. Size dedik ki: “Doping kötü bir şeydir. Sporcularımız dopingden ölüyorlar. Ayıptır, aynı zamanda etik değildir, aynı zamanda sağlığa zararlıdır.” “Hayır, her şey mükemmel.” dediniz. Dopingden bir sporcumuz öldü, doping komisyonu kurdunuz. Aynı şeyi madenciler için söyledik, ölümlü kaza sonrası yaptınız. Bunlardan ders alalım hepimiz, birbirimizi dinleyelim. Komisyon kuruldu, karar alıyoruz, uygulamıyorsunuz. Biz niye toplanıyoruz burada ya, biz ne için toplanıyoruz burada? Yani, hepimizin vakti çok değerli. O nedenle, eğer yine konuşulanlar dikkate alınmayacak ise boşu boşuna konuşmanın bir anlamı yok.

Şimdi, son söyleyeceğimi başta söyleyeyim: Bu kanunu dikkatlice okuyup ilgili kuruluşlarla da çok ciddi tartıştıktan sonra ben bu kanunun satır aralarında şunu gördüm -yani, iyi maddeleri filan vardır, onlar tartışılır ama- bir: Siz bu kanunla iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarını çok kolay bir şekilde işten atmanın yolunu buldunuz. Onları baskılayarak, onlara “Sakin ha, işverenin aleyhine bir söz söyleme.” diyerek, işten atmaya zorlayarak, korkutarak onları sindirmeyi amaçladınız, bunu gördüm. Üstelik de sanki onları korumuş gibi yaparak -1’inci maddede- yaptınız, bunu gördüm.

İki: Satır aralarından şunu okudum ki işçiyi tazminatsız bir şekilde işten atmanın yolunu buldunuz hem de sanki onu koruyormuş gibi yaparak. Bakın, bu tipik bir AKP klasiğidir. Bir şeyi iyi yapıyormuş gibi, “Senin yararına yapıyorum.” dermiş gibi yapıp o kişiyi kendine mahkûm etmek, hatta yok etmek üzerine kurgulanmış bir düşünce tarzıdır bu. İşçiyi tazminatsız bir şekilde, baret takmadığı ya da herhangi bir şekilde korunmadığı için işten atmanın yolunu buldunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 40

Üç: Yine satır arasında, demokratik kitle örgütlerini, sivil toplum örgütlerini, odaları yok etmenin yolunu buldunuz. Burada Türk Tabipleri Birliğini de, TMMOB’u da yok etmenin yolunu buldunuz. Onların hem üye sayısını azaltmayı hem de onlara bilgi verilmesini engelliyorsunuz bu kanun içerisinde. Ne kadar farkındasınız bilmiyorum, AKP’li milletvekili arkadaşlarım ne kadar farkındalar bilmiyorum ama tek tek gösteririm.

Dört: Bu kanunla siz aynı zamanda seçim yatırımı yapıyorsunuz, satır arasında bunu okuyoruz. Urfa’nın Ceylanpınar ilçesi AKP’ye geçmeden önce bu sorun yok muydu da, on iki senedir çözmediniz de seçime giderken giderayak AKP’ye geçti diye Urfa Ceylanpınar’ı toparlıyorsunuz. Ben size toparlamayın demiyorum ama burada bir seçim yatırımı vardır.

Beş: Yine bu kanunda seçime giderken korku ve baskı imparatorluğunun son taşlarını döşüyorsunuz. Diyorsunuz ki: “Benim haberim olmadan benim Hükümet programına uymayan hiç kimse hiçbir genelge çıkaramaz.” Bunları söylüyorsunuz bu kanunda, gerisi boş laf. Vay efendim, Soma’daki hakları Ermenek’e verecekmışız. Verin, tabii vereceksiniz. Esas Zonguldak’ta ölenlere niye hak vermiyorsunuz, onu konuşalım. Esas Zonguldak dışındaki madenlerde de ölenlere niye hak vermiyorsunuz, onu konuşalım, yiğitseniz buyurun, onu konuşalım. Bunların tamamının boş olduğunu sizlere söylemek zorundayım arkadaşlar.

Şimdi, konuşmamın bundan sonraki kısmını ikiye böleceğim. Bir: Bize getirdiğiniz, önümüze koyduğunuz maddelerle ilgili genel fikirler. İki: Bu kanun ilk çıkarken adına “İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu” dediğiniz ve adını koyarken bile bilinçli tahribat yaptığınız bu kanunun eksik maddelerini de elimiz değmişken burada toparlayalım, düzeltelim.

Bu kanunun adı “işçi sağlığı ve güvenliği kanunu” olmak zorundadır. İşçinin sağlığını öncelerseniz o zaman adam gibi kanun çıkarmış oluruz, amaca yönelik kanun çıkarmış oluruz. Ama siz burada işçinin sağlığını değil, ben iş sağlığını öncelerim dersiniz o zaman gerçek niyetiniz ortaya çıkmış olur. İş yeri hekimine ve güvenlik uzmanımıza diyorsunuz ki acil durumlar dışında yakın dönemde ortaya çıkacak ve hayati önem arz eden durumları bildireceksin ve biz bu iş yerini kapatacağız ama onun dışında herhangi bir tehlike varsa bu kapatmayı gerektirmeyecek. Siz hekimsiniz Sayın Başkan, bilirsiniz, acil durumlarda elbette tamam. Peki, meslek hastalıklarına neden olacak olan durumlarda aynı yetkiyi neden iş yeri hekimine ve iş güvenliği uzmanına vermiyoruz? Burada çok büyük bir problem var. Çünkü, diyorsunuz ki siz, biz acil durumda toplu ölümleri önlemek istiyoruz ama daha sonra emekli olduktan sonra sürüne sürüne ölmeleri meslek hastalığından bizi ilgilendirmiyor, ben böyle okuyorum. Ben böyle okuyorum, değilse buyurun, söyleyin. Bir iş yerinde tozlu ortamda veya bir kot taşlamada her taraf toz, siz bu insanın meslek hastalığı, kronik akciğer hastası olacağını biliyorsunuz ve bu iş yerini kapatmıyorsunuz, tedbir de almıyorsunuz. O nedenle bu maddenin muhakkak gözden geçirilmesi lazım. Sonra diyorsunuz ki iş yeri hekimine, bak, sen bunu bildireceksin ama biz seni güvence altına alıyoruz, merak etme, kimse seni işten çıkaramayacak. Kim işten çıkaramayacak? İşten çıkaramayacak olan iş verenin diyorsunuz. Peki, kardeşim, siz, bizim bütün itirazlarımıza rağmen iş yeri hekimliğini taşeronlaştırmadınız mı? Şimdi, iş yeri hekimi elinde çantasıyla taşeronun emrinde o iş yeri senin, bu iş yeri benim gezmiyor mu? Geziyor. O iş yeri sahibi bu hekimi görevden çıkaramayacak, işten atamayacak, anladım; peki, taşeronla sözleşmesini feshederse ne olacak? Taşeron demeyecek mi ki: “Sayın hekim, sayın iş güvenliği uzmanı; senin yüzünden benim iş akdim feshedildi. Adam ol, buradan sen de ekmek yiyorsun, biz de ekmek yiyoruz; gel, bir gözünü kapat, hatta öbür gözünü de yarıya doğru indir, kulağının da birini kapat, öbürüne de birazcık pamuk koy; görme, duyma, işitme, hatta konuşma, yazma.” Bunun satır arasında ben bunu okuyorum Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım. Bu yüzden, bu samimi bir yasa değil.

BAŞKAN – Hekim olarak siz inanıyor musunuz Aytuğ Bey, bu dediğinize?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Başkanım, size bir şey anlatayım, bakın, sizi de yakından ilgilendiriyor, inanıp inanmayacağımı benim samimiyetime verin.

BAŞKAN – Samimi olduğunuza eminim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Seçim çalışmalarında ben insanlara şöyle diyordum: “Arkadaşlar, 2 paket makarnaya oyunuzu satmayın Allah aşkına. Oy namustur, oy şereftir; satmayın oyunuzu. Size makarna veriyorlarsa babalarının cebinden vermiyorlar, devletin parasıyla veriyorlar. Alın o makarnayı, afiyetle yeyin ama oyunuzu satmayın.” Bir vatandaş -belki bunu yüz kere söyledim- kahvede “Hocam, senin çocuğun var mı?” dedi. “Var.” dedim, “Hiç iki gün aç kaldı mı?” dedi, “Kalmadı.” dedim, “Sen beni anlamazsın. Bana değil beni bu duruma düşürenlerden git hesap sor.” dedi. Aynı şey iş yeri hekimi için geçerlidir. Siz hiç işsiz kalmadınız, sizin döneminiz, bizim dönemimiz hekimliğin iyi dönemleriydi, hekimler şu anda işsizlikle karşı karşıya, açlıkla karşı karşıya, iş yeri hekimliği yapmazsa aç kalacak. O nedenle ben iş yeri hekiminin...

BAŞKAN – Hekim ihtiyacımız son derece fazla Türkiye’de, antreparantez belirteyim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – İş yeri hekiminin tehlike içerisinde olduğunu, baskı altında olduğunu gözlerimle kendi arkadaşlarımdan gördüm. Burası her zaman somut delillerle konuşulacak yer değildir. Hepimiz bu ülkenin evladıyız, hepimiz kendi alanlarımızda iyiyiz. Ben size eğer bazı şeyleri gördüğümü burada aktarıyorsam bunu sizin samimiyetle dinlemeniz gerekir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom. Giriş : Tarih : 7/1/2015 Stenograf : Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 41

BAŞKAN – Kesinlikle.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Elbette bazen siyaset yaparız, elbette bazen polemiklere gireriz, elbette bazen seçmene mesaj göndeririz, selam sarkıtırız ama burada televizyon yok, basın yok...

BAŞKAN – Sayın Atıcı, ben size saygı duyuyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – İnanıyorum.

BAŞKAN – Söylediğiniz her şeyin de altına imzamı atarım ancak şunu ifade ettim: “O çizdiğiniz tablodaki bir gözü değil, hatta öbür gözünün yarısını da kapatan bir hekim olabileceğini düşünabiliyor musunuz?” dedim, sadece bunu ifade ettim.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ben de diyorum ki: Şu anda yok ama eğer bu yasa geçerse...

BAŞKAN – Teşekkür ederim, tamam.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – ...o hekimler gözlerini kapatmak mecburiyetinde kalacaklar yaşamlarını sürdürebilmek için. Gelin, siyaset kurumu olarak biz, hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarını bu dertten kurtaralım. Onlara diyelim ki: “Bak, sen bunu bildirdin diye ne taşeron ne de gerçek iş sahibi seni işten çıkaramaz; sen devletin kolları altındasın.”

BAŞKAN – Endişe etmeyin, hiçbir hekim sizin dediğiniz şekilde olmaz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ayrıca, iş yeri hekimine ve iş güvenliği uzmanına diyelim ki: Sizin maaşlarınızı iş yeri ödemesin. İş yeri bir havuza para koysun, sizin maaşınızı bu havuz ödesin. Gidin, istediğinizi söyleyin, sizi kimse işten çıkaramaz.” Bakın, samimiyet budur. Eğer ben maaşımı havuzdan alacağımı bilirsem giderim o iş yerini öyle bir denetlerim ki canını çıkarırım ama ben bilirsem ki bir şey söyleyince işten çıkarılacağım ve aç kalacağım bir kere daha düşünürüm. Bakın, onları suçlamıyorum, “Yaparlar.” demiyorum, bir kere daha düşünürüm, bir kere daha düşünürüm. O yüzden, gelin bu sıkıntıyı baştan çıkaralım.

Şimdi, “İşçiler kurala uysunlar.” elbette. Yani biz onları kendi güvenliğini sağlamak üzere de eğitelim ve bazı müeyyideler koyalım, buna bir itirazım yok. Elbette iş yeri sahibi güvenliği sağlamadığı için cezalandırılsın, iş yeri kapatılsın ama iş yerindeki insanlar, çalışanlar eğer güvenlik tedbirlerini bilerek, isteyerek uygulamıyorlarsa başka şey, bilgi eksikliğinden uygulamıyorlarsa başka şey. Bizim anlayacağımız, sizin anlayacağınız dilde anlatayım: Ameliyat yapıyorsunuz, hastaya riskleri anlatıyorsunuz, eskiden bir kâğıt imzalatırdık “Her şeyi kabul ediyorum.” Hatırlarsınız, hastaneye girşte “Bana yapılacak bütün müdahaleleri kabul ediyorum.” diye kâğıt imzalatırdık, ameliyat yapardık. Bir şey olurdu, hasta öldü, yaşardı, neyse, mahkemelere gittiğimiz zaman mahkeme bakardı, “Bunun, bu kâğıdın geçerliliği yok.” derdi ve bizi yargılardı. Biz daha sonra “aydınlatılmış onam” diye bir şey çıkardık ve hastayı karşımıza alıp ona uzun uzun anlatıp “Evet, anladım.” diye imzalatırdık. Burada da mutlaka işçiye aydınlatılmış onam tarzında bir eğitim verilmeli, ondan sonra bu eğitimin neticesinde “Ben bunu istemiyorum, reddediyorum bu güvenlik önlemini.” diyorsa tamam, o zaman işten çıkarın. Ama “Hayır, ben bunu kabul ettim, uygulayacağım.” diyorsa onu tazminatsız bir şekilde işten çıkarmaya hiç kimsenin hakkı yok arkadaşlar, onu net olarak size söyleyeyim.

Yine, bu kanunun içerisinde maalesef, utanarak okuduğum bir madde de asgari geçim indirimiyle ilgili olan maddedir. Bakın, orada yine Sayın Cumhurbaşkanının meydanlarda “3 çocuk, 3 çocuk” diye söylediğini getirmişsiniz yasamanın ta göbeğine koymuşsunuz ve 3’üncü çocuğa bir ayrıcalık tanımışsınız. İlk 2 çocuğa niye yüzde 7,5, 3’üncü çocuğa yüzde 10, sonrakine yüzde 5? Gizliden burada siz net mesajlar vererek Sayın Cumhurbaşkanına yaranmaya çalışıyorsunuz, bunu kim hazırladıysa. Bu, yanlıştır; bu, Parlamentonun saygınlığına gölge düşürür. Ne istiyorsanız yapın, hepsine 7,5 mu diyorsunuz, hepsine 5 mi diyorsunuz, niye 3’üncü çocuğa özellikle 10 diyorsunuz? Sayın Cumhurbaşkanı artık -turnak içinde- tarafsız olmalı, tarafsız olmalı. Kendisi olamıyor ise biz onun tarafsız olduğunu her vesileyle hatırlatmak mecburiyetindeyiz Parlamento olarak. Mecburuz Sayın Cumhurbaşkanının tarafsız olması gerektiğini söylemeye ve onun talimatlarının buraya yansımaları engellemeye. Onun için Parlamentonun bu onuruna leke getirecek bu maddenin derhâl düzeltilmesi lazım. Bunu da konuşmamız gerekecek.

Burada yine bir başka konu, bu kanun tasarısının içerisinde yine bir kadrolaşma var. Bilmiyorum kaç kişinin dikkatini çekti. Burada İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsünü, İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma, Geliştirme Enstitüsü hâline getiriyorsunuz. Tamam, iyi, araştırmaya, geliştirmeye kimsenin itirazı yok ama bunların ismini değiştirdiğiniz zaman bütün çalışanlarını başka yerlere gönderiyorsunuz. Sözüm ona aynı seviyede, aynı konumda ama sizi burada istemiyoruz diyorsunuz. Neden? Aynı maddenin (2)’nci fıkrasında diyorsunuz ki: “Laboratuvar için sadece isim değişir, herkes aynı yerinde kalır.” Ama dönüyorsunuz bir üstte diyorsunuz ki: “Sizler yallah, güle güle!” içinizden istediğimizi geri alırsız, istemediğimizi göndeririz. Bulamıyorsanız söyleyeyim, madde 17.

Bunları maddeler geldiğinde uzun uzun konuşacağız. Şimdiden söylüyorum ki ara verildiğinde, tekrar toplanma öncesinde değerli bürokratlarımız bunları gözden geçirsinler, siyasi iradenin dikkatine sunsunlar. Bunları ben Meclis kürsüsünden söyleyeceğim. Seçime giderken ne kadar hoşunuza gider bilmem ama bunları bangır bangır söyleyeceğim eğer

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 42

düzeltemezsek ama ben inanıyorum ki, son TÜSEB Yasası'nda geldiğimiz noktayı bu Komisyon'da yakalayabilirsek, muhalefetin söylemlerini dikkate alırsanız, ben de biliyorum bazı şeylerin değişmeyeceğini, bunu işçi sağlığı yapmayacağınızı biliyorum. Onu da söylemeye devam edeceğim ama uzlaşabileceğimiz noktalar var, bu da onlardan bir tanesidir. Bu konuştuklarımızı daha sonra tutanaktan bürokrat arkadaşlar alıp dikkatle baksınlar. Ciddi bir çalışma ürünüdür ve lütfen, bir daha toplandığımızda, maddelere geldiğimizde ortak önergelerle bu Komisyonu şerefliendirelim. Üst Komisyon'da çok konuşmadan geçirelim. Genel Kurul'da da TÜSEB'de olduğu gibi çok konuşmadan, sadece muhalif olduğumuz maddeler üzerinde konuşarak geçirelim. Ben bunu öneriyorum.

BAŞKAN – Bitti mi?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Az kaldı.

Şimdi, yine bu Komisyon'da biz yardımcı ebe ve hemşireliği konuşmuştuk. O zaman size, ya “yardımcı ebe” adı, öbürünkü “yardımcı hemşire” ama siz buna hemşire görevi yaptıracaksınız, vallahi bu doğru değildir demiştik. Şimdi kalktınız şantiye şefliği için, onu bile dikkate almadan, doğrudan doğruya iki yıllık eğitimi olanlarla dört yıllık eğitimi olanları aynı yere koydunuz, mühendis, mimarlarla teknikerleri aynı kefeye koydunuz. Şimdi ben buna ne diyeyim? Şantiye şefi olacaksa bir insan nasıl kategorize edilmeli, neler yapılmalı? Bunları, benim alanım değil ama ben bir insan olarak görüyorum ki orada teknikerle mühendise aynı görevi verirsiniz burada bir yanlışlık var. Yani bu hemşireye hekimle aynı görevi vermek gibi bir şey ya da ebeye kadın doğumcu unvanı vermek gibi bir şey. Benim bu konudaki kıt aklımla bunu anlıyorum ama varsa sivil toplum örgütünden, sendikalardan arkadaşlarımız “Bu konu iyidir.” diyorsa, buyursun desinler, ben de ikna olayım ve susayım.

Yine TMMOB'a gönderilecek bilgilerin gereksiz olduğunu söylüyorsunuz. Gerekçenizi de okudum. Diyorsunuz ki: “Bu bilgiler gereksizdir çünkü zaten var.” Hayır, yok efendim o bilgiler zaten. Bunun da nedenini ben size söyleyeyim. Bakın, siyasetin satır aralarını okumaya başladığımızı ben de görüyorum kendimden. Cumhurbaşkanlığı sarayı, bizim “kaçak saray” dediğimiz sarayın yapımıyla ilgili bütün bilgiler TMMOB'a aktarılmıştı mecburen yasa gereği ve çıkan her türlü şeyden rahatsız oldunuz. Bir dönemin Sağlık Bakanının lafını hiç unutmuyorum, bir cümleydi, siz de çok iyi hatırlayacaksınız Sayın Başkan. “İki satırlık kanun değil mi kardeşim, kapatırım Türk Tabipleri Birliğini.” Aynen bu lafı söylemişti, hatırlayın. Utanç verici bir şeydi. Şimdi siz o lafı dolaylı olarak burada söylüyorsunuz. Diyorsunuz ki TMMOB bizim her şeyimizi kullanıyor, bizi cendereye sokuyor, yaptığımız her yanlış işi yüzümüze vuruyor, göndermeyin bilgi kardeşim bunlara dediğiniz bir maddedir. Bu da önemlidir.

Şimdi Zonguldak bu yasada mutlaka yer almalı. Üst Komisyon'da da söyledim değerli bürokrat arkadaşlarım. Ceylanpınar'a verdiğiniz hakları Zonguldak'a vermelisiniz. Bunu Sayın Bakanla da konuşun. Zor bir şey değil. Buna deyin ki Zonguldak'ta 20 binden fazla bina ruhsatsız. Bu Havza-i Fahmiye Kanunu bunları perişan etti, adamın malı mülkü var, kullanım izni var ama çocuğuna devretmesi söz konusu değil. Bir kent düşünün ki tamamı tapusuz. Gelin, eliniz değmişken Zonguldak'a da yüzyıldır, bakın daha da fazla belki ilk Osmanlı döneminde çıkarılmaya başlanmıştır orada kömür, o zamandan bu zamana süregelen yaklaşık yüzyıllık bir sorunu kolayca burada aşalım. Sizin de işinize yarar. Bakın, Zonguldak'ta seçime gireceksiniz, orada sizin de işinize yarar. Bunu biz söylemiş olabiliriz ama yapacak olan iktidardır. Gelin, bunu Zonguldak'ta çözün. Zonguldak'ta işe yarayacağını tahmin ediyorum.

Şimdi gelelim önemli bir konuya. İlk girişte de söylemiştim. Özgür Özel arkadaşım da çok net bir şekilde vurguladığı için kısa geçeceğim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, bir dikta rejimine doğru gidiyoruz. Her tarafta baskı, her tarafta yıldırma var. Bakın, buna izin vermeyin. Eğer herhangi bir kanunla kurulmuş bir birlik, oda veya hut da benzeri bir kuruluşun çıkaracağı yönetmelik ve tebliği kendinize benzetirseniz bunun adı faşizmdir. Bunun adı tekçiliktir. Bunun adı parti devletidir. Yıllarca bizi eleştirdiniz, CHP'yi, tek parti devleti, tek parti dönemini yıllarca eleştirdiniz. O dönemi kapatan CHP'dir, şimdi o dönemi yeniden AKP getirmeye çalışıyor. Buna izin vermeyin değerli milletvekilleri. Bakın, tarih hepimizi yazacak. Tarih 1 Mart tezkeresini nasıl yazdıysa, o tezkerede oy kullanan milletvekillerini nasıl şerefle yâd ediyor ise sizi de antidemokratik uygulamalara karşı çıktığınızda şerefle yâd edecektir. Değerli AKP milletvekilleri size sesleniyorum. Gelin, hiç olmazsa buradan başlayın başkaldırmaya. Deyin ki “Hayır.” Resmî kuruluşlar, devlet kuruluşlarını anlarım. Sonuçta devlet Türkiye Cumhuriyeti devletidir, bunu yöneten hükûmettir. Hükûmet elbette ki Hükûmet programına göre iş yapılmasını resmî kuruluşlardan ister. Müdürlüklerinden, bakanlıklarından ister. Zaten oraya gidenler sizin süzgecinizden geçmiyor mu? Sayın Bakanın süzgecinden geçmeden bir şey Resmî Gazete'de yayınlanır mı? Niye bu kanunu getirdiniz ki, bu kanunu getirmenizin bir tek amacı var: Sivil toplum örgütlerinin bütün çalışmalarını size bağlamak. Bunu görmeyeceğimizi zannettiyseniz bizi iyi tanımamışsınız. Her yerde bunu söyleyeceğiz, her yerde. Ama burada size de ihtiyacımız var. Gelin, bunu alt komisyon'da, hiç üste çıkmadan halledelim, burada istiyorsanız adına devlet kuruluşu deyin ya da tamamen çıkarın, ne yapıyorsanız yapın, bu önemli.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 43

Şimdi, ikinci bölümde buraya madde olarak getirmedığınız ama bizlerin de önerilerini, tekrara düştüğüm yerleri birer cümleyle geçerek konuşmamı sonlandıracağım. Değerli arkadaşlar, iş yeri güvenliğini sağlamak istiyor iseniz orada bir örgütlü yapı kurmak zorundasınız. Bu örgütlü yapı taşeron olamaz arkadaşlar. Bu örgütlü yapı meslek örgütleri olur. O nedenle iş yeri hekimlerinin mutlaka meslek odalarıyla bağı kurulmalıdır. Elbette ki Türkiye Büyük Millet Meclisi ve bu komisyonlar üye devşirme yeri tabii ki değildir. Nasıl ki biz sendikalaşmayı savunuyorsak, aynı şekilde iş yeri hekimlerinin de örgütlenmelerini savunmak zorundayız. Onları kendi örgütlerinin, Hükümete bağlı olmayan örgütlerin denetimine sokmak mecburiyetindeyiz. Yeri geldiğinde onlar, onların çalışmalarını denetleyecekler ve gerektiğinde meslekten mene varana kadar cezalarını gerekiyorsa verecekler. Öyle bir noktaya getirdiniz ki, bu insanların eğitimlerinden Türk Tabipleri Birliğini çıkardınız neredeyse. Bırakın Türk Tabipleri Birliği kendi üyesini eğitsin hiç olmazsa. Desin ki: “Bırakın ya, benim üyem, hekim. Ben de hekim örgütüyüm, üstelik kanunla kurulmuşum. Ben kendi üyemi eğitip sertifikalandıramayacaksam ben ne işe yarıyorum?” Ama, sizin amacınız zaten Türk Tabipleri Birliğini yok etmekse tam da yerindesiniz.

Bakın “Taşeronla karşıyız.” dedik. İş yeri hekimliğini de taşeronlaştırıyorsunuz ve taşeron çalışmayı da artırıyorsunuz. Her ne kadar biz “Taşeron çalışmaya karşıyız.” diyorsak da, kör parmak kör göze de gitmiyoruz Sayın Başkan. İş yeri hekimliğinde eğer mutlaka bir ortak hizmet alınacaksa hiç olmazsa mantık çerçevesinde bakalım. Bir iş yerinde eğer 10’dan daha az işçi çalışıyorsa o zaman bunlar ortak sağlık güvenlik birimlerinden hizmet alabilirler, biz buna da karşıyız aslında. Yani, biz istiyoruz ki her iş yerinin iş yeri hekimi olsun ama mantık, değişen koşullar, kapitalist düzen, baktığında, söylediğimiz şeyin ana muhalefet olarak uygulanabilir olması lazım, ütöpik olmaması lazım. Madem öyle, diyoruz ki: “10’dan az işçi varsa bunlar kısmen ortak sağlık ve güvenlik biriminden hadi hizmet alsınlar ama 10’un üzerinde işçi çalıştırıyorsa, e müsaade edin de bunlar da kendi iş yeri hekimlerini istihdam etsinler.”

O kadar ileri gittiniz ki, -bakın, bunların ne kadar farkındasınız Sayın Başkan, bilmiyorum- işverenleri iş yeri hekimi yaptınız, ne kadar farkındasınız bilmiyorum. İşvereni iş yeri hekimi yaptınız hiç hekim olmadığı hâlde geçmiş dönemlerde. Gelin bunu kaldıralım, tam yeridir. Yani, “Az tehlikeli işlerde çalışan, işte 10’dan fazla işçi çalıştırıyorsa gelin bunlara bir kısa eğitim verelim, iş yeri hekimliğini bu işveren yapsın.” demiştiniz. Yanlıştı, başınıza iş açacak. Burada bunun mutlaka değiştirilmesi lazım.

Ve şunu da eklemek zorundayız: Eğer bir yerin güvenliğini sağlayacak iseniz, orada çalışanların fikrini almak zorundasınız. Onlar orada ölecek olanlar. Hosteslerin fikri alınmadan uçuş güvenliği sağlanmaz, pilotun önerisi alınmadan uçuş güvenliği sağlanmaz. Orada da çalışanların fikrini almadan güvenliği asla hiçbir şekilde sağlayamazsınız.

Denetim yapıyorsunuz, bu denetimleri saklıyorsunuz, niye saklıyorsunuz? Ben çalıştığım iş yerinde eğer güvensizsem bunu bilmek zorundayım, gerekirse bu işi bırakırım. O nedenle, bu dediklerimizi eğer dikkate alırsak Sayın Başkan ve alt komisyonda bir uzlaşılırsa, bu kadar konuşmamız bir işe yararsa biz üst komisyonda çok daha hızlı bir şekilde ve Genel Kurulda bu işi bitiririz, herkese de yararı olur diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, yaklaşık iki buçuk saattir toplantımız...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Herhâlde benim söz hakkımı dikkate alıyorsunuz değil mi?

BAŞKAN – Evet, size de söz vereceğim. O zaman sizin de söz hakkınızı verelim, sonra söyleyeceklerimi yapayım.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Evet, öyle yaparsanız iyi olur.

BAŞKAN – Yalnız, Ayтуğ Bey’den bir şey rica edeceğim doktor olarak: Şu sizin Tabipler Birliğiyle aranız benden biraz daha çok iyi. Rica etsek de onlara söyleseniz, biraz daha doktorların özlük haklarını, diğer haklarıyla beraber daha fazla ilgilenseler.

TTB BAŞKANI DR. BAYAZIT İLHAN – Bana da bir söz verirsiniz değil mi?

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, benim olduğu kadar sizin de örgütünüzdür. Milletvekilliğimizin bitmesine beş buçuk ay kaldı. Milletvekilliğimiz bittikten sonra biz yaşamımıza tabip olarak devam edeceğiz.

BAŞKAN – Gururla.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ve Tabip Odası sizin de odanızdır, yıllarca idarecilik yaptınız.

BAŞKAN – Onun için hazırlık olsun diye diyorum zaten.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Vekillik yaptınız. Bana bir tek şey söyleyin ki, bir hekim olarak rica ettiniz, önerdiniz, dikkate alınmadı, yapılmadı özlük hakkıyla ilgili. Bakın, bunu isteyecek son kişi sizsiniz, iktidar koltuğunda oturuyorsunuz. Özlük haklarıyla ilgili her türlü düzenlemeyi sizin yapmanız gerekir.

BAŞKAN – Biz yapıyoruz. Onlar böyle bir istek yapsınlar, onun haricinde her şeyi yapıyorlar. Sadece doktorları savunacak bir kelimelik bir hareket yapsınlar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu haksızlık ama ya.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom. Giriş : Tarih : 7/1/2015 Stenograf : Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 44

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Şimdi, bakan polemige girmeyelim. “Doktorları savunacak bir kelimelik hareket yapsınlar.” diyerek bunu yapmanız doğru değil. Gezi’de insanlara yardım eden hekimleri siz yargılarken TTB hekimlere sahip çıktı. Şimdi, siz hekimleri işsiz bırakmaya çalışıyorsunuz, TTB sahip çıkıyor. TTB kendi temel ilkelerine, kendi ruhuna, omurgasına aykırı olduğu hâlde, tam gün çalışmaları sırasında sizin muayenehane hekimlerini biçmenizi engelledi. Bakın, tam güne kalıbını basan, ömrünü veren bir örgüt -hepimiz de öyleyiz- olduğumuz hâlde öyle bir sistem getirdiniz ki, geçmişte muayenehanesi olan hekimleri biçmeye çalıştınız, TTB ve biz o hekimlere sahip çıktık, Anayasa Mahkemesi de bizi destekledi.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Burada şimdi çok uzun devam etmeyeceğim ama ben sizin samimiyetinize inanarak şunu söylüyorum: Bana bir randevu verin, geleyim kahvenizi içeyim, bana deyin ki: “TTB’ye şu, şu, şu önerilerim var.”

BAŞKAN – Tamam.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Size söz veriyorum, ben onları getireceğim ama sizden de söz istiyorum. İktidardasınız, beş buçuk ayınız var, hemen çıkaralım, var mısınız?

BAŞKAN – Ben sizinle görüşeceğim, varım.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Peki.

BAŞKAN – Görüşeceğim sizinle.

İki dakika buyurun siz de.

TTB BAŞKANI DR. BAYAZIT İLHAN – Peki, çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, Türk Tabipleri Birliğine ilişkin eleştirilerinizi biz alırız yani bunlara ilişkin olarak da gocunmayız. Sonuçta, büyük kongremizi de şerefledebilirsiniz, üyesi olduğunuz Kayseri Tabip Odasının Genel Kurulunda da bunları kesinlikle konuşabilirsiniz, buna ilişkin herhangi bir kısıntınız, kesintiniz yok. Geçen gün Kayseri’de de kamu-özel ortaklığına ilişkin olarak Tabipler Birliğini hedef gösteren bir konuşma yaptınız. Hiç ilgisi yokken Tabipler Birliğini oradaki iki yıllık engelleme...

BAŞKAN – Yok.

TTB BAŞKANI DR. BAYAZIT İLHAN – Bataklığa hastane yapmaya çalışıyorsunuz Sayın Başkan. Bataklığa yapmaya çalıştınız.

BAŞKAN – Suların üzerine de hastaneler yapılıyor, binalar yapılıyor, denize de yapılıyor. Onun için hiç endişe etmeyin.

TTB BAŞKANI DR. BAYAZIT İLHAN – Hastanenin müsebbibi niye Türk Tabipleri Birliği olsun? Türk Tabipleri Birliği orada Kayseri’ye ilişkin dava bile açmamışken siz bunu söylüyorsunuz. Şimdi de benzeri bir şekilde...

BAŞKAN – Kayseri’yi kastetmedim bak, orada eğer dikkat ettiyseniz. Burayla da alakası yok.

TTB BAŞKANI DR. BAYAZIT İLHAN – Çok dikkat ettim. Burayla da alakası yok ama Sağlık Bakanlığı vermedi bunu diye... Sağlık Bakanlığı, biz dava açtık diye size inşaatın devamını niye engellemiş, onu da anlamakta zorluk çekiyorum.

Burada da söylediğiniz şeye ilişkin olarak, şimdi bakan, Tabipler Birliğinin web sayfasını açalım yani bu kadar arkadaşımızın zamanını alıyoruz, özür dilerim ama bu sataşmaya cevap vermeden bırakamayız. Nihayetinde, Tabipler Birliğinin web sayfasını hep beraber açalım, özlük haklarına ilişkin olarak neler yapmışız, 6331’de işçi sağlığına ilişkin olarak neler yapmışız? Sadece bizim ile sizin düşünceniz arasındaki fark şu: Biz meseleye bakarken sadece bir mesleki bakış açısıyla bakmıyoruz. O mesleğin bileşenleri vardır. “Hekim” derken biz hemşireyi de düşünüyoruz, “hekim” derken...

BAŞKAN – O bileşenleri daha ön plana çıkarıyorsunuz, hekimleri biraz daha arkada bırakıyorsunuz.

TTB BAŞKANI DR. BAYAZIT İLHAN – Hiç kesinlikle... Eğer öyle olsaydı yirmi beş senedir sizin düşündüğünüz gibi bir yapı buraya gelirdi zaten. Öyle olmadığı için bu yürüyor.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Komisyonunun gündemiyle alakalı değil bu.

BAŞKAN – Tamam, peki. Rahatsız olanlar var. Şeyinizi aldım ben.

Teşekkür ediyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ama, Başkan açtı canım. Cemalettin Bey, biz mi açtık?

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Yok, Başkan için demiyorum ya.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ben Tabip Odası Başkanlığı yaptım iki dönem, laf söyletir miyim Tabip Odasına?

BAŞKAN – Ben de yaptım Tabip Odası Başkanlığı.

TTB BAŞKANI DR. BAYAZIT İLHAN – İşçi sağlığına ilişkin almış olduğum sözü kötüye kullanıyor olsaydım haklısınız.

BAŞKAN – Arkadaşlar, sataşmama karşı söz hakkınızı kullanın. Cümlelerinizi tamamlayın, bitirelim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom. Giriş : Tarih : 7/1/2015 Stenograf : Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 45

TTB BAŞKANI DR. BAYAZIT İLHAN – İşçi sağlığına ilişkin almış olduğum sözü kötüye kullanıyor olsaydım çok haklısınız, özür dileyerek ben sözümü keserdim. Sonuçta, burada Sayın Başkanın açmış olduğu bir mevzu üzerine söz almak zorunda kalarak, birincisinde de hatta gülerек geçiştirdik, ikincisinde ve ısrarla devam ettiği için belli ki benim bu konuşmayı yapmamı isteyerek Sayın Başkan bu mevzuyu açmış olduğu için...

BAŞKAN – Her zaman dinleriz konuşmaları.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Sataşmaya ben de katılmak istemiyorum ama ben sizi kastederek demedim yani Sayın Başkan da kastediyorum, baştan zaten o sözü açtı.

BAŞKAN – Sizin aslında cevabınızı aldım. Ben teşekkür ediyorum.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – “Tabipler Birliği Odası aslı görevine dönsün.” gibi tartışmayı aç ama burayla alakası yok. Ben onu söylüyorum.

TTB BAŞKANI DR. BAYAZIT İLHAN – Sayın Başkanla beraber sabahtan beri burada bir yasanın yasalaşma sürecine katkıda bulunmaya çalışıyoruz. Bunu, meslek örgütünün yapmaya çalıştığı bir şey ve yapması gereken bir şey olarak gördüğümüz için buradayız.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ediyoruz katkılarınızdan dolayı.

TTB BAŞKANI DR. BAYAZIT İLHAN – İsrarla kendimizi buraya davet ettirmemizin de herhangi bir siyasi bir taraf olarak görmeyeceğinizi umut ediyorum.

BAŞKAN – Öyle de düşünmedim ben.

TTB BAŞKANI DR. BAYAZIT İLHAN – Burada mesleki bir işe ilişkin olarak iş yürütülüyor. Tabiplerin mesleki ve özlük haklarına ilişkin yapmış oldukları önerilerini en iyi bilenlerden birisi sizsiniz ama zaman unutmayı gerektiriyor belki.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum katkılarınızdan dolayı.

TTB BAŞKANI DR. BAYAZIT İLHAN – Ben de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, söz sizin. Genel anlamda toplarsanız çok memnun olacağım.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, ben sabahtan beri...

BAŞKAN – Yok, size de zaman sınırı yok, endişe etmeyin.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) - Rica edeceğim, hiç öyle blokaj yapmayın.

Öncelikle, Hükümet adına bulunan arkadaşımızın görevini sorabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI BURHANETTİN KURT – İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdür Yardımcısıyım sayın vekilim.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, bakın, her şeyi anlarım ama -arkadaşıma da saygısızlık yapmak istemem- bakanı anladık, müsteşarı anladık, bakan yardımcısını anladık, genel müdürü anladık...

BAŞKAN - Genel Müdür Yardımcısı da çok fazla bir şey değil yani.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ama bu kadar da değil bu.

BAŞKAN – Adam ihtiyaca gitmiştir, o kadar...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Asla arkadaşına yönelik değildir. Bu kadar da... Bu Komisyon, tamam alt komisyon ama iyice de alt edilecek komisyon değil. O nedenle...

BAŞKAN – Sayın Çelebi, bir insanın ihtiyacı olmaz mı? İhtiyaca gitmiştir yani.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – O zaman, ara verin efendim. On dakika ara verin, ondan sonra gelsinler, konuşalım.

BAŞKAN – Tamam.

On dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati. 17.32

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 46

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.48

BAŞKAN: İsmail TAMER (Kayseri)

----- 0 -----

BAŞKAN – Evet değerli arkadaşlar, toplantıyı açıyorum.

Şu anda Cumhuriyet Halk Partisinden Değerli Milletvekilimiz Süleyman Çelebi'ye söz veriyorum.

Buyurun Çelebi, zaman sınırınız yok, istediğiniz kadar konuşabilirsiniz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Çok teşekkürler Sayın Başkan, sağ olun.

Şimdi, çok öncelikle dün ve bugün önemli bir perspektifte sorunları tartıştığımızı ve bütün örgütlerimizin, milletvekillerinin gerçekten özgürce konuştuğu bir platformu bugün yaşıyoruz. Yani bunun, dilerim ki -Özgür Özel'in söylediği gibi- burada konuştuklarımız -dün de ifade ettiğim için bir kez daha söylüyorum- burada söylediklerimiz buza yazılmaz. Burada söylediklerimizin dilerim ki bir kıymetiharbiyesi olur. Burada söylenenlerin örgütler tarafından söylenen -meslek örgütleri, sendikalar burada- milletvekillerimizin söylediklerinin bir değeri olur, değer olduğu zaman biz bu sorunu aşarız. Değerleşmezse söylediklerimiz, bir şeye yaramaz, hani biz, muhalefet söylüyor diye bakarsanız gerçekten de yaptığımız çalışmalar yorar bizi. Bu yorucu tempo üst komisyona da yansır, bu yorucu tempo Meclise de yansır. Bizim olmazsa olmazlarımız var, bu yasayla ilgili kırmızı çizgilerimiz var. O kırmızı çizgiler konusunda bu sefer çok daha farklı... Hani, bu bir örgütün bundan sonra baypas edilmesine yönelik çabalara izin vermeyeceğiz, bunun altını çizerek ifade ediyorum çünkü daha önce baypas edildiği için biz bu sorunları yaşıyoruz. Bugün yaşadığımız sorunların -dikkatinize sunuyorum, Hükûmetin dikkatine sunuyorum- bugün asansörlerde çok gelişen büyük kazaların temelinde, yaptığınız baypas vardır. Elektrik Mühendisleri Odasının denetim yetkisini elinden aldınız; aldığınız bu yetkiden sonra, o elektrik mühendislerinin yetkilerini aldıktan sonra denetimsiz bırakıldı. Asansörlerde, o hani şimdi gittiğiniz işte Mecidiköy'deki ve diğer asansörlerdeki sıkça tekrarlanan kazaların arkasında -bana göre cinayetlerin arkasında- daha önce yaptığınız uygulamalar vardır, baypaslar vardır ve yetkilerin gasbı vardır. O yetkileri eğer gasbedilmemiş olsaydı o arkadaşlarımızın, denetim mekanizmalarında bir meslek örgütü olarak varlıklarını sürdürüyor olsalardı, bütün samimiyetle söylüyorum, o asansörlerde bu ve bundan sonrada sıklaşacak olan -buradan da tarihe not düşüyorum- asansör kazalarının sorumluluğunu siz üzerinizden atamazsınız yani birkaç tane yazıyla veyahut da söylemle bunu geçiştiremezsiniz. İlk önce bunu söylemek istiyorum.

Şimdi buradan bugün bu yapılan düzenlemeyle ilgili şunu söylemek istiyorum: Şu anda getirilen yasa teklifi aslında iş sağlığı, iş güvenliği. Bizim açımızdan işçi sağlığı, iş güvenliğiyle ilgili bütününe ilişkin düzenlemeler yüzde 20'sine tekabül ediyor. Yani iş sağlığı, iş güvenliği kısmı, bu getirilen düzenlemelerin yüzde 20'si iş sağlığı, iş güvenliği. Diğerleri iş sağlığı, iş güvenliği içerisinde değil. Yani bunun için de biraz önce arkadaşlar ifade ettiler, Urfa Ceylanpınar'daki hazine arazilerinin satışına yönelik Sosyal Güvenlik Kurumuna devrine ilişkin sürenin sona ermesine az bir zaman kalan süreyi ortadan kaldırarak devri Bakanlar Kurulunun belirleyeceği tarihe bırakan düzenleme. Batan bankaların üst düzey yöneticileri ve yönetim kurulu üyesi olmayan sermaye sahiplerine getirilen af ile kamulaştırma bedellerinin yurttaşlardan geri alınması esnasında uygulanacak faiz affıyla Başbakanlığa yönetmelik, tebliğ vesaire ikincil mevzuatı denetleme yetkisi veren düzenleme, bu kanuna hizmet alım ihalelerinin yeni sisteme göre yapılmasını, uygulamasını 11 Temmuz 2015'e ertelenmesine ilişkin düzenleme de oldukça önemli düzenlemeler yani bu yasanın içerisinde bunlar, hepsi. Ama adı ne, sunumu ne bu yasanın? İş sağlığı ve güvenliği. Adı bu. Şimdi hepimiz de kamuoyu da biliyor ki biz burada gerçekten bu Komisyon olarak iş sağlığı, iş güvenliği. Bize göre işçi sağlığı, iş güvenliği olması lazım da, ısrar ettik, anlattık anlattık, anlatamadık. Anayasa Mahkemesine de götürdük, Anayasa Mahkemesi bu ara başka şeylerle çok uğraşıyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Demin merak ettim Süleyman Bey, Komisyon üyeleri niye hep sağıkçı diye, doktor diye, meğer imardan da anlıyormuş bunlar.

BAŞKAN – Bak, tıp fakültelerinden her şey çıkar, arada da doktor çıkar Haydar Bey.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Aynen öyle.

Şimdi bakıldığı zaman, görüşülen bu yasa konusundaki işte biraz önce bakış açısı kamuoyunda ne? Biz burada Sağlık Komisyonu olarak ne görüşüyoruz Aile, Çalışma, Sağlık, Sosyal İşler Komisyonu olarak? İşçi sağlığı, iş güvenliği. Tövbe. Şimdi o maddeler tek tek görüşülürken bunun yüzde 80'i iş sağlığı, iş güvenliğiyle ilgili değil. Yüzde 20'si, evet, iş sağlığı, iş güvenliğiyle ilgili, diğerleri bununla ilgili değil.

Buraya yeni ilaveler olacak biliyorum ben. Hazırlıklar yapılıyor, yetişmedi. Bu getirileceklerle beraber en azından ikiye katlanacak bu düzenlemeler Sevgili Başkanım. Bu ikiye katlanınca -hani final yapılacak ya, seçime gidiyor iktidar-seçim döneminde makyaj yapılabilecek, AKP'nin o genel algı yönetimini oluşturacak birkaç tane düzenlemeyle beraber bunlar da aradan geçirilmiş olacak. Adı yine ne olacak? İşçi sağlığı, iş güvenliğiyle ilgili yasal düzenleme olacak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 47

Şimdi, burada işveren arkadaşlarıma bir şeyler söylemek istiyorum: Bizim derdimiz, hani böyle laf atarız, ilişkide işte bazen tepkiler koyarız filan, sanılmasın ki bu yaptığımız değerlendirmelerin hiçbirisi... Dün TİSK'in Genel Sekreteri dedi ki: "Hâlen DİSK Genel Başkanı gibisin." Yani keşke öyle kalabilsem ve bu güzel bir şey, benim için büyük bir onur ama burada siyaseten hepsini düşünüyorum yani kendimi... DİSK Genel Başkanıyken de böyle düşünüyordum. Hani, şöyle algılanmasın: Yani yalnız işçi hakları değil, Türkiye'nin sanayisinin gelişmesi konusundaki yaklaşımı bilirler arkadaşlar, o konudaki gayretimi de bilirler, o konudaki irademi de bilirler. Yani sanayileşmeyen bir Türkiye'de zaten demokrasi olmaz. Ben bunu bilenlerdenim. Bir ülkede eğer sanayileşme yok oluyorsa o ülkede demokrasi yok oluyor demektir. Bizim için sanayileşmenin büyüdüğü bir alan anca işçi sınıfını üretir ve işçi sınıfı var oldukça ve büyüdükçe demokrasisi gelişir. İlk önce demokrasisi olmadan yani bu anlamda sanayisi gelişmeyen bir Türkiye'nin bize bir kere yararı yok.

İki: Bu yaptığımız uyarıları aslında işverenler doğru okusa, bu getirilen düzenlemelere böyle ters köşeden "Ya, bunlar savunuyorlar, vardır burada bir hinlik." demeden baksalar, kendi yararlarına olacaklarına inanacaklar. Ne zaman inanacaklar? Tıpkı daha önce... Biz buraya nereden geldik? Hani bir günde gelmedik bu iş sağlığı, iş güvenliğiyle ilgili. Çok farklı düzenlemeler yapıldı. Neye göre yapıldı? O günün rutin koşullarına göre yapıldı. Daha önce ne olmuştu da yapılmıştı? Hatırlayalım, Tuzla'da iş cinayetleri çoğalmıştı ve hemen onu geçiştirmek için, yine o günün koşullarında orayı kapatmak için işte komisyonlar kuruldu -araştırma komisyonları- yasal düzenlemeler yapıldı ve sanıldı ki hani bu yapılan uygulamalarla ilgili bu iş çözüldü. Öyle değil, çözülmedi. Çözülmediğini bugün bütün rakamlar burada, ortaya koyuyor. Yani iş sağlığı, iş güvenliği noktasında adım atmış değiliz, tam tersine patinaj yapmış durumdayız, geri adım atmış durumdayız, geri vitese takılmış durumdayız.

Peki, ne oldu Tuzla, iyi bir şey mi oldu? Hayır. Yani çok dürüst çalışan oradaki iş yerleri, gerçekten sanayi kimliğiyle çalışan, o koşullara uyan iş yerleri bunun cezasını çekti mi? Çekti. Birtakımları orada sırf hırs uğruna, kâr uğruna o sanayiye de orada çöktürtiler, o istihdamı da orada yok ettiler. Altını çizerek söylüyorum. Yani iyi bir şey olmadı orada. Yani şimdi...

TOBB TEMSİLCİSİ AHMET ŞAĞAR – Yorgan gitti, kavga bitti.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Efendim?

TOBB TEMSİLCİSİ AHMET ŞAĞAR – Yorgan gitti, kavga bitti.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ha, yani bitti. Niye bitti, niye bitirildi? Yani iyi mi oldu orada sanayinin küçülmesi, istihdamın azaltılması? Evet, iş kazaları yok ama yok edince zaten hiçbir şey kalmaz. Bizim derdimiz bir yandan hem üretim olmalı, hem de bu üretim yapılırken iş sağlığı, iş güvenliği sağlanmalı, işçi sağlığı, iş güvenliği uygulamaları ortaya konulmalı.

Şimdi Özgür dedi ki: "Süleyman Çelebi şu şeyleri bir getirse, önümüze koysa." Vallahi, hazırlıyorum arkadaşlarla, getireceğim. Neyi reddettiğinizi ve bugün hangi noktada o reddedilenlerin bugün hâlen geçerli olduğunu -arkadaşlardan da rica ediyorum- araştırınsınlar. Hani oraya sordunuz siz, Hükûmete, Hükûmete dediniz ki: "Katılıyor musunuz?" Vicdanen siz katıldınız ha, bunu söyleyeyim. Vicdanen o günkü Komisyon Başkanlığında alt komisyonda Mehmet Domaç vardı, haksızlık yapmayayım yani milletvekilleri olarak katılıyorsunuz, bunu görüyorum, hissediyorum ama şurası katılmıyor. Şimdi orayı suçlamak için değil, oralara da bir yerlerden üretiliyor bu yasalar, getiriliyor önlerine konuluyor, "Bununla ilgili adım atmayın." diyorlar.

BAŞKAN – Oraya geçtiğiniz anda onlar da katılır.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Şimdi, problem şu: Burada siyasi iradeyi kullanma gibi bir kararlılığı göstermek durumundasınız. Siyasi kararlılığı bu işte göstermediğiniz zaman... Bu işi, eski dönemleri daha önce eleştiriyordunuz AK PARTİ olarak "Bürokrasinin iktidarı" diye. Evet, eskiden bir bürokrasinin iktidarı vardı, ben de kabul ediyorum, şimdi de AKP'nin bürokrasisinin iktidarı var. Bunu her fotoğrafta görüyorum, her uygulamada görüyorum, arkadaşlar "hayır" dediklerinde niye "hayır" dediler diye gerçekten üzülüyordum. Şimdi de bu yasa görüşülürken gene birçok konuyu soracaksınız "Hükûmet katılıyor mu?" diye, "Hayır." diyecekler, siz de oylamada diyeceksiniz ki: "Hayır." Keşke böyle olmasa, keşke siyasi iradenizi bağımsız, o gerçekten vakur, gerçekten çalışanları dikkate alan, bu ülkenin sanayicisini dikkate alan bir nitelikte verseniz ve konuştuğumuz konu gerçekten parasal değildir. Hep parayla ölçüldü bugün her şey, ona üzuldüm. İş verenleri neredeyse "Kapatayım, kilidi de size teslim edeyim." diyen bir noktaya kadar getirdiler. Bu iş parayla ilgili bir iş değil. İşin parasını hiç konuşmayalım isterseniz, cezayı da konuşmayalım, parasal konuların hepsini bir bırakalım, başka yaptırımlar getirelim oraya yani para değil de mesela para dışında hapis cezası daha iyi olur. Paradan bu kadar kaçırıyorsanız yani yaptırım olarak hapis cezası mesela bu konuda daha iyi olur, eğer paraysa mesele. Ama ben bu cezalara ne hapis ne de para cezası noktasında bakıyorum, bunun bir evrensel ve bilimsel verilerle uygulamaya konulması gerektiğine inanıyorum.

Şimdi, burada, bizim muhalefet şerhine bir bakılmasını istiyorum bir kez daha. Biz muhalefet şerhinde, bu söylediklerimizin, yaşadıklarımızın hepsini o zaman anlatmışız. Ne zaman? 2012'de. Anayasa Mahkemesine götürdüğümüz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 48

düzenlemelere bakın, ne zaman Anayasa Mahkemesi diğer teferruat işleri bırakır da gerçekten bu alandaki bizim taleplerimizi dikkate alır... İnşallah alır. Her gün ölüyor insanlar. Bu ölen insanlarla ilgili, en azından Anayasa Mahkemesi bizim bu taleplerimizi dikkate alsaydı bazı maddelerle ilgili bugün bunları yaşıyor olmayabilirdik de. Çok net söylüyorum bu cümleleri.

Şimdi, ikinci bir öneri... Bugün yasa tekliflerinin birleşmiş olmasını önemli buluyorum. Bugüne kadar teklif veren bütün milletvekillerinin, gerek bireysel gerek grup adına gerek partileri adına verdikleri tekliflerin burada ele alınıyor olmasını, bunlar üzerinden bir değerlendirme yapılıyor olmasını önemli buluyorum. Şimdi ben Cumhuriyet Halk Partisi adına şunları söylemek istiyorum: Dün burada Grup Başkan Vekilimiz söyledi, Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği yasa teklifi, daha doğrusu Akif Hamzaçebi'nin Grup Başkan Vekili olarak imzaladığı ve dün gündemimize aldığımız yasa teklifi, bizim de Komisyon üyeleri olarak katıldığımız yasa teklifi yalnız Cumhuriyet Halk Partisinin iradesi değildir Sayın Başkan, TÜRK-İŞ'in iradesidir, HAK-İŞ'in iradesidir, Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin iradesidir, Türk Tabipler Birliğinin, işte burada biraz önce söylediğimiz o iş kolundaki sendikaların görüşlerini de kapsayan iradedir. Siz şimdi diyorsunuz ya hep "Sivil toplum, onları önemsiyoruz, onların dedikleri bizim için önemlidir..." Yalnız şu ilanı verenlerin değil, gazete ilanlarını verenlerin değil, hani var ya çakma, Komisyona "Böyle bir karar alırsanız sizinle bilmem ne yapmam." diyen, tehdit eden sivil toplum örgütlerin değil de gerçekten kendilerini kanıtlamış, kurumsal kimliklerini ortaya koymuş örgütlerin iradesine bir defa da siz sahip çıkın. Alın bu yasayı, hep beraber, hepimizin yasası olsun, bu kadar örgüt buna sahip çıkıyor.

BAŞKAN – Toparladık, alacağız inşallah.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Umarım. Eğer bunu yaparsanız, eğer böyle bir şey yaparsanız size söylüyorum buradan bir muhalefet milletvekili olarak alkışlarım, Mecliste de alkışlamak dahi gerekiyorsa... Vallahi güzel bir şey yaptılar, kutluyorum, teşekkür ediyorum derim. Ama bunu değil de yanından, sağından, solundan gene kırmaya çalışırsanız biz de bilin ki bu sefer frene basacağız. Bu seferki frenimiz geçmişteki gibi olmayacak. Yani açık ifade ediyorum, biraz önce arkadaşlarım söylediği için tekrarlamayayım, 2 milletvekili arkadaşım söyledi, Türkiye Mühendis ve Mimar ve Odaları Birliğine dokunursanız, Tabipleri Birliğine dokunursanız, bunların yetkilerini gasbederseniz biz bu yasa için kendimizi ortaya koyacağız, bu kadar net söylüyorum. Ne ise milletvekili haklarımız, Mecliste ve Meclis dışında ortaya koymak bizim namus borcumuz. Bunu çok net buradan ifade ediyorum, bunun bilinmesini istiyorum.

BAŞKAN – Tehdit değil, değil mi?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, değil ama diyorum ki: Mücadele edeceğiz. Ama gelin, bunun tam tersini yapalım, ortak akılla yapalım, mutabakatla yapalım. Bizim istediğimiz burada size zorluk çıkarmak değil ki. Biz muhalefetiz, bizi ikna edin, daha iyisine ikna edin, daha güzel... Eğer ona karşılık vermezsek o zaman da bizi eleştirin. Bakın, biz sizin önerdiklerinizin daha iyisini getirdik dersiniz onun altına da imza atarız, hiç muhalefet etme gibi bir lüksün içerisinde olmayız.

Şimdi, bu Ulusal İş Güvenliği Kurumunu biz yeni öneriyor değiliz. Şimdi bu teklifte var gibi. Bütün bu sürecin ilacı olarak özerk bir yapı... Bakın, işverenler olsun diyoruz orada, işçi sendikaları olsun orada istiyoruz, meslek örgütleri orada olsun istiyoruz, hükümet orada olsun istiyoruz ama bağımsız bir kurul olsun. Bu kurul olursa bu işin aşılmasında önemli bir nokta olur.

Bütün bu yapılan uygulamalarla ilgili maddelerin içeriğine şu anda girmeyeceğim. Ben birkaç maddeyle ilgili ana başlıklarda nerede duracağımızı söyledim. Tabii, bu yalnız meslek örgütleriyle ilgili değil, diğer konularda da kırmızı çizgilerimiz olacak. Yani iş sağlığı, iş güvenliğini daha işçiye tehdit altında tutan, işçiye bu sorumluluğu yükleyen düzenlemeler konusunda da aynı kırmızı çizgimizi ortaya koyacağız. Burada Sayın Bakanın... Yani bunları Bakan olduğunda söylemeyen insan değiliz biliyorsunuz, bunu Mecliste de söylüyoruz, burada da söylüyoruz. Bakan sürekli birkaç istisna örneği veriyor bizim örneğimize karşılık, "Ya, üretime kapattığımız, mühürlediğimiz Edirne'deki yerle ilgili ben ne yapabilirim?" diyor. Şırnak'ta da öyle, çok kapattığımız yerler var ama vali yani sizin atadığınız vali orada o üretilen kömürleri alıyor, halka dağıtıyor, parasını da veriyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – TTK alıyor.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Anlatacağım, anlatacağım.

Yani devletin valisi alıyor, onu dağıtıyor kömür ihtiyacı olanlara, parasını da oradan veriyor. Peki, biliyor mu bunun kapalı olduğunu? Biliyor, bilmemesi mümkün değil. Koskocaman Şırnak Valisi bilmez de ben mi bilirim? Her gün orada hangi mühürlenme yapıldığını, orada gizli hangi üretimin yapıldığını biliyor. TTK alıyor bu kömürleri. Zonguldak'ta üretilen, o kapatılan yerlerdeki birçok üretim alanındaki... Hani, Mehmet Bey de söyledi, yani onlarla toplantı yapıyor, Sayıştay raporları var. Biz bunları hani bir iftira olarak atmıyoruz ki. Sayıştay raporları diyor ki: "Bunların hepsi TTK tarafından alınıyor ve işleme konuluyor." Şimdi, bir taraftan hem bunlarla ilgili uygulamalar yapılacak, diğer taraftan da Çalışma Bakanımız tarafından denilecek ki: "Vallahi buna ne koysanız olmaz." Yani, hangi düzenlemeyi yaparsak yapalım

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 49

olmaz. Neden? “Efendim, işte bunlar yasağa, bilmem neye rağmen burada yapılıyor.” Yasak mı? “Yasak.” Şimdi, yasağa, biraz önce söyledi, elektriği veriliyor, bütün diğer imkânları sağlanıyor. Malı da alınıyor evvel Allah. Ne oldu bu? “Efendim, işte yasaklara uymuyor.” Ya, yasaklara uymayan gine iktidarın oradaki bürokratları veya iktidarın o konudaki ilgili bakanlıkları değerli arkadaşlar veya genel müdürleri. Bunlar yapılıyor, ondan sonra top taca atılıyor. Ortaya çıkan bir tabloyla yine işte bizler sorumlu tutuluyoruz. Bu doğru değil. Dolayısıyla, radikal bazı kararlar almazsa bu Komisyonumuz bu sefer, bazı kararları bir devrim niteliğinde alamaz ve yine geçiştirme yaparsak, dün de söyledim, bugün de söylüyorum, belki ikinci baskı ama, bu Komisyonda bu kararları verenler bu ölümlerden sonra tarihe karşı sorumlu olacaklar, bunun altını çiziyorum. Bu kararı veren, kanunu böyle çıkaran, bütün bu direnmemize rağmen, o milletvekilleri de tarih önünde sorumlu olacaktır. Hani, vicdanları varsa, o zaman da vicdanlara seslendim, olmadı, bir kez daha vicdanlara sesleniyorum: Bir kez daha gelin, işin başındayız, doğru dürüst bir yasa yapalım. Biz bu doğru dürüst yasa yapımında gelebilecek her türlü öneriye açığız. Vazgeçin bizim grup başkan vekili verdi diye öneriyi, size bu öneriyi Cumhuriyet Halk Partisi vermiş olmasın, diğer söylediğimiz örgütler tarafından alın, bir tarafınızda dursun, evet ya biz bundan faydalanalım, biz bu işi çözeriz deme noktasında olabilelim diyorum.

Dolayısıyla, çok uzatmadan, maddelerle ilgili, bizim açımızdan önemli olan bu düzenlemelere ilişkin önerilerimi herhâlde Hükûmet de almıştır, muhalefet şerhimiz, Anayasa Mahkemesine götürüşümüz, diğer milletvekillerinin verdiği kanun teklifleri, bakın, bunları önemli bir çalışma olarak görmelerini istiyorum.

Milletvekili oturup da... Değerli arkadaşlar, rica ediyorum Hükûmetten, ben oturup da şöyle bir yasa teklifi hazırlamıyorum, ben en sonunda imzalıyorum bunu ama kör gözüm parmağına imzalamıyorum. Deneyimimle, birikimimle, evet, bu bunu çözer diye beni ikna ediyorsa, beni de ikna etmişlerse... Tartışmışımdır zaman zaman, bazen meslek örgütleriyle de tartışmışlığım vardır. Meslek örgütlerinin bu konudaki düşüncelerini almışsınız, bilim insanlarının bu konudaki görüşlerini aldık. O verilen kanun tekliflerinin hepsinde bilin ki böylesi bir deneyim ve tecrübe vardır, o bilim insanlarının katkısı vardır, o meslek örgütlerinin, sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin katkılarıyla buraya bir kanun tasarısı veriyoruz. O kanun tasarılarıyla ilgili, yine söylüyorum, işin maddi boyutunun çok da ötesinde işin en azından insani boyutunun göz ardı edilmeyeceği bir düzenleme yapalım. Bunun maddi yanı vardır tabii. Maddi maliyet unsuru olmaz mı? Biraz önce Haydar Arkadaşım onu açıkladı. Onun maliyet unsuru işte oradaki taşeron uygulamalarıdır. Yani, niye taşeronlar çalıştırılıyor? Niye Hükûmetiniz tarafından taşeronlaşma uygulaması yaygınlaştırılıyor, büyüyor, Mecliste dahi bu işi çözemiyorsunuz? Şunun için: İşte, Soma’da, kusura bakmayın, o taşeron işverene “Siz şuradaki mitinge şu kadar insan gideceksiniz.” diyebiliyorsunuz. Onlar da alıyorlar baretlerini, o mitinge gidebiliyorlar “Biz Soma’dan geldik.” diye. Onlara kızmıyorum, siyaset döngüsü böyle yapıldığı için söylüyorum. Yani onları o işte kullanıyorsunuz. O işte bir taraftan o taşeronları kullanıyorsunuz diyorum, yanlış anlaşılmasın. O taşeronlar diyor ki: “Gidin şu mitinge.” Orada finansmanı konusunda da sorun yok çünkü şöyle bir şey var, ben bunu defalarca söyledim. Hani, burada konuşurken hamasi bir değerlendirme içinde değilim, popülizm de yapmıyorum. Buradan giden bir milletvekili arkadaşımız Odunpazarı Belediye Başkanı oldu, Kazım Kurt arkadaşımız. AK PARTİ’den aldı belediyeyi. 2.085 liraya ihale etmiş her işçi başına hizmet satın alımını. Her bir işçiye 2.085 lira ödüyor belediye. Böyle anlatırsam daha sade olur. Yani, ben işçi diliyle anlatıyorum, kusura bakmayın. Tam 2.085 lira. Taşerona bunun maliyeti, kıdem tazminatı hesabı da dâhil, verdikleri, ödedikleri para da dâhil, 1.438 lira kıdem tazminatını da veriyor kabul ediyoruz yani maliyete onu da koyuyoruz, çoğu vermiyor ya, onu da maliyete ilave ediyoruz. Her işçi başına ne kazanıyor? 600 lira para kazanıyor bir taşeron. 1.500 işçi varsa, 700 işçi varsa çarpın onu, eşittir, her işçi başına 700 lira kazanıyor. Şimdi biz diyoruz ki...

BAŞKAN – Her yerde öyle olmaz Sayın Çelebi.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır.

BAŞKAN – Orada öyledir de her yerde olmaz ya, o kadar olmaz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – 400 olur, 300 olur. En azı şu değil mi ya? Devletteki bütün ihalelere bakın, Sayın Başkan, ihalelerin tamamında en az yüzde 35’lik bir kâr oranı var. Bakın hepsine, ona göre konuşalım. Şimdi, diyoruz ki o yüzde 35’in 5’ini siz o işi yapacak yönetime harcasanız yani işin başına koyacağınız elemanlara, yüzde 30’unu işçinin cebine vereceksiniz, o parayı veriyorsunuz zaten. Bizim söylediğimiz de oradan aldığınız yani esasında müteahhide verdiğiniz, o müteahhit aracılığıyla da başka türlü, işte söylediğimiz imkânlardan yararlandığınız pozisyon yerine gelin orayı işçiye verin, işçi de bundan yararlansın, hem de bu ülkede bir kalkınma olsun. Nasıl olur peki bu ülkede böyle bir kalkınma? Arz-talep meselesini ne kadar geliştiresek, vatandaşın, çalışanlarımızın alım gücünü ne kadar iyi hâle getirirsek, alım gücü gelişen vatandaş sanayiye katkı verir, üretime katkı verir, daha doğrusu birkaç kişinin tekelinde olan kaynağın herkes tarafından daha insan onuruna yakışan bir düzeyde kullanılmasını sağlar. Böyle bir şey. Bu taşeron belasından kurtulmanın bir sürü reçetesi var. Özellikle bu alanda taşeronlaşmanın kalkması hâlinde, ben... Diğer taraftan yalnız ekonomik maliyetler değil, iş sağlığı, iş güvenliğine de harcanacak katkının da oradan çıkacağını çok rahat... İşverenler böyle bağırıp çağırıyorlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 50

Gereksiz bağırıyorsunuz, gereksiz. Vallahi üzülüyorum da böyle. 30 işçi için bunu yaptınız, bereket orada Anayasa Mahkemesi bir karar verdi. Şimdi sendikal örgütlülüğü önemli buluyorum. Biraz önce sendikadan arkadaşlar söyledi, bu ülkede sendikaya üye olmak gerçekten bir risk. Oysa sendikaya üye olmak risk olur mu? Niye giderler işçiler sendikaya üye olmak için? Daha iyi sosyal hakları gelişsin diye. Tam tersi, anası ağlıyor sendikaya üye olanın, işten atılıyor, yaşama hakkı kadar kutsal olan çalışma hakkı elinden alınıyor. Bakın, bizim alanımızda, rica ediyorum şimdi, bu Komisyondayız, bakın, sizin de alanınız, Maltepe’de işçiler Devrimci Sağlık İş Sendikasına üye oldular diye 185 tane işçi bir aydır direniyor. Şimdi, Çalışma Bakanlığının görevi yalnız buradan orayı seyretmek değil ki.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Mesailere bakıyorlar.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Yalnız, Çalışma Bakanlığının görevi, bir daha söylüyorum...

BAŞKAN – DİSK’e üye oldu diye hiç kimsenin...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır, bakın, DİSK demedim ben. Bak, bir daha söylüyorum... Beni hep öyle yorumluyorsunuz, ben de diyorum ki: Sendikaya üye oldular diye. O bazen DİSK oluyor, bazen TÜRK-İŞ oluyor.

BAŞKAN – Siz DİSK dediniz de onun için söyledim.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, ben DİSK demedim.

BAŞKAN – Devrimci İşçi Sendikaları diye, öyle...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır.

BAŞKAN – Peki. SAĞLIK-İŞ dediniz, evet.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – SAĞLIK-İŞ. Devrimci Sağlık İşçileri Sendikasına üye oldular.

BAŞKAN – Neyse, DİSK’e bağlı.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, bunun tam tersleri var. Nestle’de var, TÜRK-İŞ’e bağlı TEK GIDA-İŞ’e üye oldukları için işten atılanlar var. Yani kastettiğim benim DİSK, TÜRK-İŞ filan değil.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – AĞAÇ-İŞ var.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – AĞAÇ-İŞ var. Şimdi, HAK-İŞ’e üye oldukları için... Hepsini anlatayım mı Sayın Başkan? HAK-İŞ’e üye oldukları için -ben de gidiyorum, destekliyorum- Esenyurt’ta işten atılan işçiler var, oraya da gidiyorum ben. Yani şöyle algılanmasın: Ben DİSK’ten geliyorum, TÜRK-İŞ’ten atılanlara sahip çıkmıyorum, HAK-İŞ’ten atılanlara sahip çıkmıyorum diye bir şey yok; herkese sahip çıkıyorum. HAK-İŞ’ten de var, TÜRK-İŞ’ten de var, DİSK’ten de var; işten atılıyorlar diyorum, ben bunu kastediyorum.

İşten atılan insan, ne atılıyor işten? Bu işin öncülüğünü yapanlar atılıyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Pakmaya...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Pakmaya... Bir atılıyor böyle, diğerleri zaten ya istifa etmek zorunda orada yaşamaları için, sendikadan veya işveren ne dediyse onun altına imza atmak zorunda; başka çaresi kalmıyor. Şimdi, bu örgütsüzlük zaten sizin de işinize gelen bir şey. Zaten örgütlü bir toplum olsa, hani bu sendikalar böyle icazetle değil, gerçekten dik, kimlikli kalabilseler ayakta, böyle, gerçekten kimlikli bir noktada örgütlülüğü olsa zaten bu kadar yasalar böyle kolay kolay geçmez; bunu da altını çizerek söylüyorum.

Dolayısıyla, burada yapacağımız düzenlemelerde sendikal hak ve özgürlüklerle ilgili bölüm de var, olmalı. Barajla ilgili sorunları daha önce anlatmıştım. Yüzde 10 barajı yüzde 3’e çekildiğinde “Daha ne istiyorsunuz?” denildi. Ben Meclis kürsüsünden: “Yüzde 3 yüzde 10’dan fazla.” dedim, “Nasıl olur?” dediler. Şimdi, anlattık tabii, yüzde 10’dan yüzde 3’ün niye fazla olduğunu anlattık. Şimdi, aynı Bakanlık o yüzde 3’ü yüzde 1’e indirdi. Niye indirdi? Bakıyor ki daha önce 52 tane sendika toplu iş sözleşmesi yapabiliyordu, yüzde 3 eğer uygulansaydı Türkiye’de TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK dâhil 26 tane sendika barajın altında. Yani yarısı sendikaların yüzde 3’ü bulamıyor. Ne yapacak? Bu sefer yüzde 1’e indirdi. Şimdi, yüzde 1’e indirdiğinde sorunu çözdü mü? Hayır. O dönemlerde, bakın, örnekler verdim Sayın Başkan daha önce, ya, Metro’da örgütlü -Metro dediğimiz otobüs şirketi değil- Metro Gross Markette örgütlü, 2.500 üyesi olan sendika daha önce yıllarca orada sözleşme yapmış ama bu baraj sistemine takılmış, yüzde 1’e -çünkü iş kolunu böyle büyüttüler, büyüttüler- o yüzde 1’i aşamadığı için o ve benzeri birçok yerde toplu sözleşmeyi imzalamıyor. Bu DİSK’e bağlı sendikalar için geçerli, bu TÜRK-İŞ’e bağlı sendikalar için geçerli, bu HAK-İŞ’e bağlı sendikalar için geçerli.

E, şimdi, örgütlü toplum böyle yok ediliyor. Diğer taraftan, işte, diğer uygulamalarla ilgili insanlar yani çalışma düzeninde -burada ifade edildi- on iki saat çalışıyorlar. Bırakın hani bizim böyle şimdi konuştüğümüz saatleri, kırk beş saati filan, iki yüz yetmiş saatlik yıllık fazla mesaiyi. Şimdi, siz biliyorsunuz, bu Hükümetin Başbakanı da biliyor, Çalışma Bakanımız da biliyor; Gaziantep’te her iş yerinde on iki saatlik çalışma var, yüzde 90’ı böyle. Bu bilinmiyor mu?

Şimdi, onun için söylüyorum, Çalışma Bakanı yalnız sorunları ifade eden merci değildir, gereğini yapan mercidir. Buralardaki hak ihlalleriyle ilgili demeli ki o işverene: “Gel bakalım kardeşim.” Başka insanlar olduğu zaman hemen sıygaya çekiyorsunuz. İşverenler Hükümete karşı bir uygulama yaptığında a’dan z’ye bütün vergiler, bilmem neler, her şey

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 51

denetleniyor, gıkı çıkmıyor hiçbirisinin ama işçiler atıldığı zaman, bununla ilgili talepler Bakanlığa geldiğinde hiç sırgaya çekilen yok. Yani “Bu işi getirin.” filan yani böyle dengeler yapılıyor. “Kardeşim, bak, burada senin bu yaptığın hukuksuzluğu asla tasvip etmiyorum, gereğini yap, bunları işe al.” dese Çalışma Bakanı var ya bir günde bu sorunlar bitecek ha, bir günde bitecek, bunu söylüyorum. Böyle kaytarmaya filan hiç gerek yok. Yani istediğimiz de nedir? İsteddiğimiz de insan onuruna yakışan bir toplu sözleşme düzeninde olmak ve onları asgari ücretle orada süründürmemek, açlık sınırının altında çalıştırmamak; özü budur. Yani şu andaki asgari ücret açlık sınırının altında. Ben söylemiyorum ki TÜİK söylüyor, bu konudaki bilimsel birçok araştırmalar bunu ortaya koyuyor.

Son sözüm şu -Başkanım, bitiriyorum, sabrınız için de teşekkür ediyorum ama- olumlu her türlü öneriye, Hükümetten, başka arkadaşlardan gelen, meslek örgütlerimizden gelen her türlü öneriye katkı vereceğiz. Olumsuz her öneriye de sonuna kadar direneceğiz. Burada direneceğiz, yukarıda Komisyonunda, Mecliste, alanda da direnmemiz gerekiyorsa direneceğiz diyorum.

Hepinize bu yasanın bu anlamda gerçekten isminin de değiştiği, isminin de “işçi sağlığı ve iş güvenliği yasası”na dönüştüğü bir yasa olması dileğiyle hayırlı olmasını diliyorum. Umuyorum biz mahcup oluruz. Bizi mahcup ederseniz çok sevinirim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Çelebi.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şu ana kadar pek çok arkadaşımıza söz verdik. Aşağı yukarı burada olmayan bakanlarımızın, 2 bakanımızın ismi geçti. Biri Nabi Avcı, kendisi 4+4’ü kazandırarak geçmişte gasbedilen o ortaokul meslek liseli talebelere büyük bir hakkın tekrar iadesiyle ilgili; saygılar sunuyoruz kendisine. Yine, Bakanımızın sözü geçti, onu da saygıyla ifade ettikten sonra ben Hükümet sözcüsüne sözü vereceğim.

Çok kısa bir şekilde vereceğiniz cevaplar varsa onları alalım, sonra toplantımızı kapatacağız.

Buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRÜ KASIM ÖZER – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, bilgi vermek babında üç beş cümle arz etmek isterim değerli Meclisimize ve Komisyonumuza.

Bir tanesi, bu kanun tasarıları hazırlanmadan önce, Sayın Başbakanımızın “iş güvenliği paketi” diye kamuya açıkladığı paket açıklanmadan önce Bakanlığımızda bir toplantı yapıldı. Bütün taraflar bu toplantıya davet edildi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kimler vardı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRÜ KASIM ÖZER – Şu anda buradaki bütün taraflar vardı. Yani meslek odaları; işçi, işveren ve memur kuruluşlarının bütün yöneticileri bu toplantıda yer aldılar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – TTB “Yoktuk.” diyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRÜ KASIM ÖZER – Vardı, davet edildi, vardı.

TTB TEMSİLCİSİ AV. MUSTAFA GÜLER – Biz de yoktuk, TMMOB da yoktu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – TMMOB “Yokuz.” diyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tabipler Birliği “Yokuz.” diyor.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – TÜRK-İŞ yok. Var mıydınız?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – DİSK var mıydı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRÜ KASIM ÖZER – Vardı efendim, vardı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – TMMOB “Kesin yok.” diyor. TİSK ve TÜRK-İŞ’le yapmışlar bunlar bunu, anlaşıldı. Hepsi “Yokum.” diyor. Tabipler “Yok.” diyor, Türk Eczacılar Birliği yok.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – TÜRK-İŞ “Yok.” diyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRÜ KASIM ÖZER – Sayın Başbakanımızın Bakanlığımızda yaptığı toplantıdan bahsediyorum. Daha sonra Sayın Bakanımız başkanlığında bir toplantı yapıldı. Bu toplantıya da bütün konfederasyonların bizzat başkanları katıldı. Sadece DİSK, Tefvik Güneş’le temsil edildi, Sayın Tefvik Güneş geldi. Akabinde TTB’den ve TMMOB’dan görüş istedik, TMMOB görüş vermedi, TTB görüş gönderdi, sağ olsun.

TMMOB TEMSİLCİSİ – Nasıl istediklerini bir sorar mısınız?

BAŞKAN – O burada şey değil. Değerli arkadaşlar, lütfen, bakın, onlar...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom.

Giriş :

Tarih : 7/1/2015

Stenograf :

Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 52

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRÜ KASIM ÖZER – Hayır, bugün bu toplantının ben bu taslak için çok faydalı ve hayırlı olduğuna inanıyorum çünkü burada detaylı bir şekilde, Sayın Başkanımızın hoşgörüsüyle sağ olsunlar en detaylı bir şekilde görüşüldü ve maddelere geçildiğinde daha da detaylı görüşülecektir, buna inanıyoruz.

Komisyonunda bahsi geçen raporlara ulaşmaya çalışıyoruz, bunlara ulaştığımızda tekrar oradan da inceleme yapacağız. Özellikle Soma Komisyonu raporunun bir kısmına ulaşabildik. Yine, Kamu Denetçiliği Kurumunun Soma’yla ilgili raporuna ulaştık, onlarla ilgili de çalışmalarımızı yaptık.

Bir Sayın Milletvekilimiz eğitimle ilgili bazı konulara temas etmişti, Sayın Özgür Özel. Millî Eğitim Bakanlığıyla uzun yıllardan beri yaptığımız bir çalışma var, ben bunu arz etmek istiyorum iki cümleyle. Anaokulundan liseye kadar millî eğitim müfredatına iş sağlığı güvenliğini kaynaştırmak istiyoruz. Şu anda bu çalışmamız devam ediyor, bir komisyon kurduk Talim Terbiye Kuruluyla Genel Müdürlüğümüz ortaklaşa. Bir ders olarak okulda okutulmasından ziyade müfredatın içerisinde konuların geçmesi noktasında bir çalışma yapıyoruz. Bu çalışmamız sona yaklaştı. Üniversitelerde ders konulmasını kanuna koyduk, malumlarınız. Dolayısıyla, eğitim sisteminde iş sağlığı güvenliğinin anaokulundan üniversitenin sonuna kadar gelmesi noktasında gayretlerimiz devam etmektedir.

Yine, bir bilgi aktarmak isterim, Soma’da da bir eğitim ocağı, bir simülasyon merkezi, bir tahliye istasyonu kurma çalışmalarımız devam etmektedir. Özellikle bunu TKİ’nin sorumluluğunda ama ILO’nun ve diğer uluslararası kuruluşların da katkı vermek istediğini bize bildirdiler, biz de bu katkıyı memnuniyetle kabul ettik, dedik ki: “Memnun oluruz, böyle bir merkez kuralım...”

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Genel Müdürüm, tam Soma’ya girmişken sorayım, Teftiş Kurulu raporunu yayınladınız mı? Bakanlık Teftiş Kurulu raporu yayınlandı mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRÜ KASIM ÖZER – Başkan Yardımcımız burada efendim, cevap verebilir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bu çok önemli çünkü. Bu sorunun cevabını alalım. Eğer vatandaşın bilgi saklıyorsa bir bakanlık, önemli bir kaza, dünyayı ilgilendiren, Türkiye’yi ilgilendiren bir kaza...

BAŞKAN – Sayın Bakana sorulm Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bakana değil, Teftiş Kurulu Başkanı burada. Niçin yayınlamıyorlar? Eğer yayınlamıyorsanız, halkla paylaşmıyorsanız...

BAŞKAN – Teftiş Kurulu Başkanı bir şey ifade etmek durumunda olmayabilir, Bakan Bey’e sorulm biz bu konuyu.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Gizli saklı değil ki raporlar yayınlanır benim bildiğim. Niçin yayınlamıyorsunuz?

BAŞKAN – Ama şimdi, siz de “Niçin yayınlamıyorsunuz?” diye bir hesap soracak merci orası değil ki.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – O zaman Bakan gelsin.

BAŞKAN – Tamam, Bakana sorulm yani.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Soru soruyor; yayınlandı mı, yayınlanmadı mı?

BAŞKAN – Evet, buyurun...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, onu soruyorum. Yayınladınız mı, yayınlamadınız mı? Eğer yetkiniz varsa niye yayınladığınızı da açıklarsanız memnun olurum. Yetkiniz yoksa açıklamayın. Sonra, ayrıca...

BAŞKAN – Biz Bakan Bey’e sorarız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, yayınlayıp yayınlamadıklarını...

BAŞKAN – Tamam, buyurun, siz...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI ARIF ŞİMŞEK – Ben teknik başkan yardımcısı değilim, işin yürütümüyle ilgili teftişlerde başkan yardımcısıyım. Ancak, bizim yaptığımız burada öneriler geldi. İş teftişle ilgili bazı sivil toplum örgütlerinin de temsilcileri İş Teftiş Kurulu rapor sonuçlarının kamuoyuna açıklanmasını istediler. Tabii ki bu benim vereceğim bir karar değil ama bu, Soma’yla ilgili yapılan Teftiş Kurulu raporu henüz yayınlanmadı. Bunun yayınlanmasıyla ilgili yetki bende değil, Teftiş Kurulu Başkanımız ve Sayın Bakanımız bu konuda bilgi vereceklerdir.

Arz ederim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Evet, dinliyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRÜ KASIM ÖZER – Sayın Başkanım, dün ve bugünkü görüşmeleri, konuşmaları ben bizzat kendim de not aldım, arkadaşlarım da not aldı; bunları değerlendireceğiz. Bunun için bir zaman herhâlde tanınır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık Alt Kom. Giriş : Tarih : 7/1/2015 Stenograf : Kayıt: Sağlık Kom. Sayfa: 53

BAŞKAN – Tabii ki vereceğiz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRÜ KASIM ÖZER – Bunları mevcut taslağa işlemek noktasında. Büyük bir kısmı taslakla ilgili olduğu için biraz zamana ihtiyacımız var. Bunu değerlendirip, inşallah, güzel bir tasarının çıkması için elimizden geleni yapacağız.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir cümle söylememe izin verin.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İlk cümlem şu: “Soma Komisyonu raporunun bir kısmına eriştik, bir kısmını arıyoruz.” dediler, bu çok dikkat çekici bir laf Çalışma Bakanlığı açısından. Bir de bugün ben konuşmamda yaklaşık kırk dakikaya yakın bir süre kullandım. Eğer bu “vesayet” diye bahsettiğim madde ve çok üzerinde durduğumuz maddeler konusunda bir dahaki toplantıda o maddelerin geri çekildiği noktasında bir irade ortaya konulmazsa en kısa konuşmamın geneli üzerindeki konuşmam olduğunun ve 55 maddede de uzun uzun bu konulara tekrar değineceğimin bir kez daha altını çizmek isterim.

BAŞKAN – Ama Özgür Bey, zaten burada alt komisyonun veya Komisyona gelen maddelerin hepsi siz de önergeler vereceksiniz, önergeler oylanacak, ya, bir kuralı var yani. Siz bunu tehdit olarak şimdi şey yapmayın lütfen yani ayrı olay.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tehdit değil, bilgi sunuyorum.

BAŞKAN – Ama şunu ifade edelim: Değerli arkadaşlar, çok teşekkür ediyoruz. Sabahtan beri, saat on bir de başlayan toplantımız bu saatlere kadar geldi, katılan her arkadaşına vermiş olduğu katkılardan dolayı teşekkür ediyorum. İnşallah, güzel bir kanunun, bir daha işçilerimize sıkıntı yapmayan bir kanunun temelini burada atmış oluruz diyor, hepinize iyi akşamlar diliyorum.

Bir sonraki toplantımızda, 14 Ocak 2015 Çarşamba günü saat on birde toplanmak üzere toplantıyı kapatıyorum, teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 18.36